

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETO
SOCIALINĖS POLITIKOS FAKULTETO
SOCIALINIO DARBO KATEDRA

ASTA KERŠANSKIENĖ

PSICHOSOCIALINĖS VILNIEČIŲ PROBLEMOS

Magistro baigiamasis darbas

Darbo vadovas
Doc. dr. Gediminas Navaitis

Vilnius, 2007

TURINYS

ĮVADAS	3
1. PSICHOSOCIALINĖS MIESTIEČIŲ PROBLEMOS. JŲ REIKŠMĖ.....	7
1.1. Psichosocialinių problemų samprata ir apžvalga.....	7
1.3. Miesto gyventojų problemos bei jų sąsaja su gyvenimo kokybe	13
1.4. Vilniaus miesto gyventojų patiriamos problemos	17
2. TYRIMAS „PSICHOSOCIALINĖS VILNIEČIŲ PROBLEMOS“	27
2.1. Tyrimo metodika ir organizavimas	27
2.2. Tyrimo duomenys.....	35
2.3. Tyrimo duomenų analizė	51
IŠVADOS	62
LITERATŪROS SĄRAŠAS	63
SUMMARY	71
SANTRAUKA	72
PRIEDAI	73

IVADAS

Temos aktualumas

Vilnius – valstybės administracinis centras, stambus pramonės, logistikos, kultūros, švietimo ir mokslo centras, turintis lemiamą reikšmę visos šalies plėtrai. Tai - didžiausias šalies miestas, užimantis 394 kv. km., jame gyvena 554 tūkst. gyventojų.

Pastaruoju metu vyksta intensyvi miesto ir priemiestinių teritorijų plėtra, didėja miesto gyventojų skaičius. Vilnius savo tankumu, ekonominiu – socialiniu progresu, miestietišku gyvenimo būdu sparčiai veja labiausiai išsivysčiusius Europos miestus. Tuo pat metu Vilniuje auga pasaulio miestams tapačių problemų mastai: kyla triukšmo lygis, mažėja natūraliosios žaliosios gamtos plotų, didėja aplinkos ir oro užterštumas, gatvėse ir kiemuose pastoviai daugėja motorinių transporto priemonių, prastėja gyvenamosios aplinkos kokybė ir pan.

Daugelio autorių, tyrinėjusių žmonių gyvenimo aplinką ir sąlygas, nuomone, aukščiau išvardintos problemos įtakoja žmogaus gyvenimo kokybę, kasdieniame miestiečio gyvenime pasireiškdamos per ekonominius, psichologinius ir socialinius sunkumus.

Lietuvos autoriai, tyrę Vilniaus miesto gyventojų kokybę 1991 – 1998 metų laikotarpiu, vertino skirtingus aspektus.

A. Karalius, J. Vanagas, A. Čiužas daugiausia dėmesio kreipė į vilniečių nuomonę, vertinant miesto, gyvenamojo rajono, gyvenamojo būsto išplanavimo ir aplinkos problemas. V. Jonaitis domėjosi susisiekimo ir automobilių parkavimo problemomis, M. Maciulevičiūtė ir A. Matulionis – prekybos ir buitinio aptarnavimo bei švietimo, auklėjimo ir sveikatos apsaugos problemomis. Šiek tiek buvo domėtasi vilniečių rekreacinių sąlygų vertinimu (A. Stankevičius, A. Čiužas) bei vilniečių gyvenimo būdu, labiau akcentuojant bendravimą (R. Grigas).

Vėlesniu laikotarpiu, po 2000-ųjų metų, buvo atlikta daugiau vilniečių gyvenimo kokybės tyrimų, tačiau jie buvo skirti arba tikslinių grupių (sergančiųjų įvairiomis lėtinėmis ligomis, senyvo amžiaus žmonių, neįgaliųjų) gyvenimo kokybei bei su ja susijusių problemų ištyrimui (Vaičekonis, Ožeraitienė, Bracuk, 2007; Gogaitis, 2001), arba gyventojų gyvenimo sąlygų ir gyvenimo lygio vertinimui lyginant su kitų miestų gyventojais (Vanagas, Grabytė – Bėčienė, 2004).

Beveik visos išvardintos gyvenimo kokybės studijos (išskyrus medicininės pakraipos) daugiausia dėmesio kreipė į apčiuopiamus, materialesnius dalykus, tokius kaip būsto dydis, buitinė gerovė, atlygis už darbą, gaunamų paslaugų kokybė ir pan. Mažai arba visai nebuvo domimasi psichologinėmis ir socialinėmis vilniečių problemomis kartu, nors kiekviena socialinė problema žmogui sukelia daugiau ar mažiau psichologinių nepatogumų. Svarbu ir tai, kad šių

problemų gilesnis pažinimas padėtų reikšmingiau organizuoti socialinį darbą ir socialinę pagalbą.

Tokiu būdu **problema** pagrįstai kyla iš esminio šiame darbe klausimo apie vilniečių patiriamas psichosocialines problemas: kokios jos ir kaip pasireiškia, veikiamos aktualių Vilniaus miesto problemų.

Darbo objektas - Vilniaus miesto gyventojų patiriamos psichosocialinės problemos.

Efektyviam socialinio darbo ir socialinės pagalbos organizavimui ir teikimui svarbu žinoti, kokios problemos ir sunkumai kyla Vilniaus miesto gyventojams, todėl šio **darbo tikslas** - išsiaiškinti, kokias psichosocialines problemas patiria ir kaip jas bando spręsti vilniečiai.

Darbo uždaviniai:

1. Pateikti psichosocialinių problemų sampratą ir apžvalgą .
2. Nustatyti miesto gyventojų problemas sąsajoje su gyvenimo kokybe.
3. Aptarti Vilniaus miesto gyventojų patirimas problemas.
4. Ištirti, kokias psichologines ir socialines problemas patiria vilniečiai.
5. Išsiaiškinti, kaip vilniečiai bando spręsti jiems iškilusias psichosocialines problemas.

Tyrimo hipotezės:

- Hipotezė H1. Neturintys nuosavo būsto vilniečiai patiria aktualesnių su būstu susijusių finansinių ir psichologinių problemų.
- Hipotezė H2. Transporto keliamas triukšmas vienodai aktualus mieste gimusiems ir iš kitur atvykusiems vilniečiams.
- Hipotezė H3. Vilniečiai turi su viešuoju transportu susijusių psichosocialinių problemų, kurios skirtingai svarbios vyrams ir moterims.
- Hipotezė H4. Automobilių teršiamas oras – dažniausiai, nepriklausomai nuo vilniečių amžiaus, nepasitenkinimą keliantis taršos šaltinis.
- Hipotezė H5. Saugumas mieste – problema, vienodai aktuali tiek vilniečiams vyrams, tiek moterims.
- Hipotezė H6. Vilniečiai, gimę ne Vilniuje, patiria daugiau su bendravimu susijusių problemų.

Hipotezė H7. Vilnietės moterys patiria daugiau su profesine veikla, visų pirma – su darbo paieška, susijusių psichosocialinių problemų.

Hipotezė H8. Vilniečiai vyrai kylančias psichosocialines problemas dažniau sprendžia patys, savo jėgomis, tuo tarpu moterys labiau linkę ieškoti pagalbos (socialinių darbuotojų, psichologų, draugų, artimųjų).

Darbo teorinis ir metodologinis pagrindas grindžiamas:

- *Ekologine sistemų teorija*, nurodančia, kad žmogus yra sistemos dalis, veikianti sistemoje. Asmuo ir aplinka sudaro sistemą, t.y. visumą, kurioje kiekviena dalis sąveikauja ir siejasi su visomis kitomis dalimis. Žmogus yra sąlygojamas aplinkos, tuo pat metu aplinka yra veikiamas žmogaus – t.y. poveikis į vieną dalį sukelia ir kitos dalies pokytį (Vitkauskaitė, 2001; Reynolds, 2006). Aplinka sąlygoja žmogui kylančias problemas, kurios veikdamos žmogų, kaip atsakas daro įtaką ir jo aplinkai: bendruomenei, šeimai, darbinei veiklai ir pan. Pagal Bronfenbrennerį, norėdami suprasti žmogaus problemą, turime išsiaiškinti jo ryšį su kitais žmonėmis bei supančia aplinka (Lemme, 2003).
- *Fenomenologine pozicija*, pagal kurią pasaulis tam tikrą reikšmę žmonėms įgauna tik per asmeninį jo suvokimą (Husserl, Levin ir kt.). “Fenomenologiniu požiūriu, tikrovė svarbi tokia, kokią ją suvokia žmogus” (Lemme, 2003, p. 64). Remiantis šiuo požiūriu, atskiri individai konkrečią situaciją gali vertinti skirtingai: tai, kas vienam asmeniui yra problema, kitam gali nesukelti sunkumų.

Darbe naudojami tyrimo metodai:

- *Teoriniai*: mokslinės literatūros, artimos pasirinktai darbo temai, analizė, vertinimas, lyginimas ir apibendrinimas.
- *Empyriniai*: anketa vilniečiams, padėjusi nustatyti Vilniaus miesto gyventojų patirimas psichosocialines problemas.
- *Statistiniai*: taikyta rezultatų patikimumo bei reikšmingumo nustatymo Chi kvadrato kriterijumi metodas. Statistinė empirinių duomenų analizė atlikta naudojant Microsoft Excel 2007 ir SPSS 15.0 versiją.

Darbo struktūra ir apimtis. Darbą sudaro įvadas, dvi dalys, išvados, literatūros sąrašas, santrauka lietuvių ir anglų kalbomis, priedai. Tyrime pateiktos 48 vaizdinės priemonės, iš kurių 3 lentelės ir 45 paveikslai. Be to, yra 35 lapai priedų. Darbo apimtis – 62 lapai (be literatūros sąrašo, santraukos ir priedų). Panaudoti 98 literatūros šaltiniai.

Pagrindinės darbe naudojamos sąvokos

Problema, pagal dabartinės lietuvių kalbos žodyną, yra teorinis arba praktinis uždavinys, reikalaujantis sprendimo (Dabartinės lietuvių kalbos žodynas, 2000).

Wordnet leksikos žinyne **problema** apibūdinama kaip poreikis rasti sprendimą neaiškiai, keliančiai dvejonį ir klausimų, situacijai (Wordnet lexical dictionary, 2006).

P. Jucevičienė (1989) rašo, jog **problemos** sąvokos traktuotė gali būti susijusi ir su neapibrėžta, tačiau intuityviai jaučiama problema, ir su gana aiškiai suvoktu ar suformuluotu uždaviniu.

Psichologinės problemos - tai problemos, susijusios su žmogaus protu ir jausmais (Learning Cambridge Dictionary, 2007).

Socialinės problemos – tai situacijos, žeidžiančios žmonių vertybes ir normas bei keliančios emocinius ir ekonominius sunkumus (Barker, 2003). Autorius taip pat pažymi, kad problema netampa socialine tol, kol visuomenė neatkreipia į ją dėmesio.

Terminas „**psichosocialinis**“ žymi dviejų, psichologinės ir socialinės, realybių sąjungą (Ruškus, Merkys, Gerulaitis, 2002).

Kaip rašo P. Mackenbach, G. Simon, C. Looman ir kiti (2002), kai tarp psichologinių ir socialinių veiksnių atsiranda abipusis ryšys, **problema** virsta **psichosocialine**.

P. A. Ford- Martin (2002) pažymi, kad **psichosocialiniai sunkumai** reiškia socialinius ir psichologinius faktorius, veikiančius žmogaus psichinį būvį.

Gyvenimo kokybė, pagal Goodallą (1987), suprantama kaip gerovės lygis, individualiai suprastas ir įvertintas, nelygu gyvenimo būdas (pagal Evaluating Quality of Life, 1999).

Pagal J. Ruževičių (2005), **gyvenimo kokybė** – tai subjektyvus gerovės suvokimas, apimantis fizinį, psichologinį, socialinį ir dvasinį lygmenis.

1. PSICHOSOCIALINĖS MIESTIEČIŲ PROBLEMOS. JŲ REIKŠMĖ

1.1. Psichosocialinių problemų samprata ir apžvalga

Bendriausias problemos kaip sąvokos aiškinimas

Mokslinėje literatūroje pateikiama nemažai įvairių problemos apibrėžimų ir aiškinimų.

Dabartinės lietuvių kalbos žodyne (2000) problema apibūdinama kaip teorinis arba praktinis uždavinys, reikalingas tyrimo, sprendimo.

Sąvoka panašiai aiškinama ir viename didžiausių moksliniame Wordnet leksikos elektroniniame žinyne. Čia problema traktuojama kaip poreikis rasti sprendimą neaiškiai, keliančiai dvejonų ir klausimų, situacijai (WordNet, 2006).

Problema, pagal Amerikos paveldo žodyną (2000), yra „klausimas ar situacija, kuri suteikia netikrumo, sudėtingumo ar sunkumo“ (pagal Johnson, 2003, P. 71).

H. M. Baus (1992) teigia, kad problema gali iškilti kaip žmonių veiklos uždavinys, kurį reikia išspręsti naudojant teorinius ir praktinius gebėjimus, tačiau kartu su D. G. Myersu (2000, P. 325) sutinka, kad problema – sudėtinga situacija, ir gali būti nežinoma, kaip ją įveikti.

P. Jucevičienė (1989) rašo, jog problemos sąvokos traktuotė gali būti susijusi ir su neapibrėžta, tačiau intuityviai jaučiama problema, ir su gana aiškiai suvoktu ar suformuluotu uždaviniu. Problemų egzistavimui objektyvų pagrindą sudaro reiškinių, procesų prieštaringumas ir sudėtingumas, pasireiškiantis realiai egzistuojančiose sistemose. Siekis spręsti problemą paprastai būna susijęs su tam tikru blogybės, pavojaus ar grėsmės konstatavimu bei kelių jai įveikti numatymu. Pažymima, kad problemos gali kilti mokslinėje, politinėje, ekonominėje, socialinėje, buitinėje, organizacinėje, asmeninėje plotmėse ir būti viena su kita susijusios į problemų seką, ratą ar sudėtingesnės konfigūracijos darinį (Юцявичене, 1989).

R. Kočiūnas (1995) sutinka, kad vienos gyvenimo sferos problemos ir sutrikimai yra susiję bei pakeičia ir kitas sferas. Autorius taip pat teigia, jog negalima kalbėti apie egzistuojančią vieną problemą – jos egzistuoja savotiškomis „kekėmis“, ir, nors kiekviena problema gali būti išoriškai panaši, kiekvienam žmogui ji yra unikali bei kitoniška. Kiekviena žmogaus problema – tai individuali jo jausmų, minčių ir ketinimų visuma, tačiau J. Pikūnas ir A. Palujanskienė (2005) pastebi, kad tai, kas vienam individui yra neaišku, nepatogu arba slegia, kitam gali būti gyvenimo džiaugsmas.

E. M. Awadas ir H. M. Ghaziris (2004) išskiria tokius problemų tipus:

1. Įprastos, elementarios problemos

2. Neįprastos problemos
3. Sudėtingos problemos bei krizės
4. Esminės, svarbios problemos
5. Suvaržymai, apribojimai

Tuo tarpu P. Jucevičienė problemas skirsto į sistemos vidines problemas bei išorines, kurios dažnai būna susijusios. Autorė nurodo, kad problemas gali sukurti pati gamta arba konkretūs žmonės, ar jų grupė. Galimas ir mišrus variantas, pavyzdžiui, ekologinės problemos (Юцявичене, 1989).

Apibendrinant galima pasakyti, kad nors įvairių šalių literatūroje sutinkama daug problemos kaip sąvokos aiškinimų ir aprašymų bendriausia prasme, dauguma autorių problemą vertina ir traktuoja panašiai, sutikdami, kad problema – tai naujai atsiradusi, neaiški, apmąstymų bei sprendimų reikalaujanti situacija.

Galiausiai problemos yra dažnos įvairiomis žmonių gyvenimo situacijomis (Johnson, 2003). Kaip buvo minėta anksčiau, jos gali būti politinės, ekonominės, mokslinės, asmeninės, tarpasmeninės, psichologinės, socialinės ir t.t.

Aptarus bendriausias problemas, toliau galime nagrinėti mus labiausiai dominančių problemų rūšį – psichosocialines problemas.

Psichosocialinės problemos

Terminas „psichosocialinis“ žymi dviejų, psichologinės ir socialinės, realybių sąjungą (Ruškus, Merkys, Gerulaitis, 2002).

Literatūroje daugiausiai nurodoma, kad psichosocialinės problemos – tai socialinės ir psichologinės problemos kartu. Kaip rašo P. Mackenbach, G. Simon, C. Looman ir kiti (2002), kai tarp psichologinių ir socialinių veiksnių atsiranda abipusis ryšys, problema virsta psichosocialine. P. A. Ford- Martin (2002) pažymi, kad psichosocialiniai sunkumai reiškia socialinius ir psichologinius faktorius, veikiančius žmogaus psichinį būvį.

Pagal Goldmaną (1976), individui iškilusios problemos atspindi atmetus, užgniaužtus norus, kurių turi visi žmonės: sielos ramybė, tenkinantys tarpasmeniniai santykiai, pakankami vidiniai ir išoriniai resursai, pasitenkinimą kelianti veikla ir t.t. Socialiniai darbuotojai tokias problemas (pvz. nusivylimą gyvenimu), kurios yra nepatenkintų poreikių atspindys, įvardija kaip psichosocialines (pagal Reid, 1992).

W. J. Reidas (1992) pateikia išsamesnį psichosocialinių problemų paaiškinimą. Autorius nurodo, kad šios problemos kyla iš žmonių sąveikos su aplinka ir apibrėžia jas kaip vidinį diskomfortą, atsiradusį dėl santykių su išoriniu pasauliu. Pavyzdžiui, visuotinai sutinkama,

kad bedarbystė ir benamystė yra akivaizdžiai išorinės aplinkos sąlygotos problemos, tačiau jas visuomet lydi ir nepageidaujama vidinė būseną, kurią sukelia kognityviniai- emociniai procesai.

Sutikdamas su G. Hamiltonu (1951), kuris teigė, kad psichosocialinės problemos gali pasireikšti tiek į išorę, tiek į vidų, arba turėti ir išorinių ir vidinių aspektų, W. J. Reidas rašo, kad dažniausiai psichosocialinė problema turi vidinę išraišką, tačiau ją visada sukelia interakcija su supančia aplinka. Autoriaus teigimu, išorinė psichosocialinių problemų pusė neatsiejama nuo žmogaus aplinkos sąlygų ir įvykių, kurie, nors kartais atsiranda tik fizinėje aplinkoje, dažniausiai yra socialiniai, pavyzdžiui, apimantys tarpasmeninius santykius, santykius grupėse, santykius su organizacijomis (Reid, 1992).

Aplinka netiesiogiai vidinį diskomfortą pagreitina „sukurdama“ stresorius - sąlygas arba įvykius, kurie žmonėms kelia didelę įtampą. (W. Weiten (1989) tokius stresorius vadina psichosocialiniais). Nuolatinis stresorių kaupimasis arba jų poveikis ilgą laiką yra įvairių problemų priežastis (Ratcliffe, 2006).

Literatūroje pateikiami įvairūs psichosocialinių problemų padariniai, kurie visada neigiamai veikia asmens psichologinę ir fiziologinę būklę, gali būti taip vadinamų „antrinių“ problemų priežastimis.

Kaip dažniausią, sunkiai įveikiamą, psichosocialinių problemų padarinį B. Cummingsas (2003) nurodo depresiją, T. Berendas, H. W. J. Marwijk, H. J. Ader ir kt. (2006) – depresiją, stiprų nerimą ir stresą. G. C. Gee ir D. C. Payne – Sturges (2005) rašo, kad žmogų veikiantys psichosocialiniai sunkumai ne tik kelia vidinį diskomfortą, bet ir trikdo organizmo sistemų veiklą, silpnina imuninę sistemą, žmogus įgija polinkį dažniau sirgti.

K. Feeser (1994) rašo, kad psichosocialinės problemos turi tiek socialinių, tiek psichologinių problemų bruožų ir gali pasireikšti dvejopai:

1. Į vidų (internalūs sutrikimai) – depresija, nerimas, fobijos, psichosomatinės ligos.
2. Į išorę (eksternalūs sunkumai) – elgesio problemos, delinkventinis elgesys, narkotinių medžiagų vartojimas.

Papildydamas K. Feeser, D. Sandersas (1996) teigia, kad psichosocialiniai sunkumai apskritai yra priežastys įvairių neaiškios kilmės sutrikimų: psichosomatinės, somatinės, elgesio, dalį kurių galima įvardinti ir psichologinėmis problemomis (pagal Joosten A., Mazeland H., Meyboom – de Jong B., 1999).

Psichologinės problemos

Mokomajame Kembridžo žodyne psichologinės problemos apibūdinamos kaip problemos, susijusios su žmogaus protu ir jausmais (Cambridge Advanced Dictionary, 2007).

Žmogui psichologinių problemų gali kilti bet kuriuo gyvenimo tarpsniu. Jis ima jaustis liūdnas, prislėgtas, piktas, nusivylęs, jį ima erzinti kasdienybė, kamuoja nerimas. Tokį psichologinį distresą, susijusį su gyvenimo situacijomis patiria dauguma žmonių (Pūras, 2006). Tai kenkia asmens sveikatai (Lapkauskienė, 2004), ir, jei niekas nesikeičia teigiama linkme, imama nerasti išeities iš susiklosčiusios situacijos, problemos gilėja ir gali virsti tokiomis ligomis kaip depresija, alkoholizmas ir pan. Jungtinių valstijų nacionalinio psichikos sveikatos instituto duomenimis per visą savo gyvenimą bet kokių psichikos sveikatos problemų patiria daugiau nei 41 milijonas amerikiečių, o klinikinius depresijos simptomus patiria kas penktas planetos gyventojas (Overcoming Emotional Problems, 2001).

Diagnosticiniame ir statistiniame psichikos sutrikimų vadove (DSM- IV – R, 1998) bei šiuo metu Lietuvoje galiojančioje tarptautinėje ligų klasifikacijoje (TLK – 10, 1992) pateikiama daugiau nei trys šimtai psichinės sveikatos sutrikimų. Gydytojo stalo žinyne (Physician's Desk Reference, 2007) aprašomos dažniausiai žmogų kamuojančios psichologinės problemos:

1. Nerimas. Žmogus gali jausti lengvą nerimą, su kuriuo lengvai susidoroja, arba stiprų, ribojantį kasdieninę veiklą.
2. Fobijos. Fobija – dažnas sutrikimas, su kuriuo žmogus dažnai (tačiau ne visada) susitaiko ir gyvena. Žmogų gali varginti įvairios baimės: bijomasi dėl savo artimųjų, vengiama uždarų patalpų, baisu kalbėti viešoje vietoje ir t.t. Psichikos ligų specialistai priskiria daugiau nei šimtą įvairių baimių rūšių.
3. Panika. Tai pasikartojantys stipraus nerimo priepuoliai, kurie nėra susiję su kokia nors specifine situacija ar aplinkybėmis, jų negalima prognozuoti (Lupeikienė, 2002).
4. Obsesinis – kompulsinis sutrikimas. Tai nuolatinės ir trikdančios įkyrios mintys arba nuolatinis elgesys, varginantis arba trikdantis normalų gyvenimo ritmą (Myers, 2000).
5. Lėtinio nuovargio sindromas.
6. Depresija. Tai žmogų ilgai varginantis beviltiškumas ir sąstingis, kol galų gale grįžtama į normalią būseną (Myers, 2000).

Gera psichikos sveikata nėra savaime suprantamas ar įgimtas dalykas. Jos būklė priklauso nuo daugelio veiksnių. Psichikos sveikatą bloginantys faktoriai: skurdas, pažeista miesto socialinė ekologija, girtavimas, bedarbystė, benamystė, adekvataus būsto nebuvimas, ekonominis neužtikrintumas, prievarta visuomenėje (mokykloje, šeimoje), neigiama žiniasklaidos įtaka, migracija, vertybių krizė, šeimos krizė, vienatvė. Visi šie faktoriai veikia ir Lietuvos gyventojus (Pūras, 2006; Lapkauskienė, 2004), todėl tai tampa rimta socialine problema.

Socialinės problemos

Literatūroje sutinkamos kelios socialinių problemų reikšmės: kai jomis apibūdinami neproduktyvūs santykiai su kitais žmonėmis, ir kai kalbama apie tam tikros visuomenės dalies arba visos visuomenės problemas.

Pagal A. T. Moralesą ir B. W. Sheaforą (2004), terminas „socialinis“, kai kalbame apie žmonių problemas, nukreipia į individo ar grupių sąveiką su kitais žmonėmis, grupėmis ar organizacijomis. M. Donbeckas ir J. Wells – Moran (2006) nurodo, kad visi žmonės jaučia poreikį bendrauti, tačiau ne visi individai geba formuoti „sveikus“ socialinius santykius šeimoje, grupėse arba darbe, todėl yra apibūdinami kaip asmenys, turintys socialinių problemų.

Tuo tarpu R. W. Marisas (1988) socialinę problemą apibūdino kaip grėsmę stabiliai visuomenei arba bendroms socialinėms sąlygoms, kuomet keičiasi visuotinis situacija nepatenkintų žmonių elgesio modelis, įtraukiantis ryžtingai nusiteikusių žymių gyventojų dalį, stiprias, įtakingas grupes, populiarius asmenis. R. L. Barkeris (2003) sako, kad socialinės problemos apima situacijas, žeidžiančias žmonių vertybes ir normas bei keliančias emocinius ir ekonominius sunkumus. Autorius taip pat pažymi, kad problema netampa socialine tol, kol visuomenė neatkreipia į ją dėmesio, tačiau kartu su R. W. Marisu sutinka, kad socialinės problemos yra išsprendžiamos arba bent jau gali būti spręstinos (pagal Ginsberg ir Miller – Cribbs, 2005).

C. W. Millsas (1959) nurodo, kad problemos tampa socialinėmis tada, kai jos paveikia didelę visuomenės dalį. Autorius aiškina, kad asmeninės problemos, kai apima tik kelis žmones, taip pat gali būti susijusios su didele nelaime, sunkios, tačiau jos socialinėmis virsta tik tada, kai ima daryti poveikį daugumai žmonių arba visai visuomenei, arba žmonės ima jausti grėsmę ir baimę, kad patys gali tapti atsiradusios situacijos ar problemos aukomis (pagal Ginsberg ir Miller – Cribbs, 2005).

Lietuviškoje literatūroje šiuo metu nurodoma nemažai aktualių mūsų šaliai socialinių problemų. Yra išskiriamos šios esminės socialinės problemos:

- Silpna vidurinė klasė, ekonominės nelygybės didėjimas
- Netinkamas darbo apmokėjimas
- Nepakankamas, netolygus užimtumas
- Nepakankamas socialinis dialogas (Adomėnas, Augustinaitis, Janeliūnas ir kiti, 2007).
- Negalėjimas kokybiškai patenkinti svarbių poreikių (išlaikyti būsto, maitintis, lavintis)
- Mažos pajamos
- Nedarbas (Šimašius, 2001)

- Didėjantis sergamumas
- Mažėjantis besimokančiųjų skaičius mokymo įstaigose
- Didėjantis nusikalstamumas, smurtas šeimoje
- Šeimos dydžio sumažėjimas
- Plintanti narkomanija, alkoholizmas, prostitucija, benamystė
- Gyvenamojo ploto deficitas (Leliūgienė, 1997)
- Benamystė (Čiužas, 2004)

Apibendrinant, galima pasakyti, kad analizuojant psichologinę, socialinę, medicininę literatūrą, randama nemažai psichosocialinių problemų aiškinimų. Galima daryti išvadą, kad psichosocialinės problemos – tai problemos, kylančios iš žmogaus santykio su aplinka, tačiau daugumos autorių paprasčiausiai įvardijamos kaip psichologinių ir socialinių problemų derinys, veikiantis žmogaus psichofizinę savijautą. Šiuo laikmečiu psichosocialiniai sunkumai ir problemos aktualūs tiek Lietuvos kaime, tiek mieste. Nors manoma, kad kai kurios kaimo ir mažų miestelių žmonių patiriamos problemos (alkoholizmas, nedarbas) yra gilesnės ir jų mastai didesni, miesto gyventojus apimančios socialinės bei psichologinės problemos yra tiek pat svarbios ir turi didelę reikšmę žmogaus gyvenimo kokybei.

1.2 Miesto gyventojų problemos bei jų sąsaja su gyvenimo kokybe

Susivienijus Europai, jos pagrindiniu tikslu tapo savo piliečių gyvenimo kokybės gerinimas. To siekiama per nuolatinį gyvenimo sąlygų gerinimą, paremtą ekonominiu ir socialiniu progresu.

Miestas kaip visuomenės organizacijos forma vaidina aktyvų vaidmenį visuomenės ekonominiame ir socialiniame vystymesi (Vanagas, 1996), didieji miestai ir sostinės simbolizuoja šalies gerovės ir užimtumo centrus. Daugelyje Europos valstybių juose gyvena beveik 80 proc. visų gyventojų (Burinskienė, Rudzkienė, 2005), todėl paskutiniaisiais dešimtmečiais ypač atidžiai imta žvelgti į miesto gyventojų gyvenimo kokybę.

Gyvenimo kokybė skirtingiems žmonėms reiškia skirtingus dalykus, todėl gali būti įvairiai matuojama, be to, nėra vieningo gyvenimo kokybės apibrėžimo.

B. Goodallo (1987) teigimu, gyvenimo kokybė paprastai suprantama kaip gerovės lygis, individualiai suprastas ir įvertintas, nelygu gyvenimo būdas (pagal Juškevičius, 2005). Pagal J. Ruževičių (2005), gyvenimo kokybė – tai pirmiausia subjektyvus gerovės suvokimas, apimantis fizinį, psichologinį, socialinį ir dvasinį lygmenis. Sociologijoje gyvenimo kokybė apibūdinama kaip biofizinių, aplinkos ir socialinių psichologinių veiksnių visuma (Juškevičius, 2005).

Ruprechtas (1993) vertindamas atliktas gyvenimo kokybės studijas, išsiaiškino, jog, nors jos ir skirtingos savo mastu ir lygiu, naudojo tuos pačius ar panašius vertinimo kriterijus. Esminiais gyvenimo kokybės indikatoriais prieš kelis dešimtmečius, pagal Lotscherį (1985), buvo laikomi sveikata, gyvenimo sąlygos (būstas), darbinė veikla, laisvalaikis ir saugumas (nusikaltimų kontrolė) (pagal Evaluating Quality of Life, 1999). Įvairiose šalyse šalia šių rodiklių buvo vartojama ir sava kategorijų sistema. Sovietinėje literatūroje tarp siūlomų rodiklių vyravo propagandiniai, politiniai-ideologiniai momentai. Vakaruose buvo labiau orientuojamasi į materialinę gyvenimo pusę, tačiau greta materialinės gerovės indikatorių ten labai akcentuojamas piliečių saugumas, kriminogeninė situacija, asocialių reiškinių intensyvumas (Vanagas, Grabytė – Bėčienė, 2004).

Pastaruoju metu oficialiuose ES pranešimuose apie Europos miestų gyventojų gyvenimo kokybės studijas yra išskiriami šie pagrindiniai gyvenimo kokybę įtakojantys ir nerimą keliantys veiksniai:

- Gyventojų skaičiaus kitimas
- Turtas ir pajamos
- Sveikatos būklė
- Gyvenamoji aplinka

- Paslaugų prieinamumas
- Nusikaltimai
- Užimtumas ir darbo sąlygos
- Aplinka (eismo srautas, klimatas, užterštumas)
- Tarpasmeniniai santykiai
- Dalyvavimas bendruomenės ir kitoje veikloje

Nors šie veiksniai apibūdinami kaip svarbiausi indikatoriai tiriant miestiečių gyvenimo kokybę, šiuo metu požiūris šiek tiek keičiasi, atsiranda naujos vertinimo galimybės. Atskiruose tyrimuose, priklausomai nuo tyrimo specifikos, yra vertinami ir kitokie, aukščiau nepaminėti indikatoriai, pavyzdžiui, gyventojų kompetencija, tam tikri įgūdžiai, gyventojų laisvalaikis, informacinės technologijos ir jų sklaida, inovacijos ir t.t.

Išvardintų indikatorių pagalba nustatomos tiriamajame mieste vyraujantys teigiami ir neigiami reiškiniai bei veiksniai, nuo kurių priklauso miestiečių gyvenimo sąlygos ir kokybė. Reikia paminėti, kad dauguma autorių (Andrews ir Szalai, 1980; Spanos, 1989; Juškevičius, 2003) pažymi, visi gyvenimo kokybės indikatoriai tarpusavyje tarpiai siejasi, todėl turėtų būti vertinami kaip visuma, o ne atskirai (Evaluating Quality of Life, 1999). Taip yra todėl, kad autorių nuomone, teigiami ar neigiami pokyčiai vienoje gyvenimo sferoje, turi įtakos ir kitos gyvenimo srities būklei.

Dažniausiai pagrindinėmis bei daugumai pasaulio miestų būdingomis probleminėmis sritimis, neigiamai veikiančiomis gyventojų gyvenimo kokybę, yra laikomos šios:

1. Labai užstatyta žemė. Senovėje vienam miestiečiui teko apie 20 m², 1900 m. – apie 100 m², dabar – daugiau kaip 200 m² miesto teritorijos (Juškevičius, 2003). Mieste trūksta erdvės, ją užgožia prastos kokybės statyba, daugėja transporto, naujai statybai plėtoti „aukojami“ žalieji plotai, todėl mažėja rekreacijos vietų, didėja oro užterštumas ir triukšmo lygis (Barsch, Borner, Brunner ir kt., 1998).

2. Miesto gyventojų skaičiaus didėjimas. To pasekoje miestuose vis labiau jaučiamas žmonių susvetimėjimas, dorovinio gyventojų lygio smukimas, sunkiau kontroliuoti kriminogeninę situaciją (Šešelgis, 1996). Be to, augant gyventojų skaičiui, miestuose daugėja ir transporto priemonių, statybų, sunaudojama daugiau vandens ir kitų gamtinių išteklių, daugėja vartojimo produktų liekanų, didėja tarša, triukšmas ir t.t. Trumpai tariant, viena problema įtakoja kitų problemų augimą arba atsiradimą.

3. Tarša. Miestuose gamtą ir aplinką labiausiai keičia žmogus (Barsch, Borner, Brunner ir kt., 1998). Kuo šalis labiau išsivysčiusi – tuo taršos emisija didesnė. Svarbiausi miesto taršos šaltiniai yra: bet kurios žmogaus ūkinės, gamybinės veiklos produktai, naudojamos medžiagos, procesai; atliekos savartynuose ar kitur, gaminančios kitus taršos produktus;

produkto liekamosios dalys; kiekvienas gyvenamasis namas, jo sklypas ir miesto viešosios erdvės (Juškevičius, 2003).

Miestai pirmiausiai teršia orą, gruntą, po to gruntinį, o vėliau – ir gilesnių sluoksnių vandenį (Satkūnas, 2003). Kelių transportas yra pagrindinis žmogų veikiančios oro taršos šaltinis (LR SAM ministro įsakymas, 2005). Pagrindinės užterštos vietos miestuose yra šalia automagistralių, intensyvios pramonės rajonų ir oro uostų. Pavyzdžiui, Londono Heathrow oro uostas yra ne tik didžiausias atskiras taršos šaltinis Londono mieste, bet ir visoje Vakarų Europoje. Aplinkos apsaugos problemos, su kuriomis susiduria miestai, turi rimtų padarinių žmogaus sveikatai (Europos Bendrijų Komisija, 2006). Oro taršai viršijus žmogaus sveikatai nekenksmingą leistiną normą, oras tampa nebetinkamu kvėpuoti, kenkia žmogaus sveikatai, tampa onkologinių ligų (ypač vaikų leukemijos), širdies susirgimų, astmos, apsigimimų dažnėjimo priežastimi (Gee ir Payne – Sturges, 2005). Daugumos mokslinių tyrimų patvirtinta, kad net ir neviršijus leistinos normos, prisotintas azoto dioksido bei anglies monoksido miestų oras yra kenksmingas mažų vaikų, besilaukiančių moterų bei pagyvenusių asmenų sveikatai.

4. Gausūs transporto priemonių srautai. Transporto miestuose daugėja dėl kelių priežasčių. Pirmiausia, plečiantis miestams, daugėja statybų (Barsch, Borner, Brunner ir kt., 1998), antra, keičiasi žmonių gyvenimo būdas – didėja priklausymas nuo nuosavo automobilio, daugėja vieno asmens namų ūkių. Dėl to prastėja oro kokybė, didelis eismo ir grūsčių lygis, didelis aplinkos triukšmas, avaringumas (Europos Bendrijų Komisija, 2006; Šešelgis, 1996; Adomavičius, 1991). Be to, visose Europos Sąjungos šalyse eismo įvykiai ir ypač kelių eismo įvykiai sudaro didžiąją mirčių ir rimtų sužalojimų priežasčių dalį (LR SAM ministro įsakymas, 2005).

5. Triukšmas. Visuomenės sveikatos centro duomenimis net 40% Europos Sąjungos gyventojų yra veikiami padidėjusio aplinkos triukšmo dienos metu ir apie 20% nakties metu. Atsižvelgiant į Pasaulinės sveikatos organizacijos pateiktus duomenis, triukšmo lygis miestuose kasmet padidėja nuo 1 iki 4 decibelų (Triukšmas ir sveikata, 2004). Nežiūrint į tai, pastaruoju metu vis dažniau teigiama, kad triukšmo lygis miestuose nebedidėja. Svarbiausia priežastis – transporto priemonių srautai pasiekė ir viršijo eismo intensyvumo lygį, nuo kurio triukšmo lygis iš esmės nebekyla. Tačiau pasiektas lygis yra aukštas ir jo įtaka gyventojų psichinei ir fizinei sveikatai yra didelė (Juškevičius, 2003). 35 proc. visų Europos gyventojų gyvena akustinio diskomforto zonose. Didmiesčiuose šis rodiklis yra apie du kartus didesnis. Didelę žmonių dalį Europoje veikiantis eismo triukšmas sukelia ne tik rimtą susierzinimą bei miego sutrikimus, bet taip pat bendravimo problemas bei vaikų mokymosi problemas (LR SAM ministro įsakymas, 2005). Daugelio specialistų nuomone, triukšmas dideliuose miestuose maždaug dešimčia metų

sutrumpina žmogaus amžių, o likusio gyvenimo džiaugsmą nustelbia stresas, neurozės, hipertoniija, įvairios lėtinės ligos (Evans, 2003; Dovydėnas, 1979).

6. Natūraliųjų gamtos elementų stoka. Kaip rašo Tyrvalinen ir Vaananen (1998), Burinskienė (2003), dažnai plečiantis miestams, miestų savivaldybės, sudarydamos miesto detaliuosius planus, neįvertina žaliųjų plotų svarbos ir neskiria jiems vietos. Vertinant miestiečių gyvenimo kokybę, dažnai pažymima, kad natūralūs gamtos elementai, tokie kaip medžiai ir vanduo, miestus daro patrauklesnius, o gyvenimo būdą – sveikesnį ir kokybiškesnį. Pastaraisiais metais atliktų tyrimų rezultatai rodo, kad šalia žinomų klasikinių ekologinių žaliųjų plotų savybių (dulkių sulaikymas, oro švarinimas), jie turi ir didelę socialinę reikšmę. Nustatyta, kad žalieji plotai veikia raminamai, mažina stresą, agresyvumą (Conway, 2000), gerina kaimynų bendravimą ir stiprina bendruomenes (Coley, 1997), taip pat teigiama, kad ypač svarbi miestams akustinė žaliųjų plotų funkcija (pagal Burinskienę, Rudzkiene, 2006).

7. Gyvenamoji aplinka. Miestuose, taupant brangią žemę, vyrauja daugiaaukštė statyba. Pagrindinės problemos, susijusios su daugiaaukščiais namais yra nekokybiškas ekonominio būsto variantas, nepakankamas gyvenamojo ploto kiekis vienam žmogui, didelė žmonių koncentracija vienoje vietoje, didelis triukšmas, viršutiniuose aukštuose didesnė oro tarša (Vanagas, 1996).

1972 metais šias miestų ir gyvenviečių problemas, įtakojančias žmonių gyvenimo sąlygas ir kokybę, pasauliniu mastu aptarė Jungtinių Tautų Habitat konferencija. 1996 metais Habitat II konferencijoje konstatuota, kad miestų (ir gyvenviečių) problemų nesumažėjo, jos liko tos pačios, tarpusavyje susiję, ir atsirado naujos, susijusios su urbanizacijos proceso raida: nekoordinuota miestų plėtra ir neracionalus žemės naudojimas, saugumo mažėjimas, blogėjanti paslaugų ir sveikatos apsaugos kokybė, didėjantis skurdas ir benamystė (Juškevičius, 2003).

E. Saarinenas rašė, kad: „svarbiausias miesto uždavinys – suteikti savo gyventojams atitinkamus gyvenimo ir darbo patogumus“ (cit. pagal Vanagas, 1996, p. 44). Nežiūrint į tai, vyrauja nuomonė, kad kuo didesnis miestas, tuo gilesnės jame vyraujančios problemos, tuo sunkiau gyventojams užtikrinti priimtina gyvenimo kokybės lygį, tačiau akivaizdu ir tai, kad kuo šalis labiau išsivysčiusi, tuo geresnės didmiesčio gyventojų gyvenimo sąlygos.

Su išvardintomis problemomis susiduria dauguma pasaulio miestų, taip pat ir didieji Lietuvos miestai, nors kartu kiekvienas jų yra nepakartojamas – taip pat ir problemomis.

1.3 Vilniaus miesto gyventojų patiriamos problemos

Ankstesniame skyriuje išvardintos miestų problemos būdingos ir Lietuvai (Juškevičius, 2003). Labiausiai jos yra jaučiamos didžiuosiuose šalies miestuose: Klaipėdoje, Kaune bei Vilniuje.

Vilnius – sostinė ir didžiausias Lietuvos miestas, turintis daugiau nei 500 tūkstančių gyventojų. Vilnius – ne tik valstybės administracinis centras, bet ir stambus pramonės, logistikos, kultūros, švietimo ir mokslo centras, turintis lemiamą reikšmę visos šalies plėtrai (EURES, 2007).

Pastaruoju metu vyksta sparti miesto plėtra, didėja gyventojų skaičius, ir tai turi didelės įtakos ne tik senųjų miesto problemų augimui, bet ir daro prielaidą naujoms atsirasti – triukšmui, susijusiam su vykdomais statybos darbais, žaliųjų gamtos plotų mažėjimui ir pan. Vilnius, kaip ir kiekvienas miestas, turi tik jam būdingų problemų, tačiau mieste aktualios ir tos probleminės sritys, kurios įprastos daugeliui pasaulio miestų: triukšmas, transporto srautai, tarša ir t.t.

Tarša

Vilniaus mieste sukoncentruota nemažai pramonės, energetinių įmonių, dideli ir vis dar didėjantys transporto srautai. Visi šie miesto taršos šaltiniai teršia orą, gruntą ir vandenį.

Miestuose, taip pat ir Vilniuje, labiausiai teršiamas oras. Apie 75 proc. teršalų į orą patenka iš transporto priemonių, didžiausia dalis – 60 proc. – iš lengvųjų automobilių. Dėl judraus transporto eismo keliuose susidarę dulkės taip pat teršia aplinką ir orą (Baltrėnas, Morkūnienė, 2005). Autotransportas yra specifinis taršos šaltinis, kadangi jis labai dinamiškas, įsiskverbia į visas miesto teritorijas – gyvenamuosius ir pramonės rajonus, miesto centro, ligoninių ir sanatorijų zonas, poilsio zonas (Burinskienė, Jakovlevas – Mateckis, Adomavičius ir kt., 2000).

Didžiausia miesto oro kokybės problema yra užterštumas azoto dioksidu, anglies monoksidu bei smulkiosiomis kietosiomis dalelėmis, kurių skersmuo ne didesnis kaip 10 mikrometrų. Tam didelės įtakos turi ne tik transportas, bet ir iškastinio kuro (akmens anglies) naudojimas. Smulkiųjų kietųjų dalelių koncentracija mieste ypač padidėja šaltuoju metų laiku, kuomet intensyviau kūrenamos katilinės ir krosnys (Perkauskas, 2007).

Oro tarša didėja ir dėl prastai valomų gatvių, dėl pavasarių naudojamų spygliuotų padangų, dėl statybos darbų bei statybinių atliekų pervežimų, dėl žaliųjų plotų stokos šalia gatvių (Taršos mažinimo priemonės, 2006).

Vilniaus miesto gyventojai laiko daug naminių gyvūnų, kas antrame namų ūkyje gyvena šuo arba katė. Nesurinkti gatvėse ir kiemuose gyvūnų ekskrementai virsta dulkėmis, kurios taip pat teršia orą (Veličkaitytė, 2005).

Svarbus miesto aplinkos ir oro teršalų šaltinis yra buitinės atliekos. Vilniaus savivaldybės duomenimis, dabar per metus vienas gyventojas išmeta apie 275 kilogramų šiukšlių, prognozuojama, kad kasmet jų kiekis didės. Dėl prastai tvarkomų atliekų konteinerių, veikiančių nelegalių šiukšlynų, menkai rūšiuojamų antrinių žaliavų (Ivinskienė, 1994), pilnėjančių legalių savartynų, kurių nei vienas neatitinka dabar galiojančių reikalavimų, buitinės atliekos kelia pavojų žmogaus sveikatai ir aplinkai. Į orą patenka toksiškos dujos, dirvožemį ir vandenį teršia sunkiųjų metalų junginiai ir kiti toksinai (Atliekų tvarkymas, 2007).

Skirtingose miesto seniūnijose aplinkos ir oro užterštumas nevienodas. Šiuo metu didžiausia tarša nustatyta Senamiestyje, Užupyje, Naujamiestyje, Naujininkuose, Šnipiškėse, Markučiuose (Norkienė, 2007). 1992 metais vykdomo vilniečių gyvenimo kokybės tyrimo metu buvo išsiaiškinta, kad miesto mikrorajonų aplinkos ir oro tarša labai stipriai veikia vidinę gyventojų migraciją, rajonų prestižiskumą, pasitenkinimą gyvenamąja aplinka. 69 proc. vilniečių nurodė, kad tarša neigiamai veikia ir yra pavojinga jų sveikatai (Karalius, 1995).

Triukšmas

Miesto triukšmas – tai tiesiogiai išmatuojamas miesto taršos komponentas (Juškevičius, 2003). 2002 metais atlikto būsto ir sveikatos tyrimo duomenimis, Vilniuje dėl triukšmo kenčia 68 proc. gyventojų. Pagrindiniai miesto triukšmo šaltiniai yra: gamybiniai – komerciniai objektai, statybos, laisvalaikio renginiai, veikla gyvenamosiose patalpose, transportas (Vilniaus m. sav. tarybos sprendimas, 2007).

Europoje kas ketvirtas miesto gyventojas skundžiasi transporto keliamu triukšmu (Gražulevičienė, Lekavičiūtė, Mozgiris ir kt., 2003). Vilniaus mieste didžiąją triukšmo dalį – apie 80 proc. taip pat sudaro mobilieji šaltiniai, t.y. transporto priemonės. Pagrindinė triukšmo priežastis – nuolat didėjantis padėvėtų, techniškai netvarkingų automobilių skaičius dėl besiplečiančios įmonių veiklos, didėjančio gyventojų skaičiaus bei didesnės gyventojų perkamosios galios. Nustatyta, kad didžiausias triukšmo lygis yra didelėse transporto priemonių koncentracijos vietose: gatvių sankryžose, didžiausiose automobilių stovėjimo aikštelėse, judrioje automagistralėje (Baltrėnas, Kazlauskas, Petraitis, 2004), taip pat ir daugiabučių namų kiemuose (Karalius, 1992).

Vilniaus gatvėse 2005 metais triukšmo lygis dieną svyravo nuo 73 iki 81 dBA, naktį – nuo 46 iki 68 dBA, tuo tarpu gyvenamojoje teritorijoje leistinas triukšmo lygis dieną yra 55 dBA, naktį – 45 dBA. Matavimai rodo, kad dauguma Vilniaus gyventojų, gyvenančių prie gatvių,

kenčia nuo padidėjusio transporto triukšmo tiek dieną, tiek naktį, todėl blogėja jų gyvenimo kokybė (LR Vyriausybės nutarimas, 2006).

Visuomenės sveikatos priežiūros tarnybos duomenimis (2007), be transporto, pastaraisiais metais aktualiais triukšmo šaltiniais, nuo kurių kenčia maždaug 27 proc. vilniečių, tampa statybų bei gyvenamųjų patalpų remonto metu vykdomi darbai bei triukšmas iš stacionarių triukšmo šaltinių – prekybos centrų. Prekybos centrų keliamą triukšmą sudaro prekių iškrovimo ir pakrovimo darbai, grojanti muzika, ventiliacijos ir šaldymo įrenginių skleidžiamas garsas (Urbonaitė, 2007).

Daugiau nei 70 proc. vilniečių gyvena daugiabučiuose namuose, todėl mieste aktuali buitinio (vidinio) triukšmo problema. Vidiniai namo triukšmai – audioaparatus garsas, vandens čiaupų, trankomų durų, liftų, kaimynų šunų lojimo, buitinės technikos garsai, elektroniniai vaikiški žaislai, vaikų klyksmai, kaimynų bernai bei vakarėliai (Veličkaitė, 2005; Karalius, 1992, 1995). 2006 metais Vilniaus visuomenės sveikatos centre 20 proc. visų gyventojų nusiskundimų sudarė skundai dėl triukšmaujančių kaimynų (Valstybinės visuomenės sveikatos...,2007)

A. Karaliaus (1995) pateiktais duomenimis, labiausiai vilniečiai (vienodai vyrai ir moterys) kenčia nuo gatvių ir užvedamų automobilių bei jų apsaugos sistemų keliamo triukšmo, per pus mažiau skundžiamasi vidiniais gyvenamosios aplinkos triukšmo šaltiniais, o gamyklų ir įmonių keliamu triukšmu skundžiasi tik 4 proc. Vilniaus gyventojų.

Transportas

Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, šalyje sparčiai didėja automobilizacijos lygis. Vilniaus miesto savivaldybės pateiktais duomenimis lengvųjų automobilių skaičius 1000 gyventojų išaugo nuo 265 automobilių 1999 metais iki 450 automobilių 2005 metais (Vilniaus m. bendrasis planas, 2007). Tam įtakos turi padidėjusi gyventojų perkamoji galia (Karalius, 1998), didėjantis gyventojų skaičius mieste, gyvenamųjų rajonų ir įmonių plėtra į miesto pakraščius (Regioninės plėtros komitetas, 2006).

Vilniaus miesto savivaldybės duomenimis (2007), mieste ypač jaučiamos šios automobilizacijos lygio augimo pasekmės (Vilniaus m. bendrasis planas, 2007):

1. Infrastruktūros tinklo apkrovimas.
2. Sparčiai mažėjantis transporto srautų greitis.
3. Automobilių grūstys. Vilniaus centre sutelkta didelė dalis darbo vietų. Dėl transporto spūsčių ilgėja laikas nuvykimui į darbo vietą bei grįžimui iš jo.
4. Didėjantis poveikis aplinkai – tarša ir triukšmas.

5. Didelis parkavimo vietų trūkumas. Parkavimo vietų trūksta ne tik miesto centre, šalia visuomeninės paskirties įstaigų, bet ir gyvenamuosiuose rajonuose. Sovietmečiu projektuoti gyvenamųjų namų kiemai bei šalia esantys garažai nebegali patenkinti visų gyventojų automobilių laikymo poreikio (Adomavičius, 1991).

6. Nesveikas gyvenimo būdas. Automobiliu važiuojama visur, dažniausiai nuo durų iki durų. Mažėjantis fizinis aktyvumas bei kvėpavimas teršiamu oru sąlygoja psichofizinės sveikatos prastėjimą (Karalius, 1998). Tuo tarpu pagal PSO (1998) važiavimas dviračiu, vaikščiojimas pėsčiomis ir naudojimasis visuomeniniu transportu sveikatą stiprina keturiais aspektais: teikia galimybę judėti, mažina nelaimingų atsitikimų, skatina bendravimą ir mažina užterštumą (Svarūs faktai, 1998).

7. Avaringumas. Kasmet didėjantis avaringumas mieste tampa ypač aktualia problema. 2006 metais į Vilniaus greitosios pagalbos ligoninę dėl avarijų metu patirtų politraumų buvo atvežta daugiau nei 900 žmonių, tuo tarpu vien 2007 metų spalį po avarijų į ligoninės priimamojo skyrių pateko 223 pacientai. Be nukentėjusiųjų 2006 metų spalį buvo užregistruoti 3376 autoįvykiai, o 2007-ųjų spalį – 3886 autoavarijos (Adomaitytė, 2007).

8. Mažėjantis gyventojų pervežimas viešuoju transportu. Nesutvarkytas visuomeninio transporto eismas – perpildyti troleibusai ir autobusai, nukrypimai nuo važiavimo grafikų bei jų nesuderinamumas, nepatogūs maršrutai, mažina visuomeninio transporto patrauklumą ir skatina gyventojus naudotis automobiliais (Klaus, 2007).

9. Nepakankamai koordinuotas eismas. Jo pasekmė ne tik didelės automobilių spūstys, bet ir didėjantis avaringumas.

10. Kraštovaizdžio naikinimas. Norint užtikrinti susisiekimą mieste, automobilių gatvėms ir saugojimo aikštelėms reikia skirti ne mažiau kaip 50 proc. erdvės. Tam tenka aukoti natūralius žaliuosius plotus (Karalius, 1998), todėl mažėja miesto patrauklumas.

11. Socialinės izoliacijos didėjimas. Transporto srautai suskaido bendruomenę ir atskiria vieną gatvės pusę nuo kitos. Esant mažiau pėsčiųjų, gatvės praranda visuomeninės erdvės reikšmę. Be to, priemiesčiai, kuriuos galima pasiekti tik automobiliu, izoluoja tuos, kurie jų neturi, ypač jaunimą ir pagyvenusius žmones (Svarūs faktai, 1998).

Gyvenamoji aplinka

XX amžiaus antrajai pusei, pokario dešimtmečiams Vidurio ir Rytų Europos šalių miestuose būdingas heterogeniškos žmonių sudėties gyvenamųjų zonų formavimas. Gyvenamieji rajonai buvo statomi laisvose teritorijose, miestų pakraščiuose pagal vieningą idėją. Rytų bloko šalių miestuose, taigi ir Vilniuje, buvo plačiai naudojama tipinė tokių kompleksų struktūra, kurią daugiausia sudarė gyvenamoji teritorija, aptarnavimo centrai, švietimo įstaigos.

Gyvenamoji teritorija buvo sparčiai plėtojama masiškai statant daugiaaukščius, ankštus, standartiškus butų kompleksus. Didžiulės statybų apimtys, spartūs tempai, industrijos diktatas, griežti ekonominiai reikalavimai lėmė tai, kad daugelis masinės statybos gyvenamųjų kompleksų atrodo monotoniški, neišraiškūs, neišbaigti, nepakankamai patogūs socialine, higienine ir komforto prasme (Vanagas, 1996). G. W. Evans (2003) nurodo, kad daugiabučių namų tipinės problemos yra labai didelis gyventojų tankumas, triukšmas, prasta uždarytų patalpų oro kokybė, nepakankamas dienos šviesos srautas.

Šiuo metu Vilniuje, miesto savivaldybės duomenimis (2007), tokiuose gyvenamuosiuose kompleksuose gyvena apie 400 tūkstančių, t.y. didžioji dalis vilniečių, o vienam gyventojui tenka apie 22,5 kv.m naudingo gyvenamojo ploto (ES vidurkis – apie 50 kv.m.) (Vilniaus m. bendrasis planas, 2007).

Vilniaus miesto bendrojo plano esamos būklės studijoje (2007) nurodoma, kad šiuo metu apie 80 - 90 proc. vykdomų gyvenamųjų namų statybų sudaro daugiaaukščiai. Nors daugiaaukštė statyba ypač priimtina miesto atžvilgiu (taupoma žemė, į vieną plotą sutalpinama daugiau gyventojų, trumpėja gatvės), Europoje atlikti tyrimai rodo, kad nuo namo aukšto, kuriame gyvena žmogus, priklauso asmens gyvensena, savijauta bei sveikata (Evans, 2003; Vanagas, 1996). J. Vanagas (1996) rašo, kad „aukštumiečiai“ sėslesni, jų laisvalaikis uždaresnis, mažiau vykstama į gamtą, ne tokie judrūs jų vaikai. Pastebėtas ir gyvenimo viršutiniuose aukštuose poveikis žmogaus sveikatai. Viršutinių aukštų gyventojai dažniau serga kvėpavimo takų ligomis, fiziškai lėčiau vystosi vaikai, žmonės dažniau jaučiasi vieniši, jiems ir jų šeimos nariams, ypač vaikams, trūksta bendravimo.

Kita gyvenamosios aplinkos problema - netvarkingi daugiabučių namų kiemai bei mažos automobilių stovėjimo aikštelės šalia namų. Vilniečiams labiausiai trūksta vaikų žaidimo aikštelių ir žaliųjų erdvių, kiemai yra duobėti ir užgriozdinti automobiliais, užteršti automobilių išmetamais dūmais, pasižymi skersvėjais, yra vėjuoti, žiemą dėl retai valomo sniego sunkiai išvažiuojami (Karalius, 1995).

Regioninės plėtros komiteto darbo dokumente dėl būsto ir regioninės politikos, nurodoma, kad daugelis Europos miestų gyventojų, taip pat ir vilniečiai, patiria rimtų su būsto įsigijimu susijusių problemų: nepakankama pasiūla, padidėjusios būsto įsigijimo ir priežiūros išlaidos, nekokybiška nauja statyba (Regioninės plėtros komitetas, 2006).

Padoraus būsto prieinama kaina, Europos būsto chartijoje laikomo pagrindine teise, tačiau Vilniaus mieste būsto kainos jau kurį laiką kasmet didėja labiau nei bendra infliacija (Raslanas, Plat, Verhaegh, 2000). To pasekoje didžioji dalis Vilniaus gyventojų yra finansiškai nepajėgi įsigyti nuosavą kokybišką būstą arba yra priversti trauktis į priemiesčio zonas dėl palyginti žemų būsto ir žemės kainų. Dėl to ryškėja gyvenimo kokybės skirtumai Vilniaus miesto

zonose, gyvenamuosiuose rajonuose ir pavieniuose kvartaluose, prieštaraujantys darniosios plėtros principams. Šie skirtumai išlaiko ir skatina neigiamus procesus: gyventojų emigraciją, priverstinį mobilumą, atskirų miesto dalių degradaciją, socialinę segregaciją (Vilniaus m. bendrasis planas, 2007).

Saugumas

Sostinėje kasmet intensyvesnis tampa visuomeninis ir kultūrinis gyvenimas, vyksta daugiau viešųjų įvykių, renginių, didėja gyventojų tankumas, plėtojasi visuomeninės ir gyvenamosios paskirties objektų statyba, todėl esminiu miesto tikslu tampa gyventojų saugumo užtikrinimas.

Nusikalstamumo didėjimas bendrai Lietuvoje yra ilgalaikė stabili tendencija (Adomėnas, Augustinaitis, Janeliūnas, 2007), tačiau paskutiniaisiais metais Vilniaus mieste stebimas nusikalstamumo mažėjimas. Informatikos ir ryšių departamento prie VRM statistinių ataskaitų duomenimis, per 2006 m. 12 mėn. Vilniaus mieste buvo užregistruota 22662 nusikaltimai. Lyginant su 2005 metais, kuomet buvo užregistruotos 24421 nusikalstamos veikos, nusikaltimų sumažėjo 7,2 proc. Tačiau mažėjant bendram nusikalstamų veikų skaičiui, lieka nusikalstamų veikų rūšių, kurių skaičius didėja: sunkių ir labai sunkių nusikaltimų, sunkių sveikatos sutrikdymų, nusikalstamų veikų susijusių su narkotinėmis ir psichotropinėmis medžiagomis. Ši nusikalstama veika ypač kelia nerimą, kadangi į narkotikų vartojimą ar prekybą yra įtraukiami vaikai. Be to, Vilniaus mieste per 2006 metus ištirta mažiau nusikalstamų veikų (27,9 proc) lyginant su 2005 metais (30,7 proc.) (VPK pažyma, 2007) .

Mažėjant nusikalstamumui mieste, stebimas didelis skirtumas tarp atskirų miesto rajonų pagal įvykdytus nusikaltimus. Nesaugiausiomis vietomis Vilniaus mieste ilgą laiką išlieka Senamiestis, Naujamiestis ir Naujininkai. Per mėnesį šiose seniūnijose įvykdoma nuo 166 iki 106 nusikaltimų. Tuo tarpu saugiausiuose miesto mikrorajonuose, Pilaitėje ir Žvėryne, per mėnesį užregistruojama iki 19 nusikaltimų. Vidutiniškai per parą Vilniaus miesto policijos padaliniuose užregistruojama apie 100 įvairių nusikaltimų (VPK pažyma, 2007).

Kasdieniniame gyvenime vilniečiams svarbus ir eismo saugumas. 2007 metais vidutiniškai per parą Vilniaus miesto policijos komisariatuose užregistruojama 90 – 100 avarių, kuriose sužalojami 2 – 4 žmonės (VPK suvestinė, 2007).

Didelis avaringumas Vilniaus mieste, kaip ir visoje Lietuvoje, yra siejamas su neatsakingu žmonių elgesiu prie vairo, gatvėje ar kelyje, netinkamu eismo organizavimu, automobilių bei kelių būkle.

Miestiečiams svarbios ir tokios teisės pažeidimų apraiškos kaip miesto centre ir parkuose siautėjantys motoroleriai, motociklininkai, neblaivūs vairuotojai.

Darbinė veikla

Nuo darbo sferos priklauso visas žmogaus gyvenimas, gyvenimo būdas (Matulionis, Mikšys, 1995). Nuo profesijos priklauso socialinė ekonominė asmens padėtis, kuri apima tris tarpusavyje susijusius kintamuosius (Duttton ir Levine, 1989): ekonominę padėtį, kurią lemia pajamos; socialinę padėtį, priklausančią nuo išsilavinimo; darbinę padėtį, vertinamą pagal profesiją (Ratkevičienė, Čiužas 2003; Lemme, 2003). Nustatyta, kad dirbdamas žmogus tenkina šiuos savo poreikius:

- Materialinės reikmės, finansinio saugumo
- Savigarbos
- Socialinio palankumo
- Visuomeninės padėties
- Asmeninės raidos ir gyvenimo kokybės
- Gyvenimo struktūros ir aktyvumo
- Socialinių kontaktų
- Tęstinumo

Individai šioms reikmėms teikia skirtingą reikšmę. B. A. Biren (1985) nurodo, kad darbo prasmė keičiasi bėgant metams: jaunesnio amžiaus žmonės daugiau dėmesio skiria finansinei darbo pusei, o vyresnieji labiau vertina nematerialius darbo aspektus (pagal Lemme, 2003, P. 325 - 326). J. Lukoševičienės (1998) nuomone, žmogus darbo reikšmę geriausiai suvokia tada, kai jo netenka.

V. Kanopienė nurodo (1999), kad 1990 – 2000 m. visoje Lietuvoje iš pagrindų pasikeitė padėtis darbo rinkoje. Be teigiamų pokyčių, labai pastebimi tapo ir neigiami – išaugo nedarbas, atsirado neoficialus užimtumas, sumažėjo užimtumo garantijos (pagal Daukantienė, 2006).

Didėjant bendram Lietuvos užimtumo lygiui, pastaraisiais metais Vilniaus mieste stebimas nedarbo didėjimas. Vilniaus darbo biržos duomenimis, per 2007 m. dešimt mėnesių į darbo biržą, ieškodami darbo, kreipėsi 27900 vilniečiai (iš jų 61 proc. moterų), lyginant su praeitų metų atitinkamu laikotarpiu – 4176 bedarbiais daugiau. 2006 m. rugpjūčio mėnesį buvo įregistruoti 7606 bedarbiai, tuo tarpu šių metų rugpjūtį – 8166 bedarbių, o 2007 m. lapkričio 1 dienai – 10885 (LDB, 2007). Statistikos departamento duomenimis (2007), bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis padidėjo nuo 2 proc. iki 2,2 proc. (Rodiklių skelbimo kalendorius, 2007). Bendrose tendencijose stebima, kad didėja jaunų žmonių užimtumo lygis, tačiau mažėja vyresnio amžiaus vilniečių galimybės susirasti darbą. Sunkiausia susirasti darbą pensijinio amžiaus moterims, norinčioms papildomai užsidirbti ar prisidurti pinigų prie pensijos (Matulionis, Mikšys, 1995). Vyrauja nuomonė, kad lengviau susirasti darbą vyrams, tuo tarpu moterims, net jaunesnio amžiaus, labiau priskiriami sunkumai ne tik darbo paieškose, bet ir

suderinamume su vaikų priežiūra, šeimyniniu gyvenimu (Tureikytė, Lukoševičienė, Juozeliūnienė ir kt., 2005).

Sunkiai sekasi darbą rasti ir žmonėms, turintiems išsilavinimą ar specialybę mažiau populiarose veiklose. Šiuo metu tai yra šios sritys: tekstilės ir chemijos pramonė; aplinkosauga, ekologija, architektūra, vaizduojamasis ir taikomasis menas, švietimo sistema, gamtos mokslai, žemdirbystė, miškininkystė, žuvininkystė, slauga (LDB, 2007).

Neradus darbo pagal specialybę, vilniečiai priversti ieškoti darbo kitose srityse arba sutinka dirbti bet ką. Bijodami nedarbo, stengiasi apsaugoti ir dirba ne vienoje, bet keliose darbovietėse. Tai ypač aktualu vyresnio amžiaus žmonėms, kuriems svarbios garantijos dėl darbo vietos (Matulionis, Mikšys, 1995; Savickas, 2001). Nors Vilniaus mieste darbo užmokestis yra didžiausias visoje Lietuvoje (Griciūtė, 2006), viena darbovieta nepasitenkinama ir dėl darbo užmokesčio. Apskritai, daugumos gyventojų nuomone, geras darbas yra toks, kur mokamas priimtinas atlyginimas. Nedaug žmonių nurodo, kad profesinėje veikloje labai svarbu darbo turinys, kūrybiškumas (Ratkevičienė, Čiužas, 2003), tačiau jaunesnio amžiaus (18 – 22 metų) vilniečiams tampa svarbios karjeros galimybės. Jaunesniems vilniaus gyventojams labiau rūpi ir tai, ar darbas įdomus, ar geros darbo sąlygos, suderinamumas su kita veikla (mokslo, partneryste, šeima). Tai svarbu ir labiau išsimokslinusiems gyventojams (Savickas, 2001).

Gyvenimo būdas

Vilnius - sparčiai besiplečiantis miestas, šalies materialinės ir dvasinės kultūros centras, kuriame gyvena įvairių tautų žmonės, daug studijuojančios jaunuomenės, kasmet gyventi ir dirbti atvyksta nauji žmonės.

Miestas, kaip gyvenamoji aplinka, lemia svarbiausius savo gyventojų gyvenimo būdo bruožus. Spartūs miesto gyvenimo tempai, griežtas jo ritmas, psichinė įtampa, nepaprastai skvarbūs informacijos srautai formuoja tam tikrą didmiesčio gyventojų gyvenimo būdą (Vanagas, 1996), kurį nusako daugelio žmonių elgsenos, jų praktinės veiklos bei tarpusavio bendravimo būdai ir bruožai (Grigas, 1995). Didelė įvykių kaita bei informacijos sklaida, intensyvus gyvenimo ritmas, kultūrų ir gyvenimo stilių įvairovė, dideli atstumai, laiko stoka labiausiai veikia tas žmonių gyvenimo sritis, kurios susiję su socialiniais gyventojų ryšiais: bendruomene, kaimynyste, tarpasmenine komunikacija.

Bendruomenė – tam tikras individų skaičius, kurie turi ką nors bendrą ir ką nors bendrai kuria (Urmonienė, 2004). Literatūroje nurodoma, kad svarbiausias bendruomenės bruožas - bendra teritoriją, kurioje palaikoma socialinė sąveika ir tarpasmeniniai ryšiai. Individo priklausymas bendruomenei yra labai svarbus jo gyvenimo kokybės atžvilgiu. Bendruomenės pagalba sprendžiamos problemos, tenkinami priklausymo grupei ir bendravimo poreikiai,

perduodamos tradicijos, formuojamos vertybės (Leliūgienė, 1997). Bendruomenėje žmogus giliau išgyvena gyvenimo prasmę, jaučiasi reikalingas (Urmonienė, 2004).

Stipriausios Lietuvos bendruomenės - gyvuojančios kaimuose ir mažuose miesteliuose. Čia jos turi didelę prasmę bei reikšmę žmonių gyvenime, yra tvirtesnės ir pastovesnės, nes jų narius sieja ta pati teritorija, atmintis, nusistovėjęs gyvenimo būdas, ilgalaikiai tarpusavio santykiai. To paties negalima pasakyti apie vilniečių bendruomeninius santykius.

Nors mieste nemaža teritoriniu pagrindu pagal gyvenamąjį rajoną susikūrusių bendruomenių, V. Rubavičiaus (2004) teigimu, Vilnius stokoja „tikrų“ bendruomenių, kurias sietų vieta, jos atmintis, susiklosčiusi miestietiško gyvenimo forma. To priežastis – mieste nedaug tikrų vilniečių senbuvų, užtikrinančių istorijos tęstinumą. V. Kasparavičienės ir I. Trinkūnienės (1995) pateiktais duomenimis, Vilniuje gimė tik 8 proc. dabartinių vilniečių tėvų, o daugiau kaip pusės vilniečių abu tėvai gimė kitur Lietuvoje. Iš ten į sostinę atvyko ir 47 proc. dabartinių vilniečių.

Kita V. Rubavičiaus nurodoma priežastis, dėl ko silpnos susikūrę vilniečių bendruomenės, yra ta, kad per pastaruosius metus labai pasikeitė kai kurių gyvenamųjų rajonų, pavyzdžiui, Žvėryno, Užupio, gyventojų sudėtis. Autorius nurodo, kad bendruomeninius saitus senuose mikrorajonuose silpnina ir juose vykstanti nauja statyba, o susikūrusiuose naujuose gyvenamuosiuose rajonuose, maža arba visai nėra bendruomeninių ryšių ir jų patirties.

Apskritai, daugelio šalių sociologai konstatuoja tiek bendruomenės, tiek kaimynystės ryšių silpnėjimą didžiuosiuose miestuose. Nors 1992 metais atliktas tyrimas parodė, kad vilniečiai dar „neserga“ susvetimėjimo liga (Grigas, 1995), vėlesni tyrimai tai paneigė. Lietuvos miestų tyrimai rodo, kad žmonių bendravimas gyvenamojoje vietoje, t.y. kaimynystės ryšiai, yra silpni. Tai būdinga tiek senųjų, tiek naujųjų miesto gyvenamųjų rajonų gyventojams. Bendraujant pirmenybė eilės tvarka yra teikiama šiems bendravimo partneriams: giminėms ir artimiesiems; bendradarbiams; mokyklos ir studijų draugams; kaimynams. Nors bendravimo partnerių pasirinkimas nepriklauso nuo gyvenamosios vietos, jį lemia asmens/šeimos išsilavinimas – kuo aukštesnis išsilavinimas, tuo labiau norima bendrauti su bendradarbiais, profesijos draugais, laisvalaikio leidimo partneriais. Ir atvirkščiai – miestiečiai, turintys pagrindinį arba vidurinį išsilavinimą, labiau linkę bendrauti su artimais kaimynais. Be to, kuo aukštesnis išsilavinimas, tuo labiau didėja išrankumas kaimynams, mažiau norima bendrauti ir su giminėmis, labiau vertinami ryšiai su tuos pačius interesus turinčiais asmenimis (Vanagas, 1996).

Kaip jau buvo minėta, tarpasmeniniai miestiečių vieno su kitais santykiai gana paviršutiniški. Iš tiesų, kuo didesnis miestas, kuo jame didesnė gyventojų kaita, kuo daugiau imigrantų ir skirtingų tautybių žmonių (Vilniuje lietuvių 57 proc.), tuo labiau jaučiamas žmonių

susvetimėjimas (Šešelgis, 1996; Stanaitis, 2003). Pagal Z. V. Morkūną (1995), Vilniuje dėl tautinių skirtumų ir kalbos barjero socialinius ryšius palaikyti ir artimiau bendrauti sunku beveik ketvirtadaliui miestiečių.

Atrodo, kad miestai ne jungia žmones, bet skiria. Pastebėta, kad dauguma vienišų žmonių gyvena dideliuose miestuose. Dėl didelių miesto atstumų, didelio užimtumo, daugiau bendraujama telefonu, nei gyvai (Bruzgulytė, 2005).

Miesto gyvenimo būdo sąlygomis, santykiuose su kitais žmonėmis jaučiamas anonimiškumas. Johanseno (1998) teigimu, taip yra dėl to, kad žmogus tarsi ištirpsta minioje, kuri kiekvieną padaro nematomu. Mieste asmeninio bendravimo kontaktai tampa labiau santūrus, dalykiški ir trumpalaikiai, nei nuoširdūs ir atviri. Mieste neberekšmingas teritorinis bendrumas, kaimynystės ryšiai, gimynystės ekonominė ir socialinė parama, menkas tarpšeiminis bendravimas (Leliūgienė, 1997), todėl mieste labai sunku pritapti atvykėliui iš kaimo. Bendrumo, bendravimo trūkumą mieste jaučia ne tik vyresnio amžiaus, bet ir jaunesni imigrantai iš kaimo ar mažo miestelio (Vanagas, 1996).

Apibendrinant skyrių, galima daryti išvadą, kad vilniečiai kasdien susiduria su tomis pačiomis problemomis kaip ir didžiųjų Europos miestų gyventojai: dideliu triukšmu, miesto aplinkos ir oro tarša, būsto bei transporto problemomis.

Vilniečių socialiniai ryšiai taip pat priskiriami probleminei sričiai. Mieste paviršutiniškas bendruomeninis bei nereikšmingas teritorinis bendravimas, ne tokie svarbūs kaimynystės ryšiai. Socialiniai santykiai tarp žmonių yra labiau dalykiški, santūresni ir trumpalaikiai. Didmiestyje gyvenančių žmonių gyvenimo stilius skiriasi nuo taip vadinamo „tradicinio“ gyvenimo būdo, vykstančio už miesto ribų. Tam įtakos turi didelis Vilniaus gyventojų skaičius, jų kaita, unikali gyventojų tautinė sudėtis, dideli atstumai, intensyvus gyvenimo ritmas.

Visos šios problemos daugiau ar mažiau veikia vilniečių gyvenimo kokybę, pasireiškdamos psichosocialiniais sunkumais, kuriuos, kaip manoma, dideliame mieste savarankiškas žmogus yra linkęs spręsti pats arba šeimos rate, nesikreipdamas pagalbos į jam galinčius padėti specialistus (psichologus, socialinius darbuotojus ir kt.).

2. TYRIMAS „PSICHOSOCIALINĖS VILNIEČIŲ PROBLEMOS“

2.1. Tyrimo metodika ir organizavimas

Atsižvelgiant į pirmojoje darbo dalyje aptartas Vilniaus miesto pagrindines problemas, jų reikšmingumą įtakojant vilniečių gyvenimo kokybę per pasireiškiančius ekonominius, psichologinius ir socialinius sunkumus, **tyrimo objektu** pasirinkome **Vilniaus miesto gyventojų patiriamas psichosocialines problemas.**

Darbo tikslas – išsiaiškinti Vilniaus miesto gyventojų patiriamų psichosocialinių problemų turinį ir jų sprendimo būdus.

Tikslui pasiekti, buvo iškeltos šios **hipotezės**:

- Hipotezė H1. Neturintys nuosavo būsto vilniečiai patiria aktualesnių su būstu susijusių finansinių ir psichologinių problemų.
- Hipotezė H2. Transporto keliamas triukšmas vienodai aktualus mieste gimusiems ir iš kitur atvykusiems vilniečiams.
- Hipotezė H3. Vilniečiai turi su viešuoju transportu susijusių psichosocialinių problemų, kurios skirtingai svarbios vyrams ir moterims.
- Hipotezė H4. Automobilių teršiamas oras – dažniausiai, nepriklausomai nuo vilniečių amžiaus, nepasitenkinimą keliantis taršos šaltinis.
- Hipotezė H5. Saugumas mieste – problema, vienodai aktuali tiek vilniečiams vyrams, tiek moterims.
- Hipotezė H6. Vilniečiai, gimę ne Vilniuje, patiria daugiau su bendravimu susijusių problemų.
- Hipotezė H7. Vilnietės moterys patiria daugiau su profesine veikla, visų pirma – su darbo paieška susijusių psichosocialinių problemų.
- Hipotezė H8. Vilniečiai vyrai kylančias psichosocialines problemas dažniau sprendžia patys, savo jėgomis, tuo tarpu moterys labiau linkę ieškoti pagalbos (socialinių darbuotojų, psichologų, draugų, artimųjų).

Tyrimui įgyvendinti numatyti šie **uždaviniai**:

1. Pateikti psichosocialinių problemų sampratą ir apžvalgą.
2. Nustatyti miesto gyventojų problemas sąsajoje su gyvenimo kokybe.
3. Aptarti Vilniaus miesto gyventojų patiriamas problemas.
4. Ištirti, kokias psichologines ir socialines problemas patiria vilniečiai.

5. Išsiaiškinti, kaip vilniečiai bando spręsti jiems iškilusias psichosocialines problemas

Tyrimo **etapai**: duomenų rinkimas, sisteminimas, analizė, interpretacija, išvados.

Tyrimo metodas ir pagrindinės jo charakteristikos

Respondentų apklausai buvo pasirinktas anketinis kiekybinio tyrimo metodas. Tai vienas populiariausių sociologinio tyrimo metodų, nežiūrint jo sudėtingumo. Anketinė apklausa reikalauja profesionalaus pasirengimo, nagrinėjamos problemos išmanymo, nuoseklaus darbo ir laiko, tačiau, jei tinkamai ir pagrįstai parengta, ją gana pigiai ir greitai galima gauti daugybę patikimos, nedviprasmiškos informacijos. Be to, anketiniu būdu gautą informaciją patogiu statistiškai apdoroti, ją galima skaidyti į problemines sritis ir lyginti pasirinktais aspektais (Tidikis, 2003; Kardelis 2007).

Anketa – tai toks tyrimo metodas, kai apie tiriamąjį reiškinių ar asmenį sprendžiama iš atsakymų į raštu pateiktus klausimus (Indrašienė, 2004).

Anketos gali būti įvairios: oficialios ar anoniminės, pagal atsakymų formą - uždaros, pusiau uždaros arba atviros (Tidikis, 2003).

Mes pasirinkome anoniminės pusiau uždaros anketos formą. Tokį sprendimą lėmė tai, kad anonimiškai apklausti žmonės noriau ir nuoširdžiau atsakinėja į pateiktus klausimus, nesibaimindami būti atpažintais, labiau pasitiki apklausėju. Pusiau uždaros anketos formą rinkomės todėl, kad nors ir stengėmės numatyti visus galimus atsakymų variantus, galbūt kažką praleidome ir nepateikėme visų galimų atsakymų. Be to, esant visiems uždariems atsakymų variantams, dėl jų ribotumo, žmogus gali pasirinkti ne visai jam tinkamą atsakymą, o labiausiai priimtina iš visų esamų, todėl galimi paviršutiniški, netikslūs atsakymai.

Kadangi tyrime naudojamos apklausos uždavinys buvo gauti kuo objektyvesnę reikalingą informaciją, atliekant apklausą laikėmės tam tikrų reikalavimų ir taisyklių:

- visada prisistatoma, iš kur ir kieno interesams atstovaujama;
- įžangoje trumpai apibūdinta problema ir apklausos tikslas;
- nebuvo reiškama apklausėjo nuomonė apie klausimus nei prieš apklausą, nei jos metu;
- nebuvo apklausiami su tyrimo autore susiję žmonės (bendradarbiai, draugais, šeimos nariai);
- nebuvo vertinami atsakymai arba kaip nors kitaip rodomas pritarimas arba nepritarimas (Kardelis, 2007);

- anketos pildymui buvo stengtasi, kiek įmanoma labiau sudaryti palankias sąlygas, kad respondentas galėtų savarankiškai, niekieno netrukdomas ir neskubėdamas atsakyti į klausimus (Tidikis, 2003).

Anketos kokybė, objektyvumas bei teisingas tikrovės atspindys labai priklauso ir nuo teisingo klausimų pateikimo. Klausimų tikslas – nuodugniau pažinti tiriamąjį reiškinį. Tai savotiški indikatoriai, todėl buvo stengtasi surasti tinkamiausius indikatorius, kurie geriausiai atitiktų indikatą - tiriamąjį reiškinį (šiuo atveju, psichosocialines vilniečių problemas). Sudarinėjant anketos klausimus, buvo naudoti šie pagrindiniai metodologiniai principai:

- klausimų pagalba buvo renkama tik ta informacija, kuri reikalinga tyrimui;
- indikatorius stengtasi parinkti taip, kad reprezentuotų indikatą;
- kai kurioms problemoms išsiaiškinti naudojami kontroliniai klausimai;
- stengtasi vartoti aiškus, lengvai suprantamas ir nedviprasmiškas sąvokas;
- naudota paprasta ir aiški klausimų struktūra, stengtasi respondentui suteikti maksimalius atsakymų variantus, siekiant palengvinti jo darbą;
- vengta tendencingų ir dvigubų klausimų, prielaidų;
- respondentui suteikta galimybė išvengti atsakymo, todėl naudoti tokie atsakymų varianatai kaip „sunku pasakyti“, „nežinau“ (Kardelis, 2007);
- atsakinėdamas į klausimus, respondentas šalia pateiktų atsakymų galėjo pasirinkti ir alternatyvų variantą „kita“, kad šioje vietoje galėtų įrašyti jam priimtinausią atsakymą.

Visi anketoje pagal aukščiau išvardintus principus paruošti klausimai atspindėjo norimas ištirti problemas. Pagal klausimus gautų duomenų grupavimui buvo naudotos nominalinė ir ranginė skalės.

Anketą „Psichosocialinės vilniečių problemos“ sąlyginai galima suskirstyti į tokias sritis:

1. Demografinė dalis, t.y. bendrosios tyriamųjų imties charakteristikos: lytis, amžius, išsilavinimas ir pan.
2. Tam tikros numatytos probleminės sritys: būstas, triukšmas, transportas, tarša, saugumas, didmiesčio gyvenimo būdas, akcentuojant socialinius ryšius, profesinis užimtumas.
3. Patiriamų problemų sprendimo dalis: kaip miestiečiai sprendžia jiems iškilusias problemas; ar jiems reikalinga specialistų pagalba, sprendžiant problemas.

Tyrimo duomenų rinkimas ir pagrindinės problemos

2007 m. liepos – rugpjūčio mėnesiais anketiniu būdu buvo apklausta 230 atsitiktinai pasirinktų vilniečių, besilankančių pirmo ir antro lygio medicinos paslaugas teikiančioje gydymo įstaigoje, esančioje viename Vilniaus mikrorajonų. Tiriamųjų patogumui, respondentai klausimyną galėjo užpildyti įstaigoje, savo namuose arba internetu.

Atsižvelgiant į tai, kad ne visos anketos grįš laiku, dalis gali būti neteisingai užpildyta, buvo prašoma daugiau nei reikalinga tyrimui (daugiau nei 200) respondentų atsakyti į anketos klausimus. Laiku sugrąžintų ir teisingai bei pilnai užpildytų anketų gauta 230 (115 proc.).

Tyrimo duomenų rinkimo etapas vyko gana sklandžiai, nors neišvengta ir kai kurių problemų:

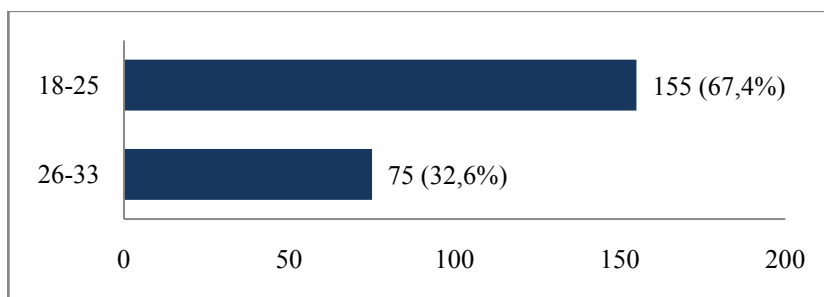
- dėl didelės anketos apimties (50 klausimų) dalis respondentų, ypač vyresnio amžiaus žmonės, nenoriai sutikdavo arba visai nesutikdavo dalyvauti apklausoje;
- anketos pildymas gydymo įstaigos laukiamajame šiek tiek blaškė respondentų dėmesį, todėl atsakymų į pateiktus klausimus rašymas užimdavo daugiau laiko, nei buvo numatyta.

Tiriamųjų imties bendrosios charakteristikos

Kaip buvo minėta, apklausoje apie vilniečių patiriamas psichosocialines problemas iš viso dalyvavo 230 žmonių, iš kurių 91,3 proc. laikė save lietuviais.

Tiriamųjų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes

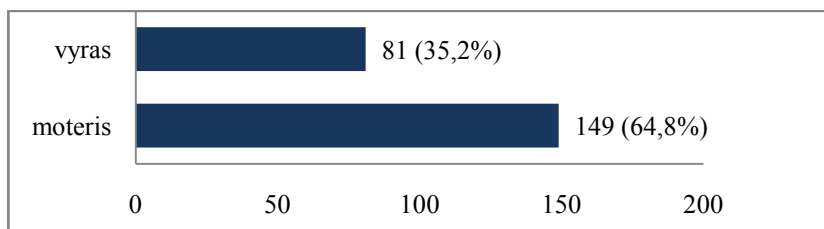
Tyrimo dalyvavusių respondentų amžius - nuo 18 iki 33 metų. Didžioji respondentų dalis yra 18-25 m. amžiaus (67,4%) (1 pav.).

1 pav. Pasiskirstymas pagal amžiaus grupes

Tiriamųjų pasiskirstymas pagal lytį

Moterys tyrime sudaro didesnę respondentų dalį (64,8%) (2 pav.).

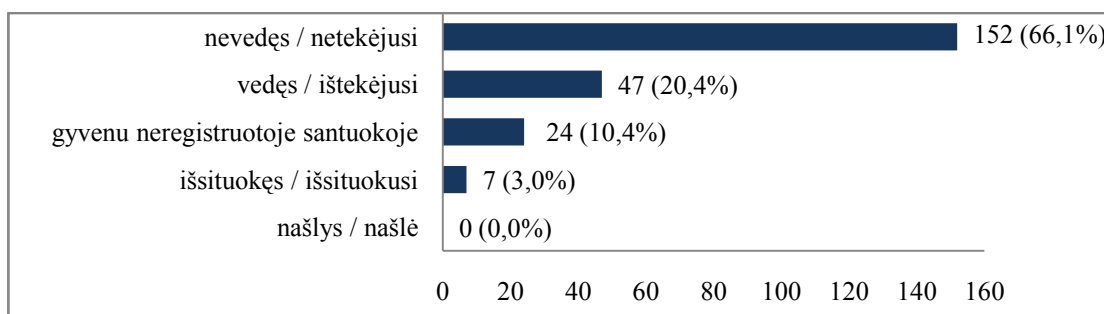

2 pav. Pasiskirstymas pagal lytį

Statistikos departamento duomenimis, 2007 m. pradžioje Vilniaus mieste taip pat buvo daugiau moterų nei vyrų (atitinkamai 54,6% ir 45,4%).

Tiriamųjų pasiskirstymas pagal šeimyninę padėtį

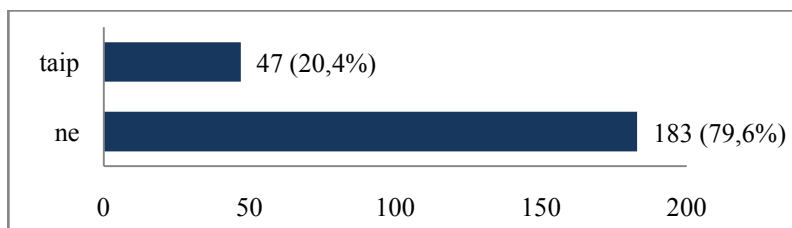
Beveik trečdalis respondentų turi šeimą – yra susituokę arba gyvena neregistruotoje santuokoje. Kiti du trečdaliai (66,1%) tiriamųjų yra nevedę/netekėjusios (3 pav.).

3 pav. Pasiskirstymas pagal šeimyninę padėtį

Respondentų pasiskirstymas pagal tai, ar jie turi vaikų

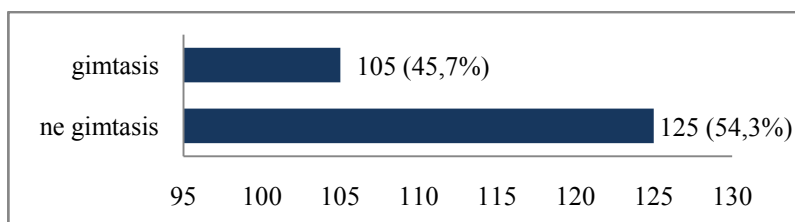
Tik šiek tiek daugiau nei penktadalis respondentų turi vaikų. Tuo tarpu didžioji dalis respondentų (79,6%) teigia vaikų neturintys (4 pav.).

4 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, ar jie turi vaikų

Vilniuje gimusių respondentų pasiskirstymas

Beveik pusė apklaustųjų (45,7%) yra gimę Vilniaus mieste. Tuo tarpu atvykėlių iš kitur yra daugiau – 54,3 proc. (5 pav.).

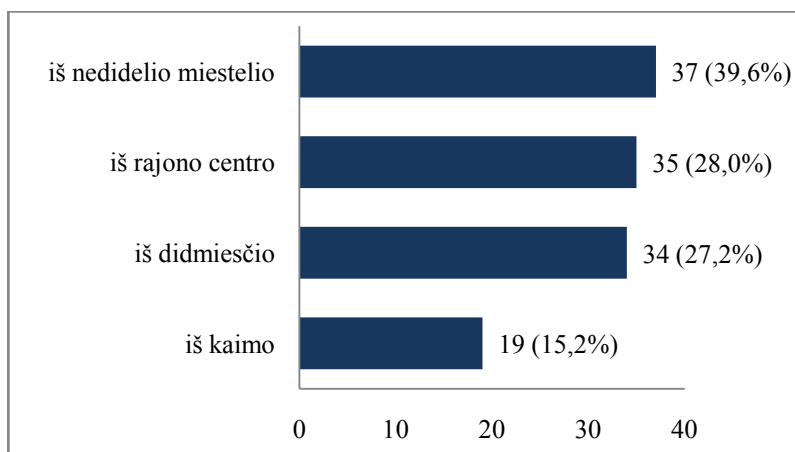

5 pav. Vilniuje gimę respondentai

V. Kasparavičienės pateiktais duomenimis, 1993 m. Vilniuje gimusiųjų tebuvo 33 proc. vilniečių, todėl galime manyti, jog mieste daugėja čia gimusių ir augusių žmonių.

Respondentų, kuriems Vilnius nėra gimtasis miestas, pasiskirstymas pagal tai, iš kur jie atsikėlė gyventi į Vilnių.

55,2 proc. tiriamųjų teigia atvykę iš didesnių miestų, tuo tarpu atvykėlių iš nedidelių miestelių ir kaimų yra 44,8 proc. (6 pav.).

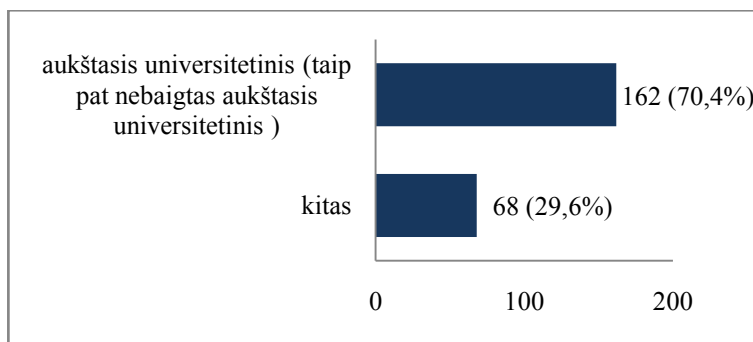

6 pav. Respondentų, kuriems Vilnius nėra gimtasis miestas, pasiskirstymas pagal tai, iš kur jie atsikėlė gyventi į Vilnių

Respondentų pasiskirstymas pagal išsilavinimą.

Didžioji dalis tiriamųjų nurodo turintys aukštąjį išsilavinimą (83,9%) ir tai patvirtina teiginį, kad didžiuosiuose miestuose, taigi ir Vilniuje, daugiausia telkiasi žmonės, turintys aukštąjį išsimokslinimą (Vanagas, Grabytė – Bėčienė, 2004) (7 pav.).

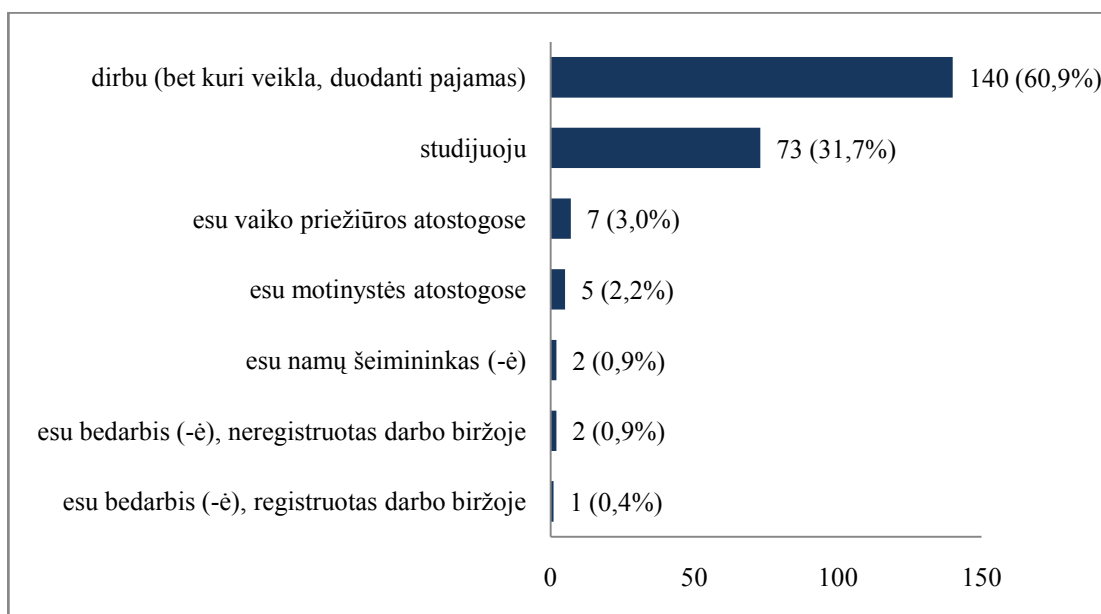

7 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal išsilavinimą

Respondentų pasiskirstymas pagal pagrindinę veiklą

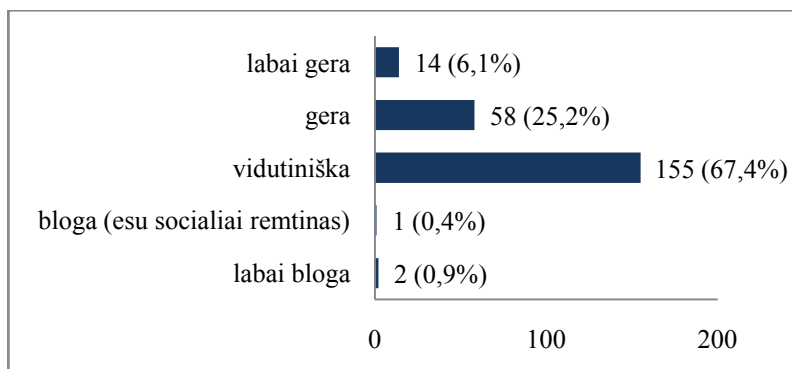
Beveik visi respondentai studijuoja arba dirba. Dirbančiųjų yra daugiau negu pusė (60,9%), beveik trečdalis - studentai (31,7%) (8 pav.).

8 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal pagrindinę veiklą

Respondentų pasiskirstymas pagal materialinę būklę

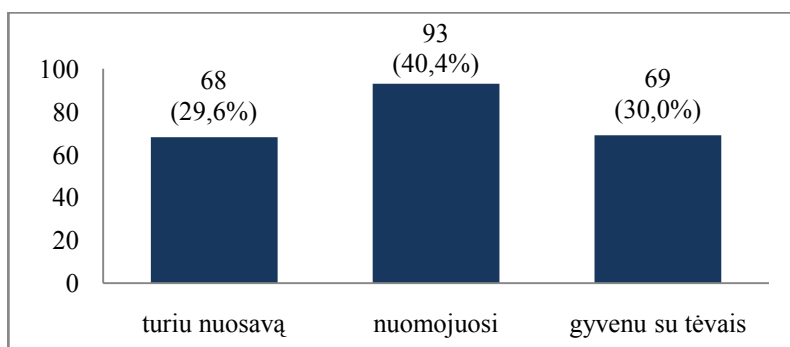
Savo materialinę būklę gerai ir vidutiniškai vertina 92,6 proc. apklaustųjų, ir tik 6,1 proc. materialinę padėtį laiko labai gera (9 pav.).

9 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal materialinę būklę

Respondentų pasiskirstymas pagal tai, kokiomis teisėmis jie gyvena dabartiniame būste

Nuosavame būste gyvena tik 29,6 proc. apklaustųjų. Likusioji dalis respondentų būstą nuomojasi (40,4%) arba gyvena su tėvais (30,3%) (10 pav.).

10 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, kokiomis teisėmis jie gyvena dabartiniame būste

Pagal J. Vanagą ir K. Grabytę – Bėčienę (2004), vilniečiai yra blogiausiai apsirūpinę nuosavu būstu visoje apskrityje.

Pateikus bendrus demografinius duomenis apie tiriamuosius, toliau galime nagrinėti, kokias psichosocialines problemas patiria respondentai, gyvendami Vilniaus mieste.

2.2. Tyrimo duomenys

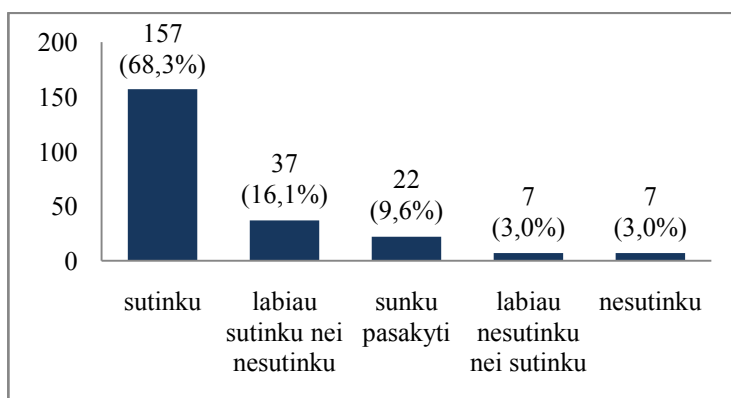
2007 metų liepos – rugpjūčio mėnesiais atliktos apklausos „Psichosocialinės vilniečių problemos“ metu buvo gauti žemiau pagal problemines sritis pateikti duomenys.

Būsto problemos

Gyvenamoji aplinka, ir ypač būstas, - svarbi žmogaus veikimo terpė. Būsto grįžtamasis ryšys žmogui didžiausias. Nuo fizinės gyvenamosios aplinkos priklauso žmogaus raida, socializacija, savijauta. Nustatyta, kad žmonių identifikacijos laipsnį su gyvenamąja vieta smarkiai sąlygoja gyvenimo sąlygos bute, buto dydis, kokybė (Vanagas, 1996).

Savo tyrime bandėme nustatyti, kaip respondentai vertina savo būstą, kokias problemas, susijusias su gyvenamąja aplinka, patiria.

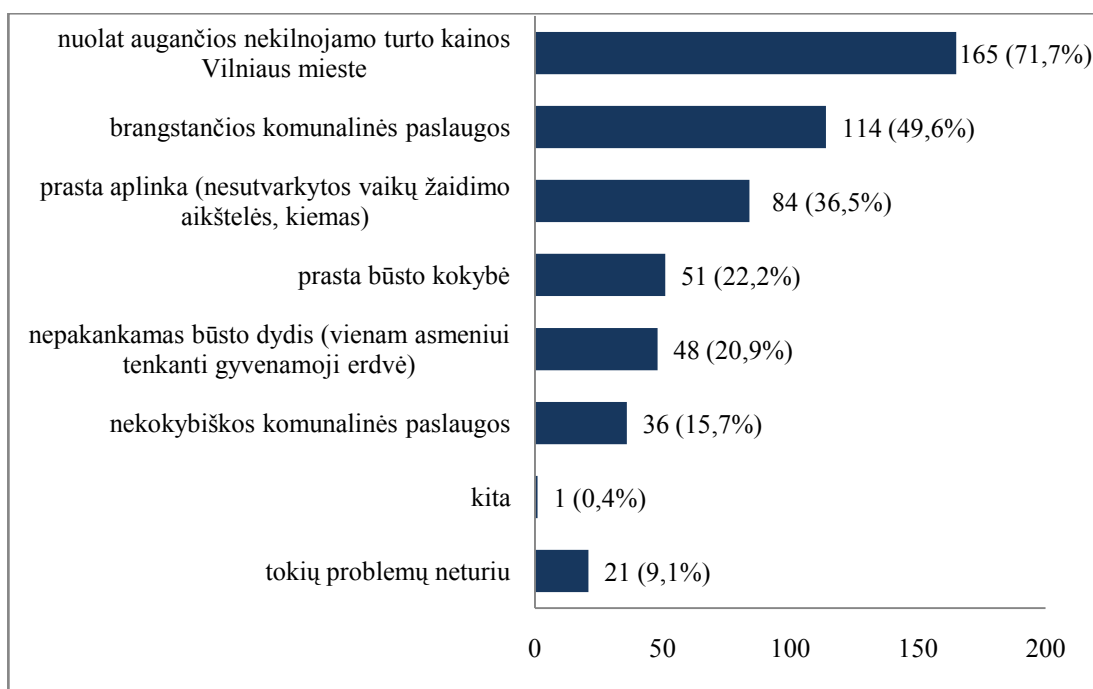
Tyrimo metu paaiškėjo, jog didžioji dalis respondentų (net 84,4%) turi įvairių su gyvenamuoju būstu susijusių problemų (11 pav.).

11 pav. Respondentų sutikimas su teiginiu, kad vilniečiams yra aktualių su gyvenamuoju būstu susijusių problemų

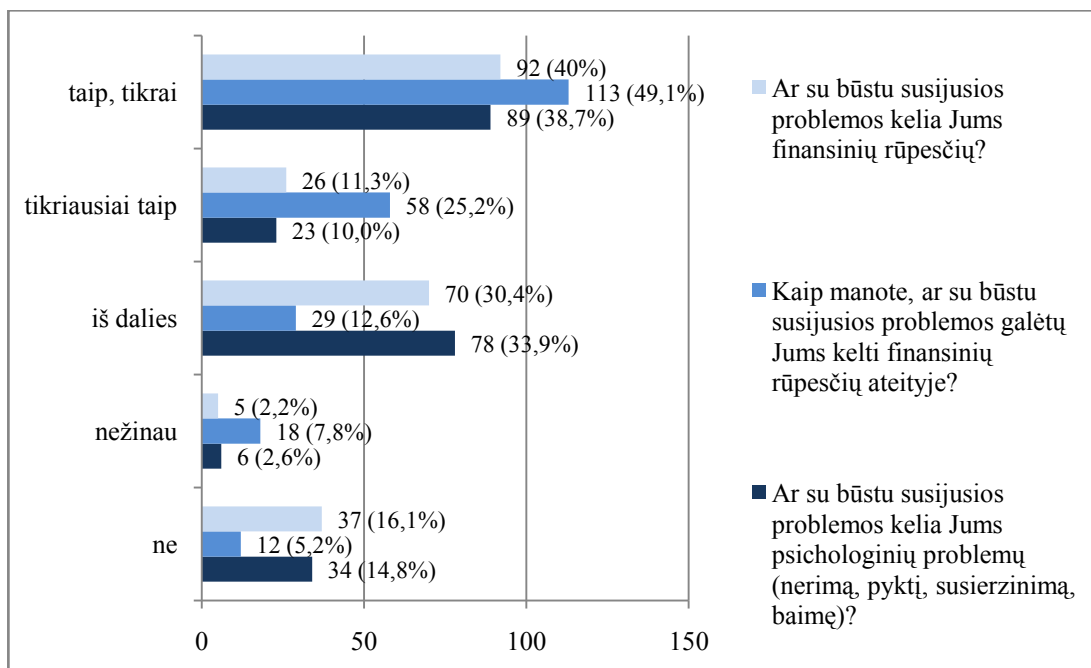
Viena didžiausių – nuolat augančios nekilnojamojo turto kainos Vilniaus mieste (pažymėjo 71,7 proc. respondentų). Nuosavo būsto neturi beveik 80 proc. respondentų, todėl augančios kainos tikriausiai yra aktuali problema, neturintiems, bet ateityje ketinantiems įsigyti savo būstą tiriamiesiems.

Beveik pusei respondentų aktualu brangstančios komunalinės paslaugos (49,6%), daugiau nei trečdaliui – prasta aplinka (nesutvarkytas kiemas, vaikų žaidimo aikštelės) (12 pav.). 1993 metais neigiamai išorinę gyvenamąją aplinką taip pat vertino 30 proc. vilniečių, o didžiausiomis problemomis buvo laikoma prastai tvarkomas, užterštas kiemas, apleistos vaikų žaidimo aikštelės (12 pav.).

12 pav. Respondentams aktualiausios su gyvenamuoju būstu susijusios problemos

81,7 proc. respondentų išvardintos būsto problemos šiuo metu kelia didesnių ar mažesnių finansinių rūpesčių. Dar daugiau respondentų (86,9%) mano, kad būsto problemos gali jiems kelti finansinių rūpesčių ir ateityje. 82,6 proc. respondentų teigia, kad su gyvenamuoju būstu susijusios problemos jiems taip pat kelia ir psichologinių sunkumų – nerimą, pyktį, susierzinimą, baimę (13 pav.).

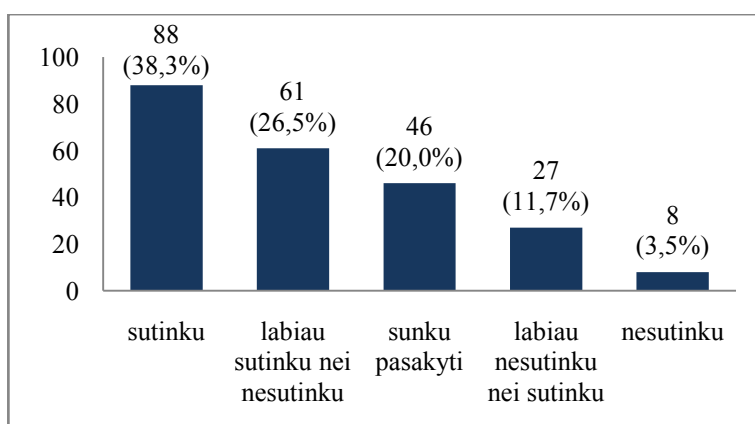

13 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, ar su gyvenamuoju būstu susijusios problemos: kelia jiems finansinių rūpesčių; galėtų kelti finansinių rūpesčių ateityje; kelia psichologinių problemų (nerimą, baimę, pyktį, susierzinimą)

Triukšmas

Visame pasaulyje didmiesčių gyventojai kenčia nuo padidėjusio triukšmo lygio, kurio įtaka žmogaus psichinei ir fizinei sveikatai yra labai didelė. Didelę žmonių dalį (35% Europos gyventojų) veikiantis triukšmas sukelia ne tik rimtą susierzinimą bei miego sutrikimus, bet taip pat ir bendravimo problemas bei vaikų mokymosi problemas (LR SAM įsak., 2005).

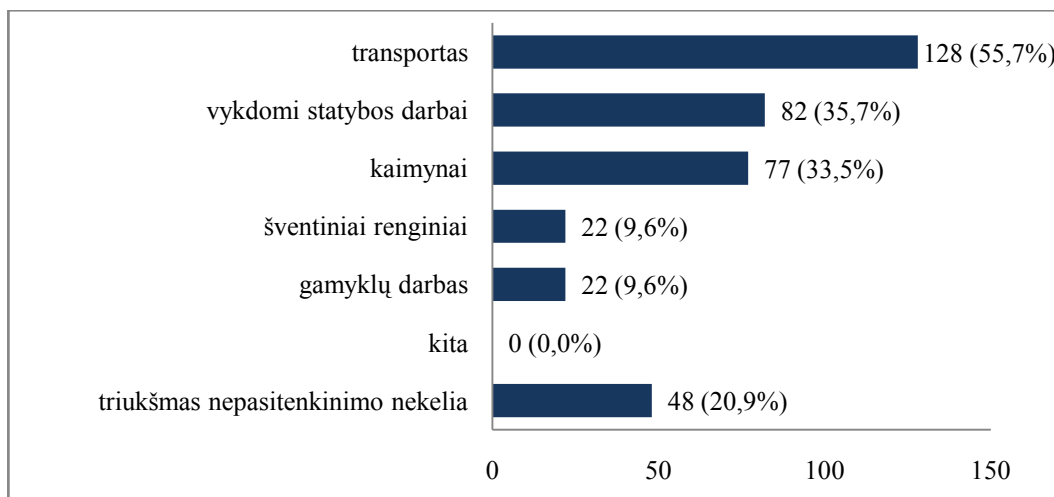
Anksčiau atliktų tyrimų duomenys rodo, kad dėl triukšmo kenčia maždaug 68 proc. Vilniaus miesto gyventojų (Vilniaus m. sav., 2007). Panašūs duomenys gauti ir mūsų tyrimo metu: triukšmą aktualia problema laiko beveik 65 proc. respondentų (14 pav).

14 pav. Respondentų sutikimas su teiginiu, kad vilniečiams yra aktuali triukšmo problema

Kaip ir buvo manyta, remiantis kitais tyrimais, respondentams labiausiai nepasitenkinimą kelia su transporto priemonėmis susijęs triukšmas - tai pažymi 55,7 proc. tiriamųjų.

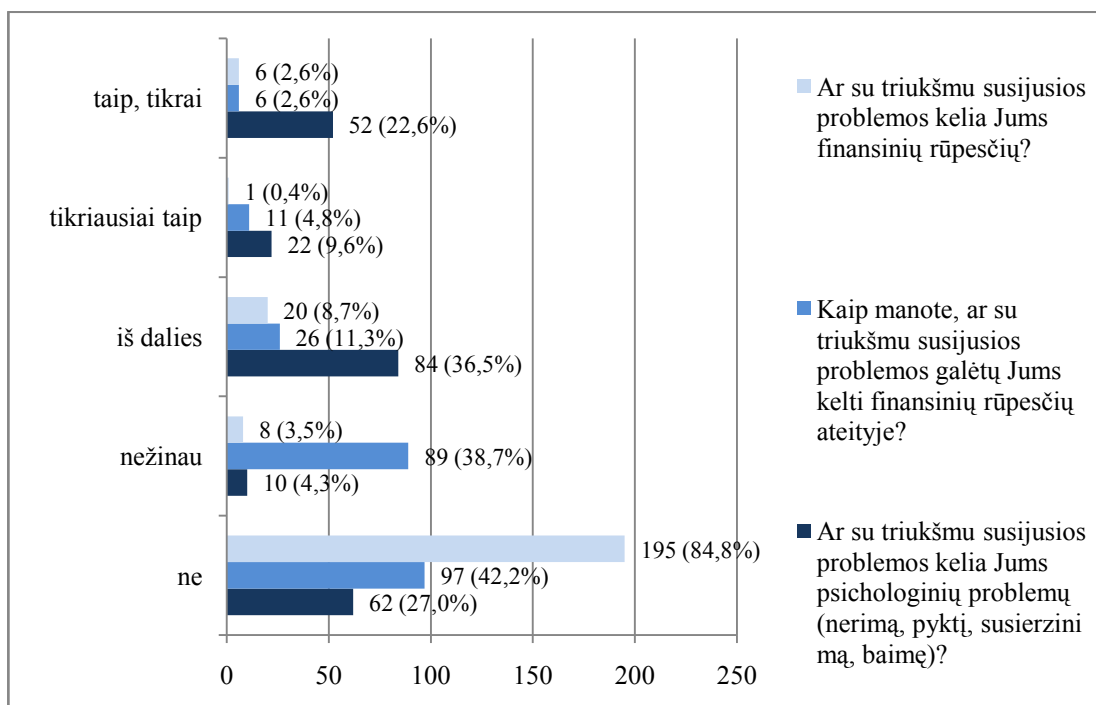
Visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba nurodo, jog dėl statybų keliamo triukšmo pastaraisiais metais kenčia vis daugiau miestiečių (2006 m.- 27 proc.). Tai patvirtina ir mūsų tyrimo metu gauti duomenys – dėl triukšmo, susijusio su statybomis, nepatenkinti 35,7 proc. respondentų. Panaši dalis yra ir nepatenkintų kaimynų keliamu triukšmu – 33,5 proc. respondentų. Po lygiai tiriamųjų (po 9,6 proc.) savo nepasitenkinimo triukšmu priežastimis nurodo gamyklų veiklą bei šventinius renginius (15 pav.).

15 pav. Respondentams nepasitenkinimą keliantys triukšmo šaltiniai

Didžioji dalis respondentų (84,8 proc.) šiuo metu dėl triukšmo nepatiria jokių finansinių rūpesčių, tačiau paklausti, ar tokių rūpesčių gali kilti ateityje, jų nepatirti tikisi dvigubai mažiau tiriamųjų (42,2 proc.).

Nors triukšmas daugumai respondentų nekelia finansinių rūpesčių, daugiau nei pusė tiriamųjų (68,7 %) jaučia su triukšmu susijusį didesnę ar mažesnę psichologinę diskomfortą (16 pav.).

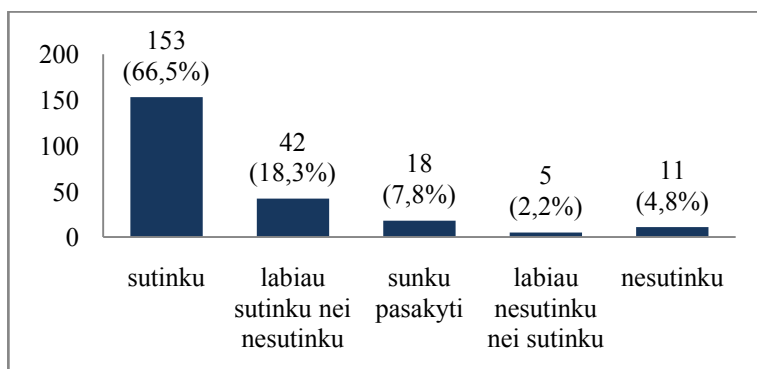

16 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, ar triukšmas: kelia jiems finansinių rūpesčių; galėtų kelti finansinių rūpesčių ateityje; kelia psichologinių problemų (nerimą, baimę, pyktį, susierzinimą)

Problemos, susijusios su transportu

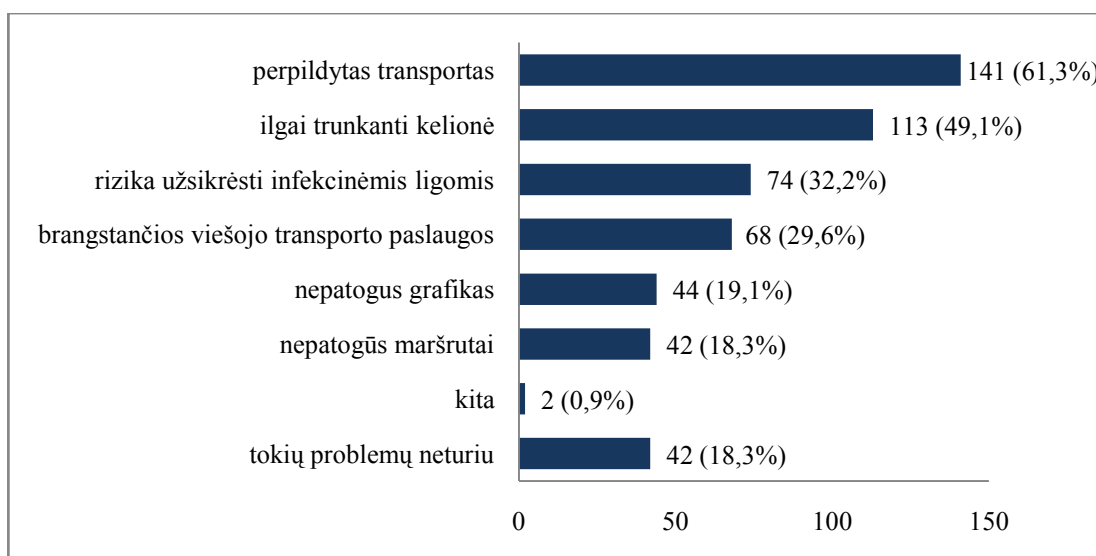
Transporto problemos šiame tyrime bendrai apima asmeninį, viešąjį, taip pat kitą transportą ir su jais susijusias problemas: taršą, avaringumą, grūstis ir pan.

Dauguma vilniečių respondentų (84,8%), sutinka, kad Vilnius mieste transporto problema yra aktuali (17 pav.).

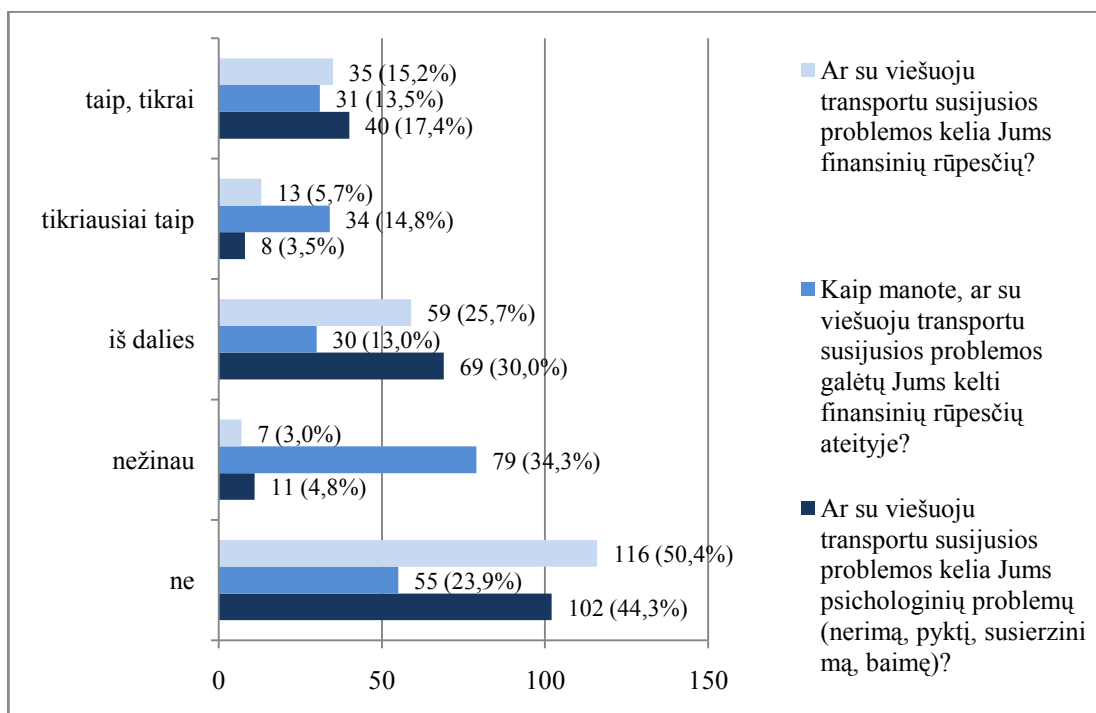
17 pav. Respondentų sutikimas su teiginiu, kad Vilniuje yra aktuali transporto problema

Su viešuoju transportu susijusių problemų neturi tik 42 proc. respondentų. Panašūs duomenys buvo gauti ir 2007 m. „Eurobarometro“ atlikto tyrimo metu, kuomet visuomeniniu transportu patenkintų vilniečių buvo 50 proc. (Vilniečiams ..., 2007). Didžiausiomis viešojo transporto problemomis respondentų yra laikomi perpildytas transportas ir ilgai trunkanti kelionė (atitinkamai pažymėjo 61,3% ir 49,1% tiriamųjų), beveik trečdalis tiriamųjų (32,2%) nurodo ir infekcinių ligų riziką (18 pav.).

18 pav. Respondentams aktualiausios su viešuoju transportu susijusios problemos

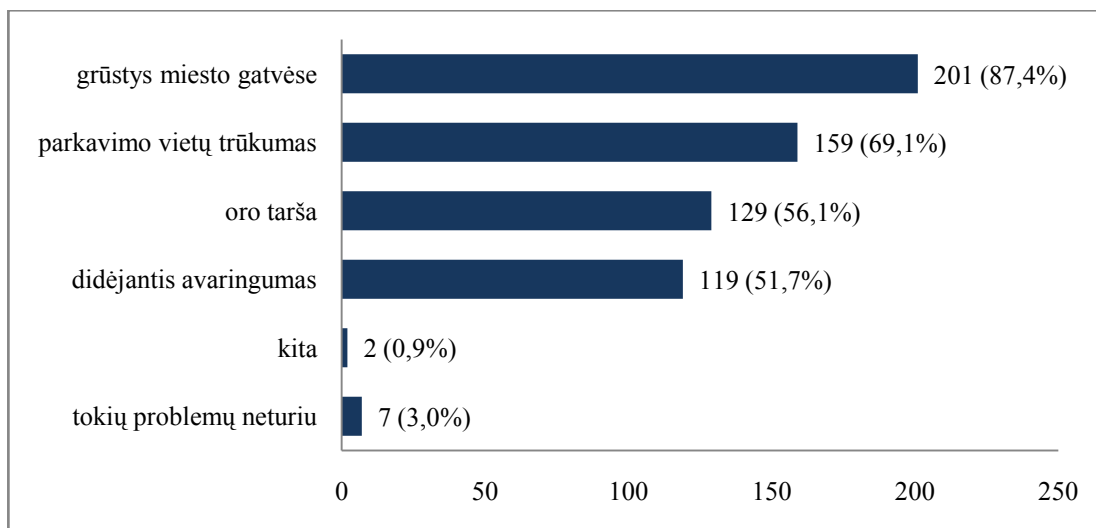
Tik nežymiai daugiau nei pusei respondentų (50,4%) su viešuoju transportu susijusios problemos nekelia jokių finansinių sunkumų, tuo tarpu 46,6 proc. apklausos dalyvių turi tokių finansinių rūpesčių. Panašus skaičius respondentų (41,3%) galvoja, kad viešojo transporto problemos finansinių rūpesčių jiems gali kelti ir ateityje. Be to, pusė tiriamųjų (50,9%) nurodo, jog jau dabar patiria su viešuoju transportu susijusių psichologinių problemų (19 pav.).

19 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, ar viešasis transportas ir su juo susijusios problemos: kelia jiems finansinių rūpesčių; galėtų kelti finansinių rūpesčių ateityje; kelia psichologinių problemų (nerimą, baimę, pyktį, susierzinimą)

Kasmet didėjant transporto srautui, mieste kyla vis daugiau su tuo susijusių problemų. Aktualiausiomis problemomis, kaip ir kituose Europos miestuose, respondentai laiko: grūstis miesto gatvėse (87,4% resp.), parkavimo vietų trūkumą (69,1%, resp.), oro taršą (56,1% resp.) ir didėjantį avaringumą (51,7% resp.) (20 pav.).

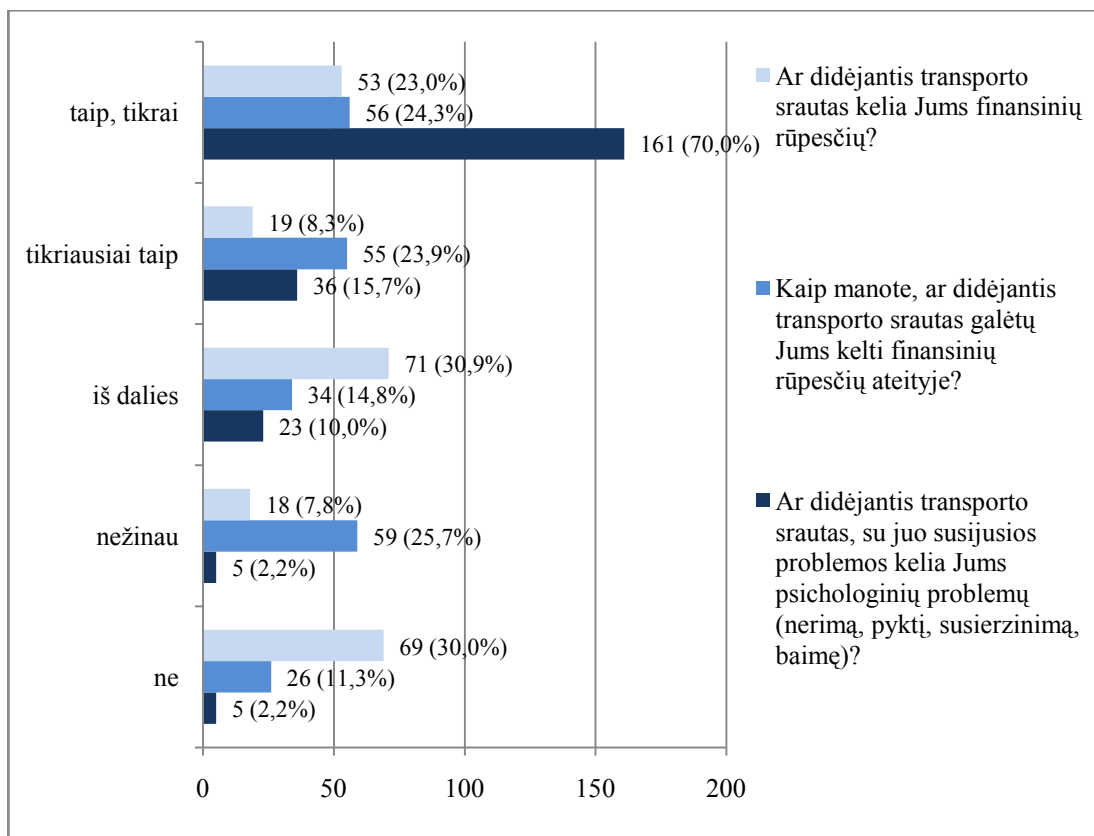

20 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, kokios su su kasmet didėjančiu transporto srautu susiję problemos jiems yra aktualiausios

Aukščiau išvardintos problemos, susiję su didėjančiu transporto srautu mieste, daugiau nei pusei (62,2%) apklausos dalyvių kelia finansinių rūpesčių. Tiek pat respondentų (63%) mano, kad šios problemos paveiks jų finansinę būklę ir ateityje.

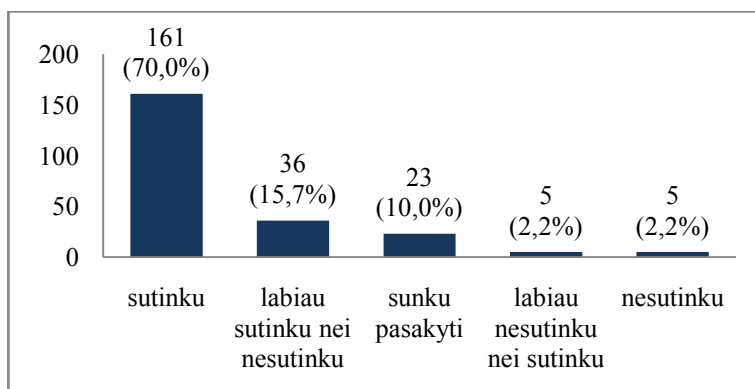
Gauti duomenys leidžia teigti, kad tik 2,2 proc. respondentų didėjantys transporto srautai niekaip psichologiškai neveikia, tiek pat respondentų šiuo klausimu nėra apsisprendę. Tuo tarpu 95,7 proc. apklaustųjų dėl to jaučia vienokių ar kitokių psichologinių nepatogumų (21 pav.)

21 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, ar didėjantis transporto srautas: kelia jiems finansinių rūpesčių; galėtų kelti finansinių rūpesčių ateityje; kelia psichologinių problemų (nerimą, baimą, pyktį, susierzinimą)

Tarša

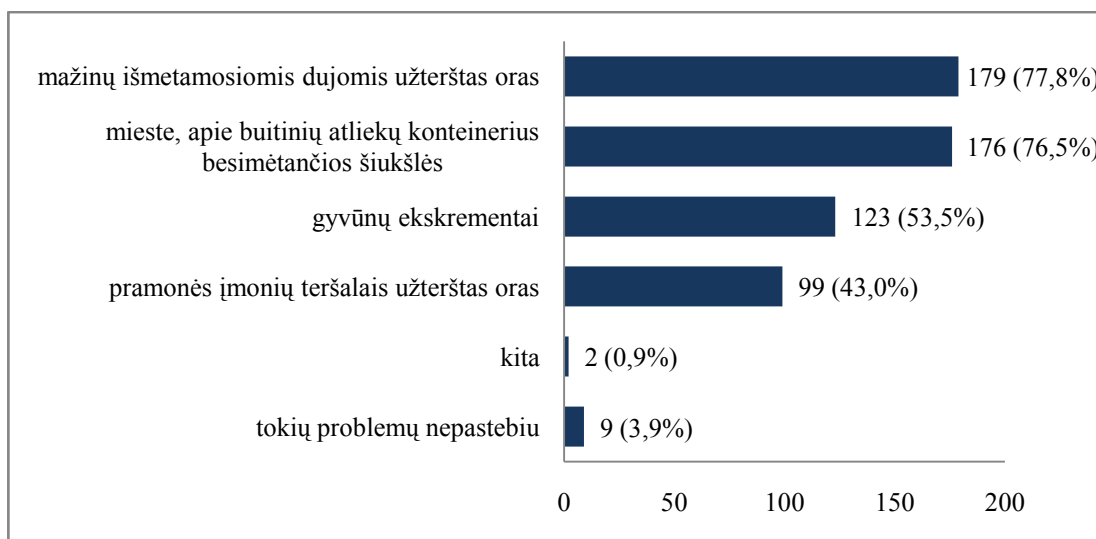
Vilniuje gausėja transporto priemonių, daugėja statybų, kuriasi naujos įmonės. Miestas visapusiškai plečiasi, todėl manoma, jog tai turi didelės įtakos sostinės oro ir aplinkos būklei. Tyrimo metu paaiškėjo, jog dauguma respondentų (85,7%) mano, kad tarša Vilniuje yra aktuali problema (22 pav.)

22 pav. Respondentų sutikimas su teiginiu, kad Vilniuje yra aktuali taršos problema

Respondentams svarbios visos su miesto tarša susijusios problemos. Tiriamiesiems labiausiai aktualu mašinų išmetamosiomis dujomis užterštas oras, mieste, aplink buitinių atliekų

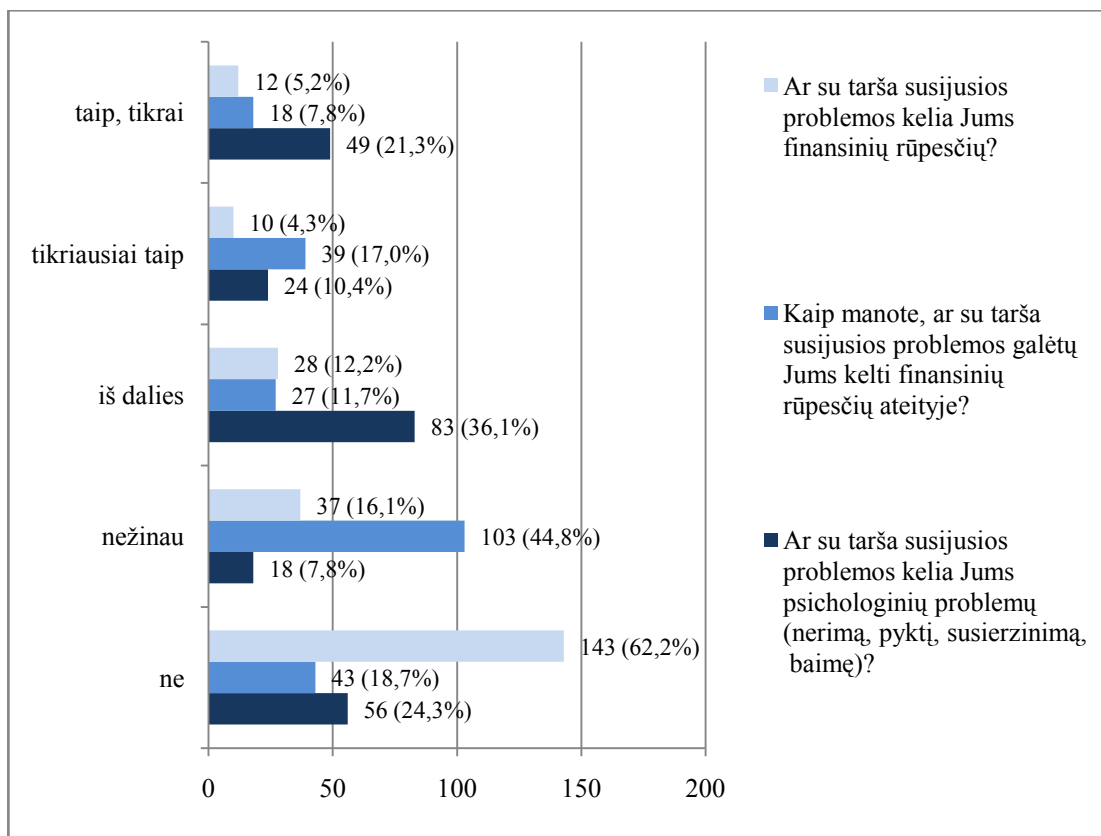
konteinerius besimėtančios šiukšlės (atitinkamai pažymėjo 77,8% ir 76,5% resp.). Šiek tiek mažiau respondentams nepasitenkinimą kelia nesurinkti gyvūnų ekskrementai ir pramonės teršalais užterštas oras (atitinkamai 53,5% ir 43% resp) (23 pav.).

23 pav. Respondentams nepasitenkinimą keliančios problemos, susiję su miesto tarša

Šiuo metu taršos problemos tiriamiesiems mažai arba visai nekelia finansinių rūpesčių. Dėl taršos kylančių finansinių problemų turi tik 21,7 proc. respondentų, tačiau dėl to, kad ateityje gali kilti tokių sunkumų, mano daugiau apklaustųjų – 36,5 proc.

Jei dėl taršos finansinių nepatogumų patiria nedidelė dalis respondentų, tai vienoki ar kitoki su tarša susijusį psichologinį diskomfortą jaučia daugiau nei pusė apklaustųjų – 67,8 proc. (24 pav.).

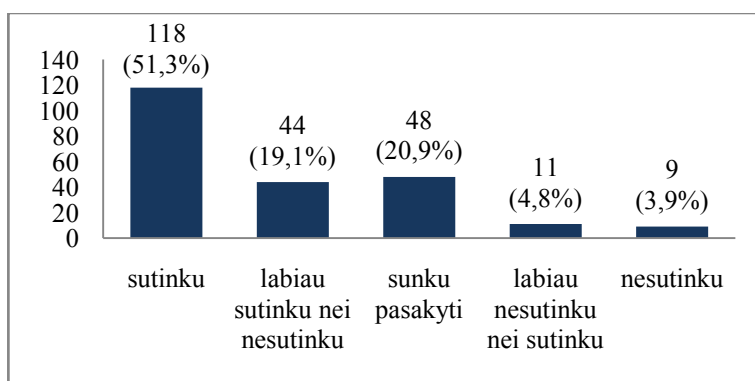

24 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, ar su tarša susijusios problemos: kelia jiems finansinių rūpesčių; galėtų kelti finansinių rūpesčių ateityje; kelia psichologinių problemų (nerimą, baimę, pyktį, susierzinimą)

Saugumas

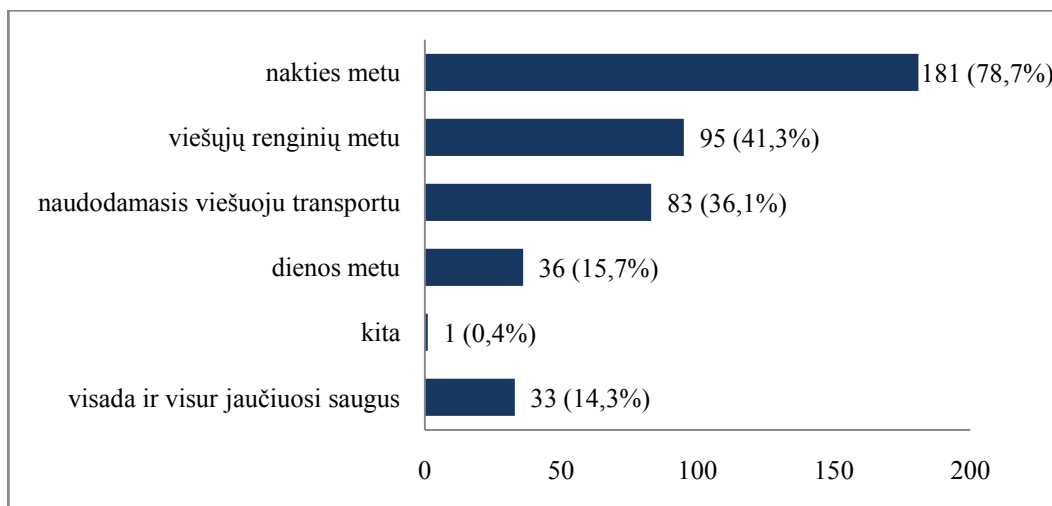
Sostinėje kasmet intensyvesnis tampa visuomeninis ir kultūrinis gyvenimas, vyksta daugiau renginių, didėja gyventojų tankumas, todėl ypatingai svarbu, ar saugiai jaučiasi Vilniaus visuomenė, tuo labiau, kad lyginant su kitais Lietuvos miestais, Vilniuje per metus užregistruojama daugiausiai nukentėjusių asmenų (Dobryninas, Gaidys, 2004).

Mūsų tyrimas rodo, kad didžiajai daliai respondentų (70,4%) saugumas mieste yra aktuali problema (25 pav.).

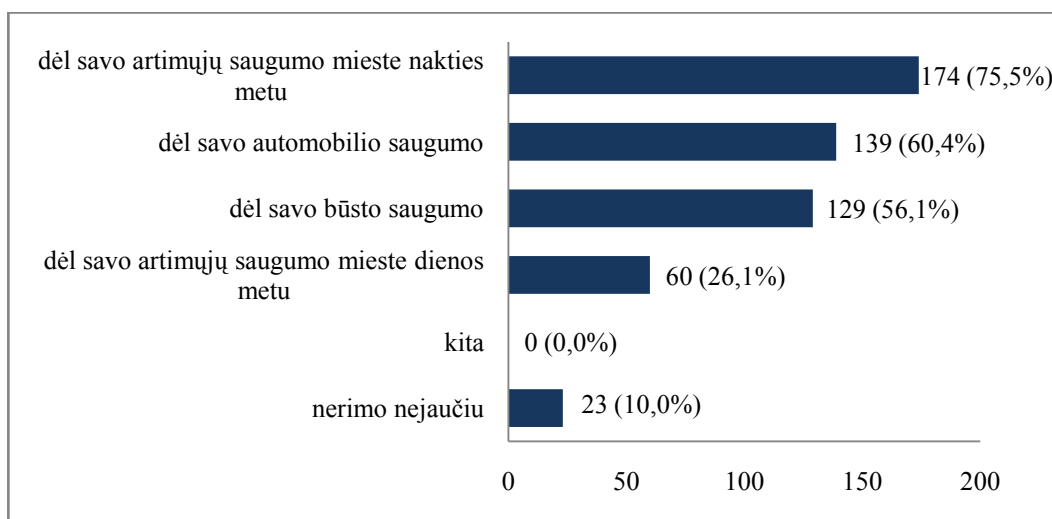
25 pav. Respondentų sutikimas su teiginiu, kad Vilniuje yra aktuali saugumo problema

Mieste visada ir visur saugiai jaučiasi mažiau nei penktadalis apklaustųjų (14,3%), tuo tarpu dauguma respondentų teigia, kad labiausiai mieste jaučiasi nesaugiai nakties arba viešųjų renginių metu (atitinkamai pažymėjo 78,7% ir 41,3% resp.). Dar 36,1 proc. apklaustųjų nesaugiai jaučiasi naudodamiesi viešojo transporto paslaugomis (26 pav.).

26 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, kada mieste jie jaučiasi nesaugiai

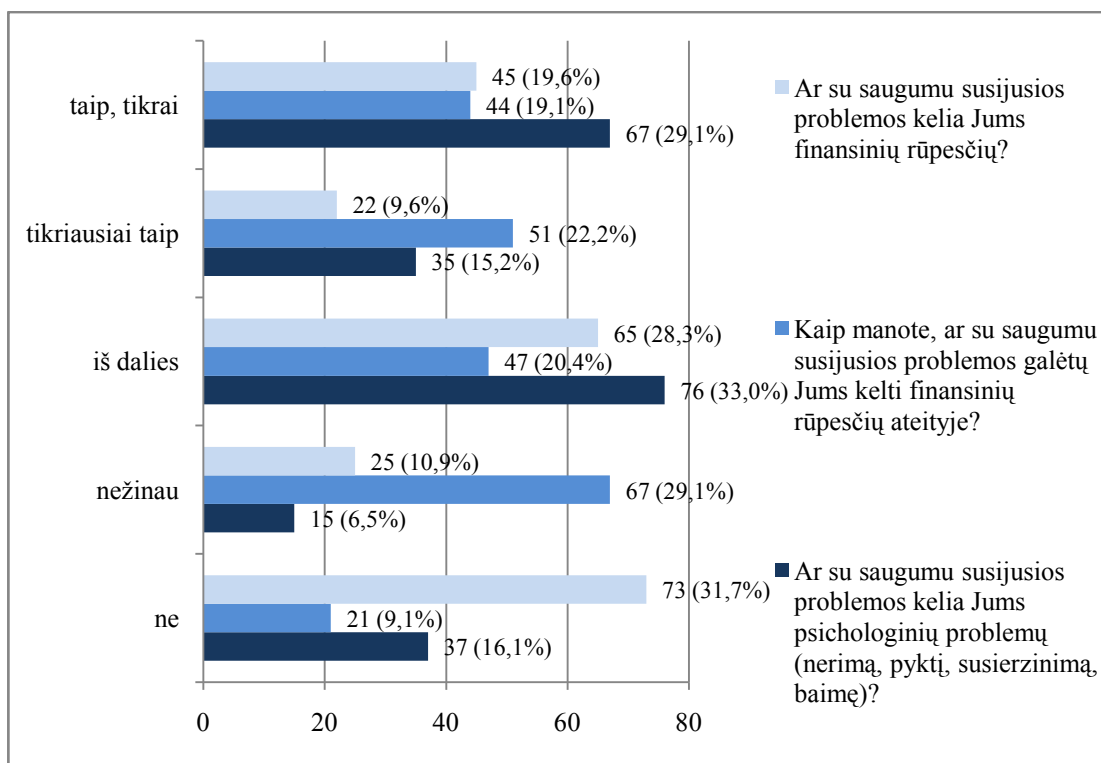
Respondentai labiausiai nerimauja dėl savo artimųjų saugumo mieste nakties metu (pažymėjo 75,7% resp.), taip pat dėl savo automobilio bei būsto saugumo (atitinkamai 60,4% ir 56,1% resp.) (27 pav.).

27 pav. Dėl ko nerimauja respondentai

Dauguma respondentų saugumą mieste laiko ne tik rimta problema, bet ir patiria su saugumu susijusių finansinių nuostolių (57,5%). Panaši respondentų dalis (61,7%) galvoja, kad dėl saugumo problemų kils finansinių rūpesčių ir ateityje.

Kylančios saugumo problemos sąlygoja ir žmonių psichologinį diskomfortą. Net 77,3 proc. respondentų nurodė, jog saugumo problemos neigiamai veikia jų psichologinę savijautą (kelia nerimą, baimę, pyktį, susierzinimą) (28 pav.).

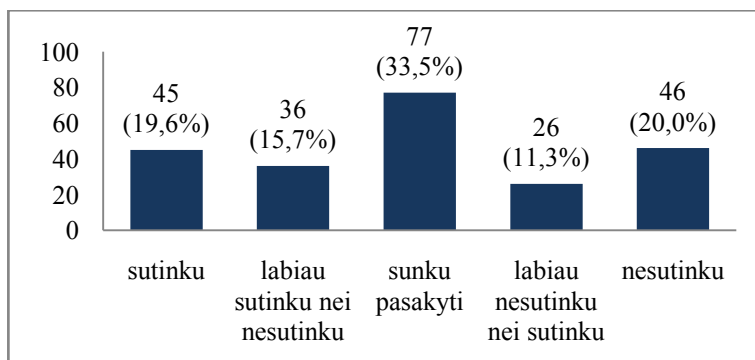

28 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, ar su saugumu susijusios problemos: kelia jiems finansinių rūpesčių; galėtų kelti finansinių rūpesčių ateityje; kelia psichologinių problemų (nerimą, baimę, pyktį, susierzinimą)

Gyvenimo būdas

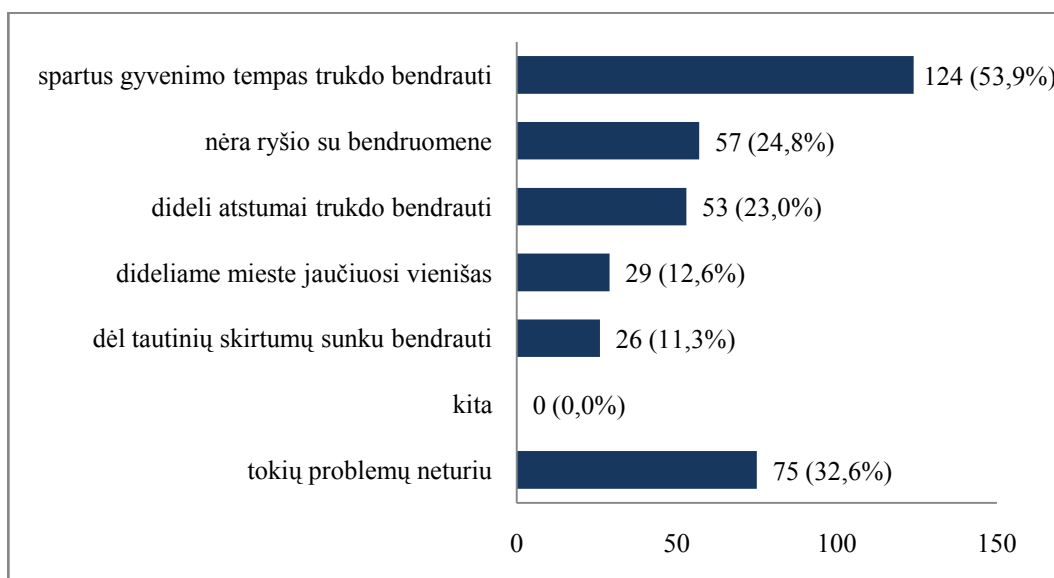
Miesto aplinka sąlygoja tam tikrą žmonių gyvenimo būdą. Tai susiję su sparčiu ir griežtu gyvenimo tempu, informacijos skvarbumu, tam tikru anonimiškumu tarp žmonių, todėl labiausiai atspindi miestiečių socialiniuose santykiuose.

Savo tyrime klausėme respondentų nuomonės, kaip jie galvoja, ar didmiesčio gyvenimo būdas neigiamai veikia žmonių bendravimą. Teigiamai atsakė trečdalis respondentų (35,3%), dar tiek pat tiriamųjų (33,5%) nurodė, jog jiems sunku ką nors atsakyti šiuo klausimu (29 pav.).

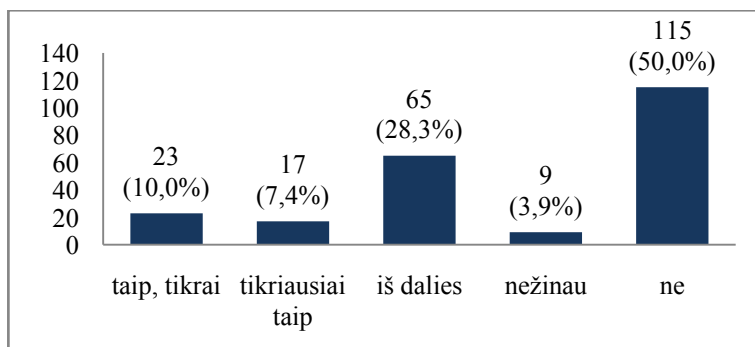
29 pav. Respondentų sutikimas su teiginiu, kad didmiesčio gyvenimo būdas neigiamai veikia vilniečių bendravimą

Kontroliniame klausime apie tai, kokias su tarpasmeniniais santykiais ir bendravimu susijusias problemas patiria apklausos dalyviai, kad tokių sunkumų visai neturi teigė truputį mažiau nei trečdalis respondentų (32,6%). Didžiausia kliūtimi bendravimui respondentai (pažymėjo 53,9% resp.) laiko spartų gyvenimo tempą, ryšio su bendruomene trūkumą (24,8% resp.), didelius atstumus (23% resp.) (30 pav.).

30 pav. Respondentų patiriamos su tarpasmeniniais ryšiais ir bendravimu susijusios problemos

Beveik pusė respondentų (45,7%) dėl problemų, susijusių su jų socialiniais ryšiais, jaučia psichologinį diskomfortą (31 pav.).

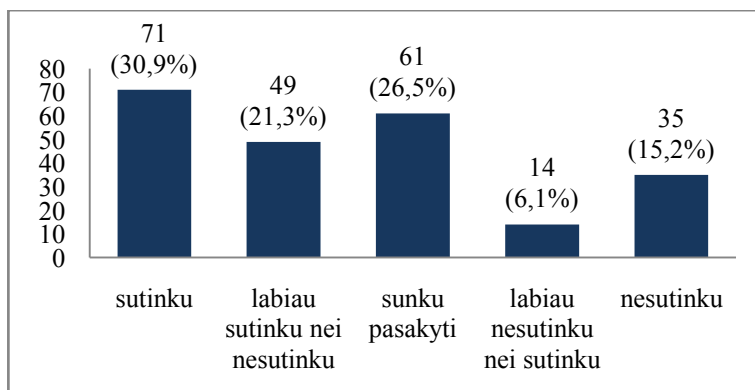

31 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, ar su bendravimu susijusios problemos kelia jiems psichologinių sunkumų (nerimą, pyktį, baimę, susierzinimą)

Profesinis užimtumas

Nuo darbo sferos priklauso visas žmogaus gyvenimas. Dirbdamas žmogus tenkina finansinio saugumo, socialinių kontaktų, savigarbos ir kt. poreikius, todėl labai svarbu, kad darbinė veikla vyktų sklandžiai, saugiai, žmogus jaustųsi patenkintas ir save realizuojantis.

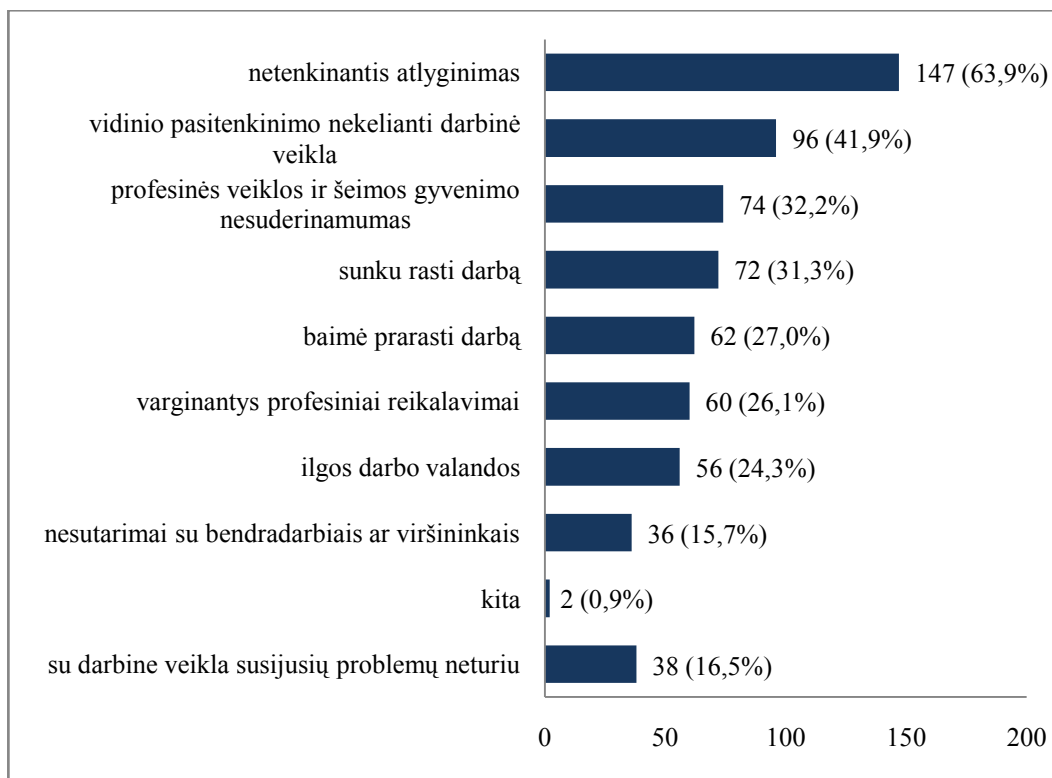
Daugiau nei pusė respondentų (52,2%) sutinka, kad vilniečiams yra aktualių su profesine sfera susijusių problemų (32 pav.).

32 pav. Respondentų sutikimas su teiginiu, kad vilniečiams yra aktualių su profesiniu užimtumu susijusių problemų

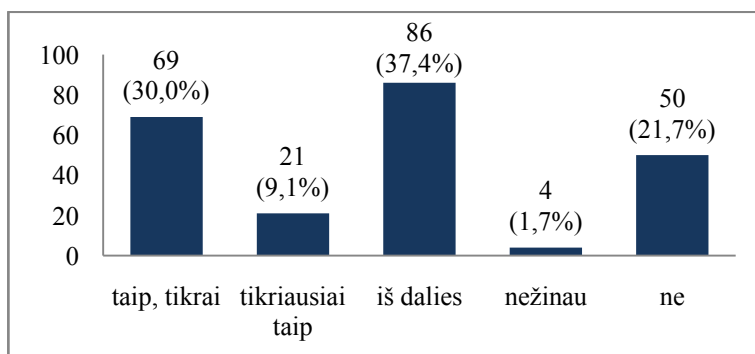
Paprašyti išvardinti respondentams problemas keliančius darbinės veiklos aspektus, daugiausia respondentų (63,9%) minėjo netenkinantį atlyginimą, 41,7 proc. tiriamųjų teigė, kad darbinė veikla nekelia vidinio pasitenkinimo. Beveik po lygiai respondentų (atitinkamai 32,2% ir 31,3%) pažymėjo, kad sudėtinga suderinti profesinę veiklą ir šeimos gyvenimą bei sunku susirasti darbą (33 pav.).

33 pav. Respondentams problemas keliantys darbinės veiklos aspektai

Paklausti, ar su darbine veikla susijusios problemos respondentams kelia kokių nors psichologinių sunkumų, teigiamai atsakė didžioji dalis apklausos dalyvių (76,5%) (34 pav.).

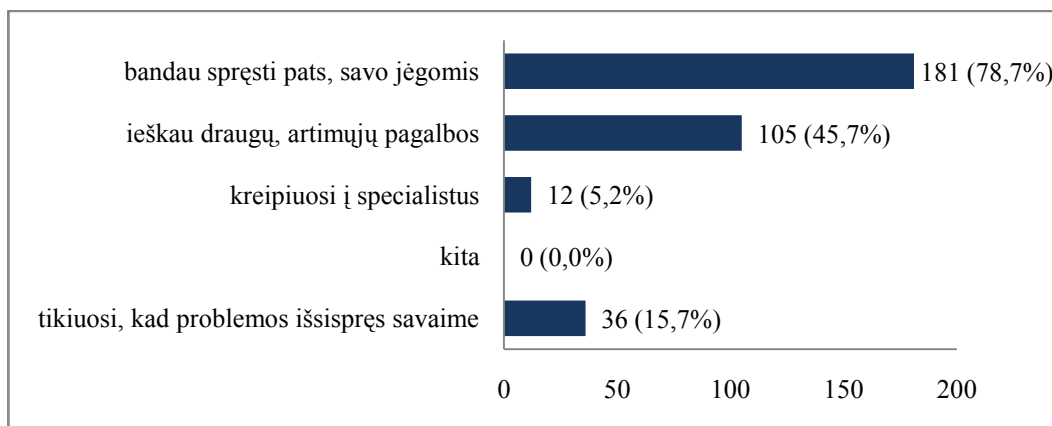
34 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, ar su darbine veikla susijusios problemos kelia jiems psichologinių sunkumų (baimę, nerimą, pyktį, susierzinimą)

Problemų sprendimas

Maža arba visai nėra duomenų apie tai, kaip vilniečiai sprendžia jiems iškilusias problemas, todėl šio tyrimo metu siekėme tai išsiaiškinti.

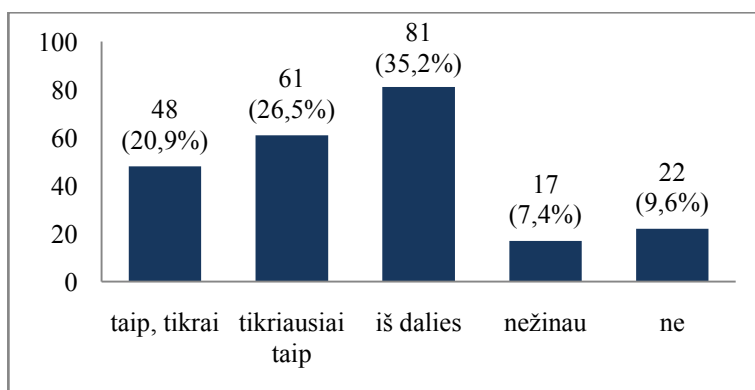
Respondentų klausėme, kaip jie bando spręsti iškilusias psichologines ir socialines problemas. Dažniausiai respondentai problemas sprendžia patys, savo jėgomis (pažymėjo 78,7% resp.), rečiau ieško artimųjų arba draugų pagalbos (45,7% resp.). 15,7 proc. tiriamųjų tikisi, kad

problemos išsprendęs savaime, ir, tik maža dalis apklausos dalyvių (5,2%) pažymėjo, jog kilus problemoms, kreipiasi į specialistus (35 pav.)

35 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, kaip jie bando spręsti jiems iškilusias problemas

Nors dauguma respondentų iškilusias psichologines ir socialines problemas sprendžia patys, beveik pusė apklaustųjų (47,4%) galvoja, kad tai padaryti turėtų kartu su specialistų pagalba. Kad specialistai turėtų padėti bent iš dalies spręsti iškilusias psichosocialines problemas, mano daugiau nei trečdalis apklausos dalyvių (36 pav.).

36 pav. Respondentų nuomonė apie tai, kad psichologines ir socialines problemas turėtų padėti spręsti specialistai

Aukščiau pateikti tyrimo duomenys pristato vilniečių patiriamas psichosocialines problemas, kurios, remiantis šiais duomenimis, toliau yra analizuojamos kitame skyriuje.

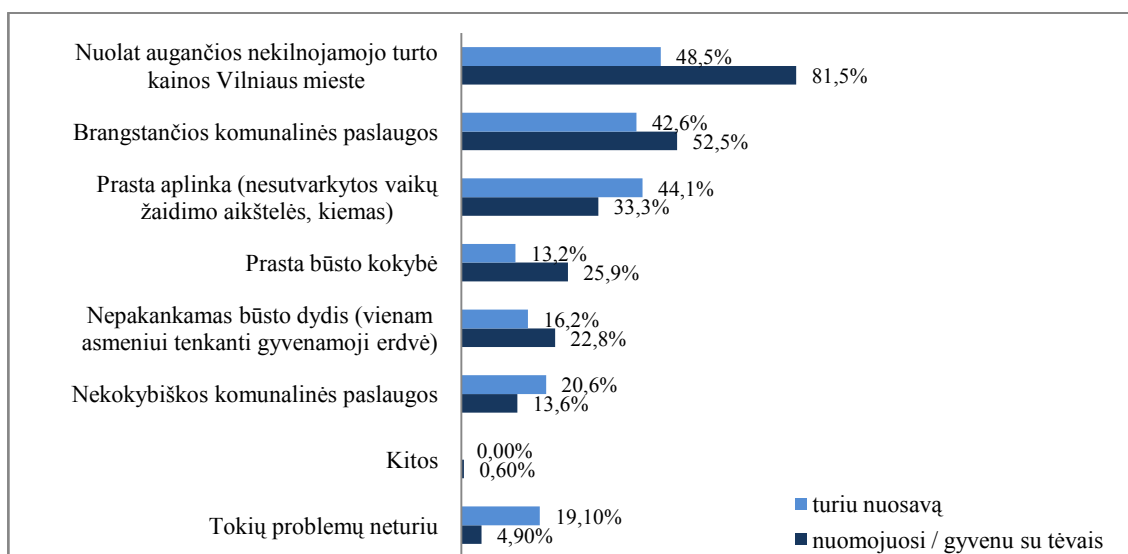
2.3. Tyrimo duomenų analizė

Remiantis ankstesniame skyriuje aprašytais tyrimo duomenis, čia pateiksime platesnę ir gilesnę tyrimo „Psichosocialinės vilniečių problemos“ analizę pagal nusistatytas problemines sritis: būstas, triukšmas, transportas, tarša, saugumas, didmiesčio gyvenimo būdo įtaka socialiniams ryšiams, profesinė veikla, problemų sprendimas.

Nuosavo gyvenamojo būsto įtaka su būstu susijusioms psichosocialinėms problemoms

Tik mažiau nei trečdalis tyrimo dalyvių (29,6%) turi nuosavą būstą, likusioji dalis (70,4%) būstą nuomojasi arba gyvena kartu su tėvais. Su teiginiu, kad vilniečiams yra aktualių su gyvenamuoju būstu susijusių problemų daugiau ar mažiau sutinka 84,4 proc. visų respondentų.

Analizuojant atskirų su gyvenamuoju būstu susijusių problemų pasiskirstymą tarp respondentų, turinčių nuosavą būstą ir jo neturinčių, statistiškai reikšmingas skirtumas pastebimas tik vertinant nuolat augančias nekilnojamojo turto kainas (chi-kvadratas=25,625; $p=0,000$) ir būsto kokybę (chi-kvadratas=4,470; $p=0,034$). Nuolat augančių nekilnojamojo turto kainų problema aktuali 81,5 proc. neturintiems nuosavo būsto ir 48,5 proc. jį turintiems, o būsto kokybės problema – atitinkamai 25,9 proc. ir 13,2 proc. Be to, respondentai, turintys nuosavą būstą, beveik keturis kartus dažniau rinkosi atsakymą, kad visiškai neturi su būstu susijusių problemų (19,1%) nei būstą nuomojantys ar gyvenantys su tėvais (4,9%) (chi-kvadratas=11,606; $p=0,001$) (37 pav.).

37 pav. Su būstu susijusios atskiros problemos ir būsto nuosavybė

Galima manyti, kad neturintys nuosavo būsto respondentai planuoja jį įsigyti ateityje, todėl augančios nekilnojamojo turto kainos jiems žymiai aktualesnės nei nuosavą būstą jau turintiems. Be to, nuosavą būstą turintys tyrimo dalyviai yra labiau suinteresuoti ir turi daugiau galimybių rūpintis jo kokybe, todėl atitinkamai rečiau kokybę įvardija kaip problemą.

Analizuojant su būstu susijusias finansines ir psichologines problemas, taip pat pastebimas statistiškai reikšmingas vertinimų skirtumas tarp turinčių nuosavą būstą ir jo neturinčių respondentų. Šiuo metu finansinių rūpesčių kyla 70,6 proc. respondentų, turinčių nuosavą būstą, ir 80,6 proc. jo neturinčių. Ateityje finansinių su būstu susijusių rūpesčių mano sulauksiantys atitinkamai 76,5 proc. ir 80,6 proc. respondentų. Be to, respondentams, turintiems nuosavą gyvenamąjį būstą (70,6%), mažiau, nei būstą nuomojantiems ar gyvenantiems kartu su tėvais tiriamiesiems (87,7%), kyla su būstu susijusių psichologinių problemų (1 lentelė).

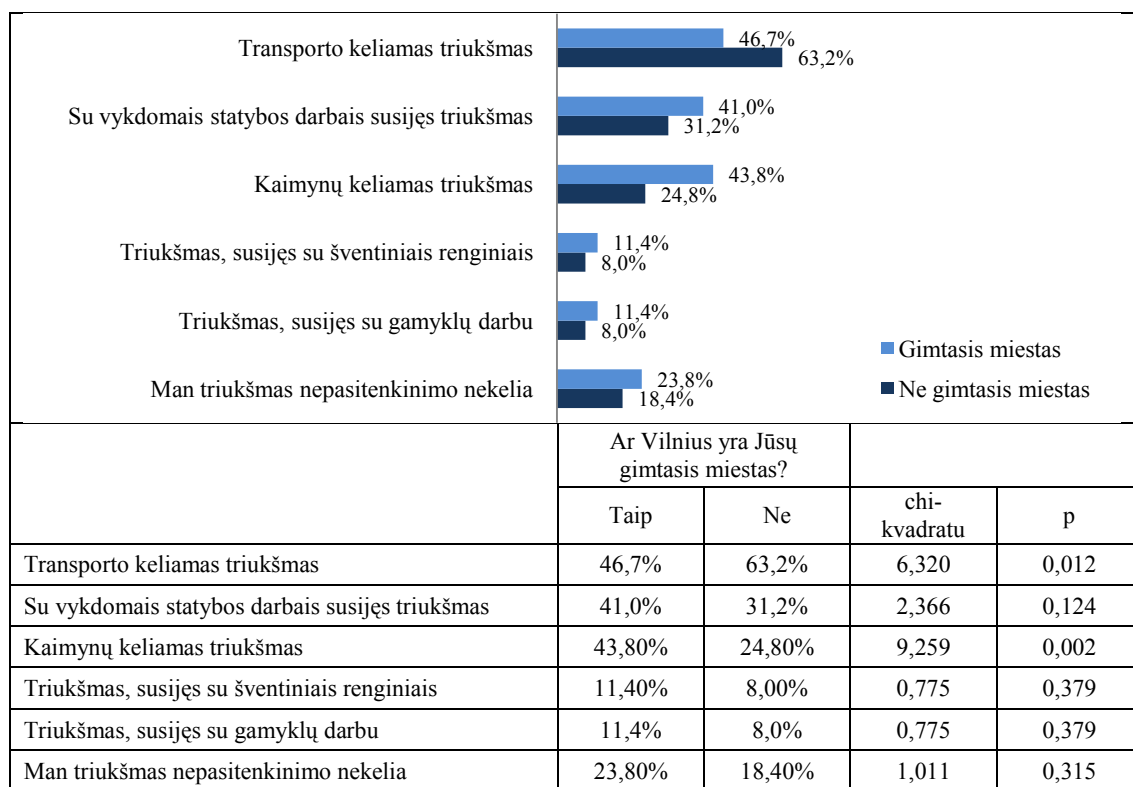
1 lentelė. Su būstu susijusios finansinės bei psichologinės problemos ir būsto nuosavybė

		Jūsų būstas			
		turite nuosavą	nuomojatės / gyvenate su tėvais	chi-kvadratu	p
Ar su būstu susijusios problemos kelia Jums šiuo metu finansinių rūpesčių?	Taip, tikrai / tikriausiai taip / iš dalies	70,6%	86,4%	8,042	0,005
	Ne / nežinau	29,4%	13,6%		
Ar manote, kad su būstu susijusios problemos galėtų Jums kelti finansinių rūpesčių ateityje?	Taip, tikrai / tikriausiai taip / iš dalies	76,5%	91,4%	9,359	0,002
	Ne / nežinau	23,5%	8,6%		
Ar su būstu susijusios problemos kelia Jums psichologinių problemų?	Taip, tikrai / tikriausiai taip / iš dalies	70,6%	87,7%	9,710	0,002
	Ne / nežinau	29,4%	12,3%		

Transporto keliamo triukšmo problemos vertinimo skirtumai tarp Vilniuje gimusių ir iš kitur atvykusių vilniečių

Beveik pusė apklaustųjų (45,7%) yra gimę Vilniaus mieste. Tuo tarpu atvykėlių iš kitur yra truputį daugiau – 54,3 proc. Su teiginiu, kad vilniečiams yra aktualių su triukšmu susijusių problemų daugiau ar mažiau sutinka 64,8 proc. visų respondentų.

Transporto keliamą triukšmą kaip nepasitenkinimą keliantį triukšmo šaltinį apklausos dalyviai įvardino dažniausiai (55,7 proc. visų respondentų). Lyginant nepasitenkinimą keliančių triukšmo šaltinių pasiskirstymą tarp į Vilnių gyventi atvykusių ir čia gimusių respondentų, statistiškai reikšmingas vertinimo skirtumai pastebimas tik transporto (chi-kvadratas=6,320; p=0,012) ir kaimynų (chi-kvadratas=9,259; p=0,002) keliamo triukšmo vertinime. Kaimynų keliamą triukšmą problema atvykusieji gyventi į Vilnių laiko rečiau (24,8%) nei Vilniuje gimusieji (43,8%). Tačiau transporto keliamą triukšmą daugiau nei pusė respondentų (63,2%), kurie atvyko gyventi į Vilnių iš kitur, laiko nepasitenkinimą keliančiu triukšmo šaltiniu, kai tuo tarpu tik 46,7 proc. Vilniuje gimusių tyrimo dalyvių tai įvertino kaip problemą (38 pav.).

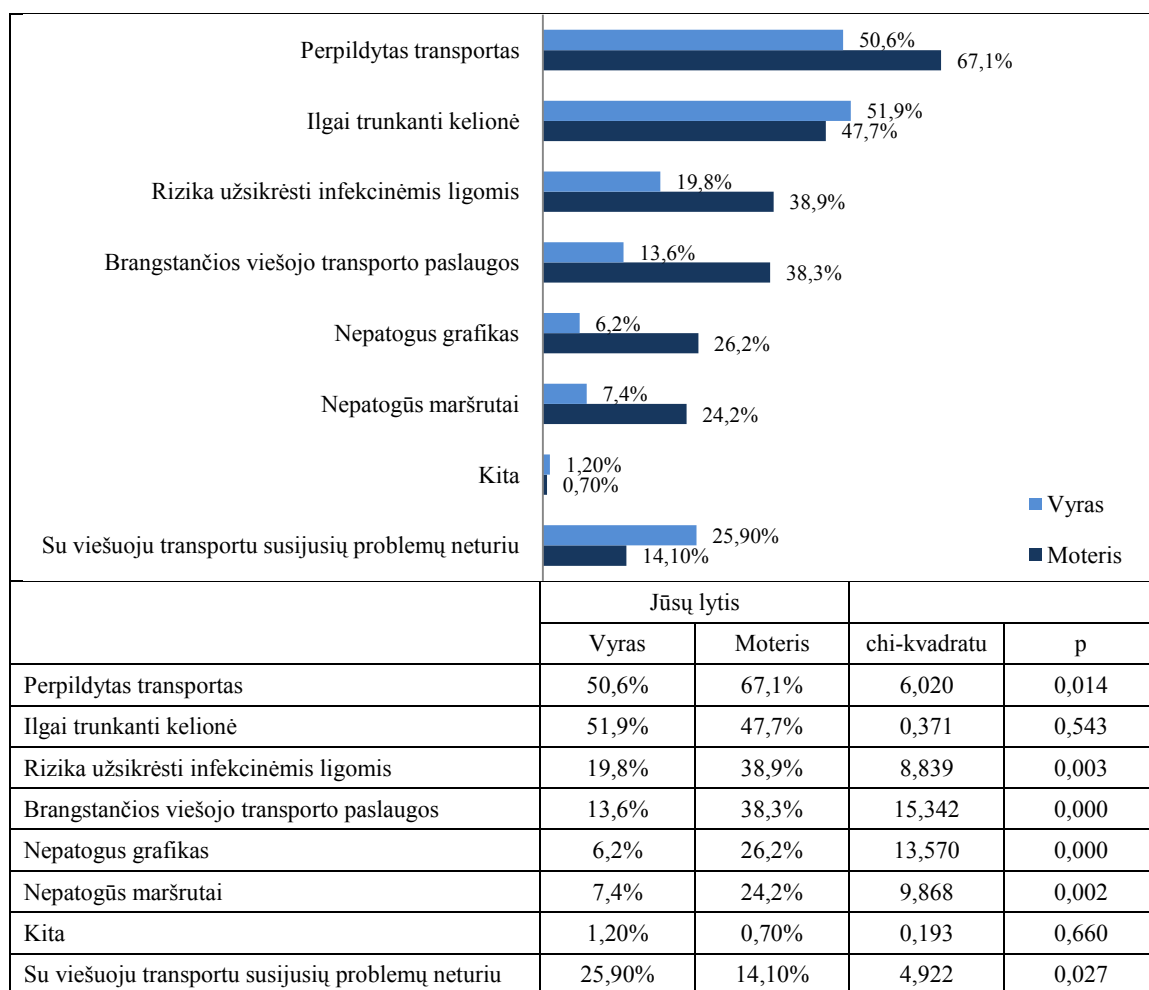
38 pav. Respondentams nepasitenkinimą keliančių triukšmo šaltinių vertinimo skirtumai tarp Vilniuje gimusių ir iš kitur atvykusių vilniečių

Remdamiesi šiais duomenimis, galime daryti prielaidą, kad į Vilnių iš kitur atvykusiems gyventi respondentams sunku priprasti prie sostinei būdingo intensyvaus transporto keliamo triukšmo, kuris jų gimtajame mieste ar kaime buvo mažesnis.

Su viešuoju transportu susijusių psichosocialinių problemų vertinimas pagal lytį

Tyrimo dalyvavo 64,8 proc. moterų ir 35,2 proc. vyrų. Su teiginiu, kad vilniečiams yra aktualių su transportu susijusių problemų daugiau ar mažiau sutinka 85,1 proc. visų respondentų.

Analizuojant atskirą su viešuoju transportu susijusių problemų pasiskirstymą tarp respondentų vyrų ir moterų, statistiškai reikšmingi skirtumai pastebimi beveik visose kategorijose, išskyrus kelionės trukmės vertinimą ($\chi^2=0,371$; $p=0,543$). Respondentų, į šį klausimą pasirinkusių atsakymą "Kita", buvo per mažai statistiškai patikimiems duomenims apskaičiuoti (39 pav.).

39 pav. Respondentams nepasitenkinimą keliančių viešojo transporto problemų vertinimo skirtumai tarp vyrų ir moterų

Analizuojant su viešuoju transportu susijusias finansines ir psichologines problemas, taip pat matomas statistiškai reikšmingas vertinimų skirtumas tarp respondentų vyrų ir moterų. Šiuo metu finansinių rūpesčių kyla 30,9 proc. respondentų vyrų ir 55,0 proc. moterų. Ateityje finansinių su viešuoju transportu susijusių rūpesčių mano sulauksiantys atitinkamai 25,9 proc. vyrų ir 50,0 proc. moterų. Ir beveik du su puse karto dažniau tyrime dalyvavusioms moterims nei vyrams kyla psichologinių su viešuoju transportu susijusių problemų (25,9 proc. vyrams ir 64,4 proc. moterims) (2 lentelė).

2 lentelė. Su viešuoju transportu susijusios finansinės bei psichologinės problemos ir lytis

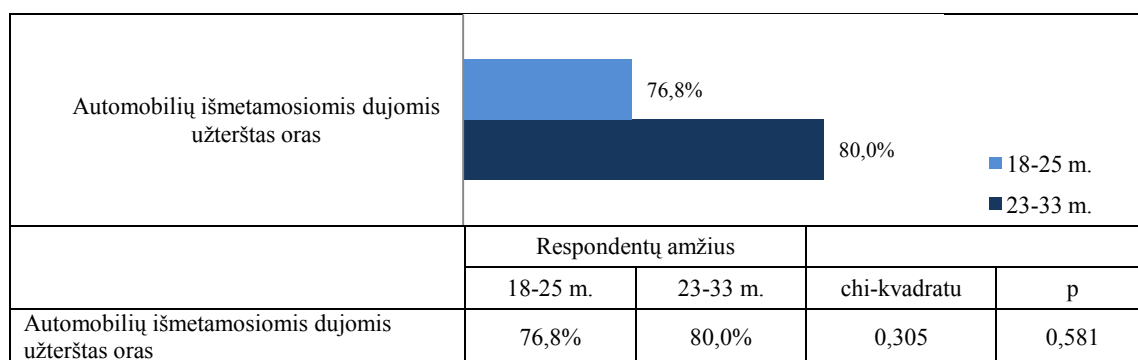
		Jūsų lytis			
		Vyras	Moteris	chi-kvadratu	p
Ar su viešuoju transportu susijusios problemos kelia Jums šiuo metu finansinių rūpesčių?	Taip, tikrai / tikriausiai taip / iš dalies	30,9%	55,0%	12,321	0,000
	Ne / nežinau	69,1%	45,0%		
Ar manote, kad su viešuoju transportu susijusios problemos galėtų Jums kelti finansinių rūpesčių ateity?	Taip, tikrai / tikriausiai taip / iš dalies	25,9%	50,0%	12,498	0,000
	Ne / nežinau	74,1%	50,0%		
Ar su viešuoju transportu susijusios problemos kelia Jums psichologinių problemų?	Taip, tikrai / tikriausiai taip / iš dalies	25,9%	64,4%	31,127	0,000
	Ne / nežinau	74,1%	35,6%		

Automobilių teršiamo oro problemos vertinimo skirtumai tarp įvairaus amžiaus vilniečių

Tyrimė dalyvavusių respondentų amžius - nuo 18 iki 33 metų. Didžioji respondentų dalis yra 18-25 m. amžiaus (67,4%), respondentai nuo 26 iki 33 metų amžiaus sudaro 32,6 proc.

Iš nepasitenkinimą keliančių problemų, susijusių su miesto tarša respondentai dažniausiai rinkosi automobilių išmetamosiomis dujomis užteršto oro problemą (77,8 proc. visų respondentų).

Iš 155 tyrimė dalyvavusių 18-25 metų amžiaus respondentų, 119 (76,8%) automobilių išmetamosiomis dujomis užterštą orą nurodė kaip jiems aktualią problemą. Iš 75 26-33 metų amžiaus respondentų šią problemą nurodė 60 vilniečių (80,0%). Statistiškai vertinant gautus rezultatus, paaiškėjo, kad $\chi^2=0,305$ ir $p=0,581$ (40 pav.)

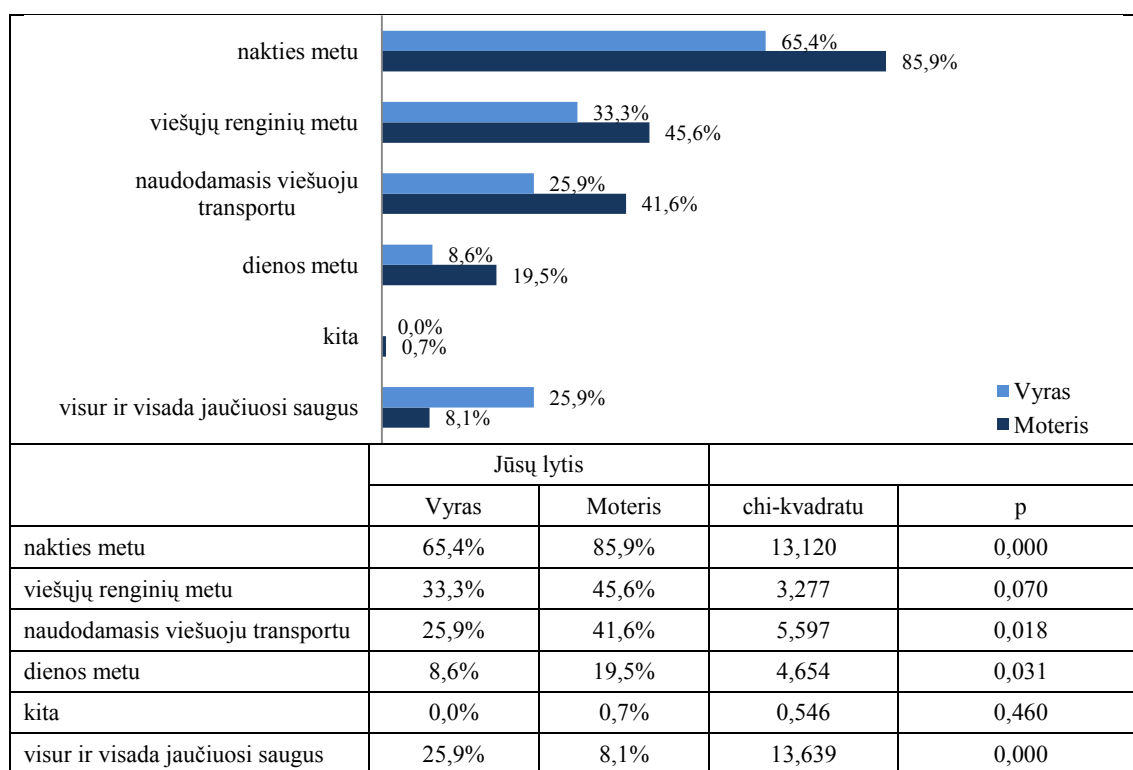
40 pav. Automobilių išmetamosiomis dujomis užteršto oro problemos vertinimo skirtumai tarp skirtingų amžiaus grupių respondentų

Remdamiesi šiais duomenimis, galime teigti, kad tiek jaunesni, tiek vyresni vilniečiai automobilių išmetamosiomis dujomis užteršto oro problemą laiko vienodai aktualia.

Saugumo problemos vertinimo skirtumai tarp respondentų vyrų ir moterų

Tyrime dalyvavo 64,8 proc. moterų ir 35,2 proc. vyrų. Su teiginiu, kad vilniečiams yra aktuali saugumo problema daugiau ar mažiau sutinka 70,4 proc. visų respondentų.

Analizuojant atskirų su saugumu susijusių problemų pasiskirstymą tarp respondentų vyrų ir moterų, statistiškai reikšmingi skirtumai pastebimi beveik visose kategorijose, išskyrus saugumo vertinimą viešųjų renginių metu (chi-kvadratas=3,277; p=0,070). Respondentų, į šį klausimą pasirinkusių atsakymą "Kita", buvo per mažai statistiškai patikimiems duomenims apskaičiuoti (41 pav.).

41 pav. Saugumo problemos vertinimo skirtumai tarp respondentų vyrų ir moterų

Analizuojant su saugumu susijusias finansines ir psichologines problemas, statistiškai reikšmingas vertinimų skirtumas tarp respondentų vyrų ir moterų matomas tik atsakinėjant į klausimą, ar su saugumu susijusios problemos kelia psichologinių problemų (chi-kvadratas=8,219, p=0,004). Šiuo metu finansinių rūpesčių kyla 51,9 proc. respondentų vyrų ir 60,4 proc. moterų. Ateityje finansinių su saugumu susijusių rūpesčių mano sulauksiantys atitinkamai 59,3 proc. ir 63,1 proc. respondentų. Taigi apie su saugumu susijusias finansines problemas tiek dabar, tiek ateityje tyrime dalyvavę vyrai ir moterys galvoja panašiai. Tačiau tyrime dalyvavusioms moterims dažniau nei vyrams kyla psichologinių su saugumu susijusių problemų (66,7 proc. moterims ir 16,8 proc. vyrams) (3 lentelė).

3 lentelė. Su saugumu susijusios finansinės ir psichologinės problemos ir lytis

		Jūsų lytis			
		Vyras	Moteris	chi-kvadratu	p
Ar su saugumu susijusios problemos kelia Jums šiuo metu finansinių rūpesčių?	Taip, tikrai / tikriausiai taip / iš dalies	51,9%	60,4%	1,569	0,210
	Ne / nežinau	48,1%	39,6%		
Ar manote, kad su saugumu susijusios problemos galėtų Jums kelti finansinių rūpesčių ateity?	Taip, tikrai / tikriausiai taip / iš dalies	59,3%	63,1%	0,326	0,568
	Ne / nežinau	40,7%	36,9%		
Ar su saugumu susijusios problemos kelia Jums psichologinių problemų?	Taip, tikrai / tikriausiai taip / iš dalies	66,7%	83,2%	8,219	0,004
	Ne / nežinau	33,3%	16,8%		

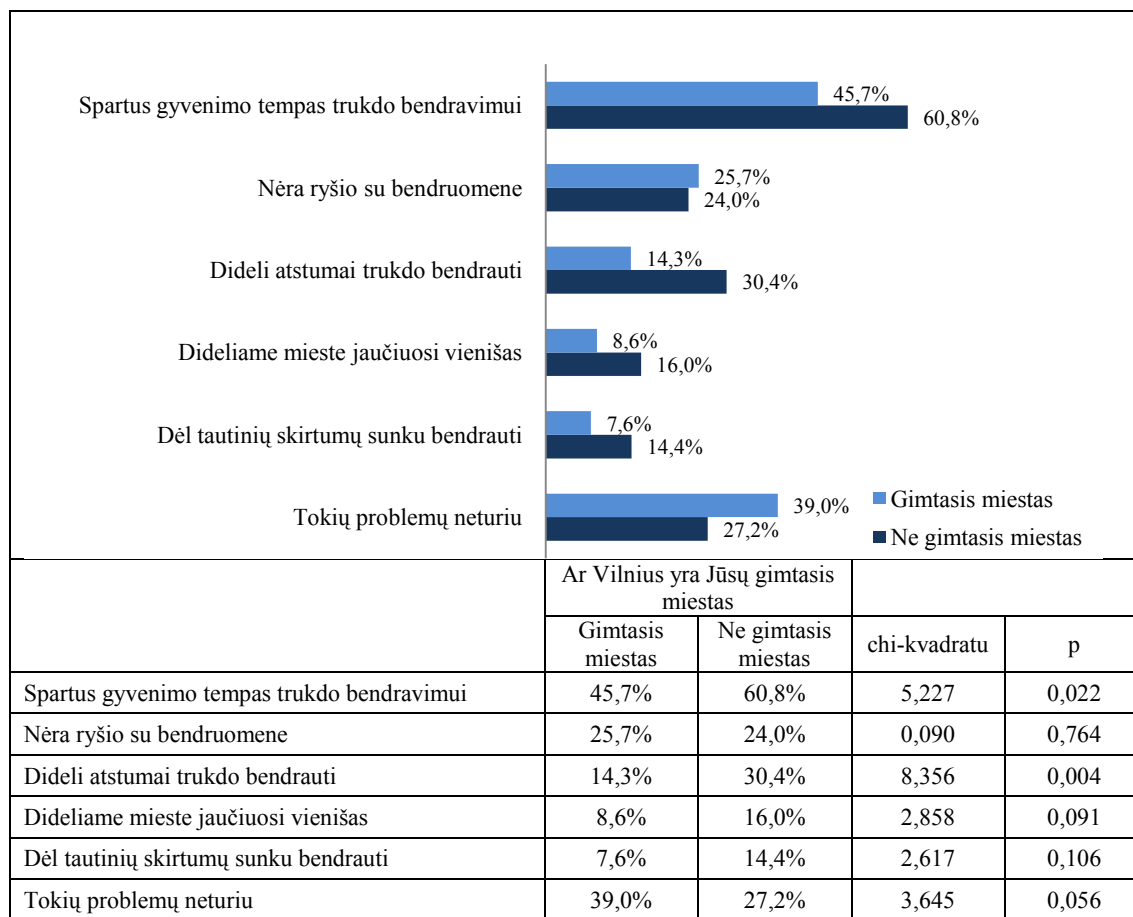
Su bendravimu susijusių problemų vertinimo skirtumai tarp Vilniuje gimusių ir iš kitur atvykusių vilniečių

Beveik pusė apklaustųjų (45,7%) yra gimę Vilniaus mieste. Tuo tarpu atvykėlių iš kitur yra truputį daugiau – 54,3 proc. Su teiginiu, kad didmiesčio gyvenimo būdas neigiamai veikia žmonių bendravimą daugiau ar mažiau sutinka 35,3 proc. visų respondentų, beveik tiek pat respondentų nuomonės neturi, dar trečdalis – su teiginiu nesutinka.

Tai, kad bendravimui trukdo spartus gyvenimo tempas, apklausos dalyviai įvardino dažniausiai (53,9 proc. visų respondentų). Lyginant su bendravimu susijusių problemų pasiskirstymą tarp į Vilnių gyventi atvykusių ir čia gimusių respondentų, statistiškai reikšmingi vertinimo skirtumai pastebimi tik spartaus gyvenimo tempo (chi-kvadratas=5,227; p=0,022) ir didelių atstumų (chi-kvadratas=8,356; p=0,004) keliamų nepatogumų vertinime.

Tiek spartus gyvenimo tempas, tiek dideli atstumai iš kitur atvykusiems Vilniaus gyventojams yra didesnė kliūtis bendravimui nei Vilniuje gimusiems. Spartų gyvenimo tempą problema laiko 60,8 proc. ne Vilniuje gimusių ir 45,7 proc. Vilniuje gimusių respondentų, didelius atstumus – atitinkamai 30,4 proc. ir 14,3 proc. (42 pav.)

Remdamiesi šiais duomenimis, galime daryti prielaidą, kad į Vilnių iš kitur atvykusiems gyventi respondentams sunku priprasti prie Vilniui būdingo spartaus gyvenimo tempo ir didelių atstumų, todėl tai turi neigiamos įtakos jų socialiniams ryšiams.

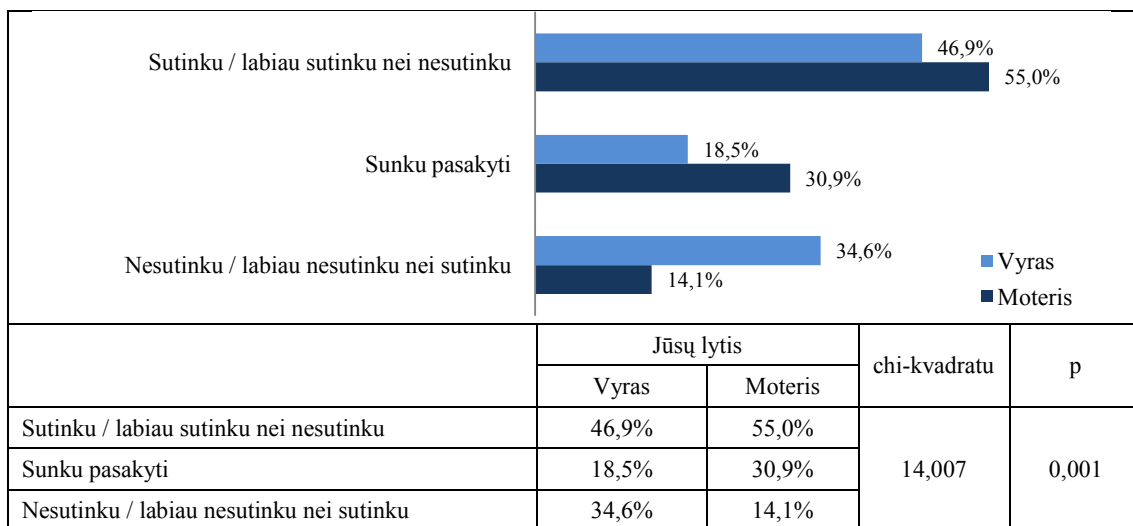

42 pav. Su bendravimu susijusių problemų vertinimo skirtumai tarp Vilniuje gimusių ir iš kitur atvykusių vilniečių

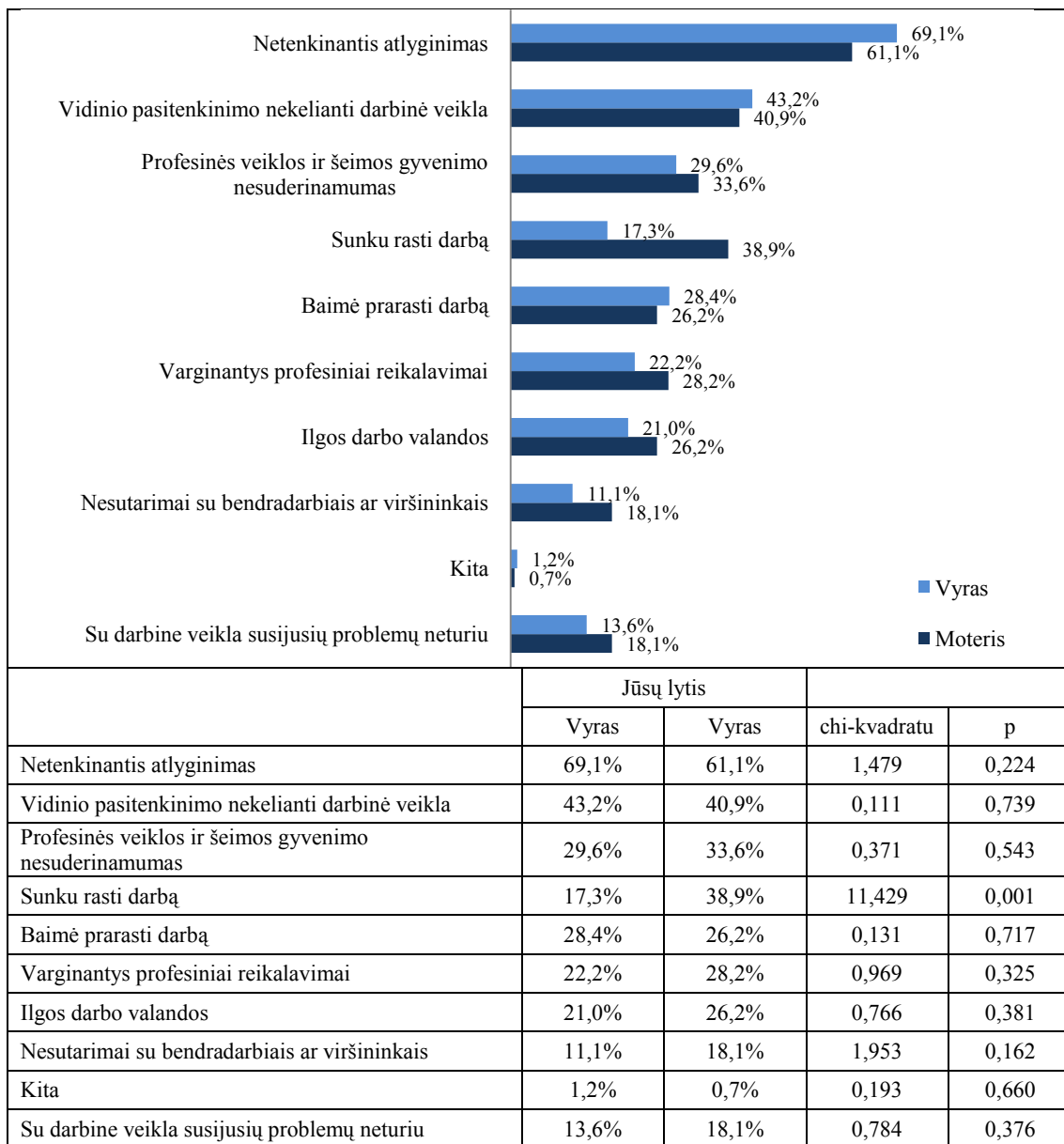
Su profesine veikla susijusių problemų vertinimo skirtumai tarp vilniečių vyrų ir moterų

Vertindami, ar vilniečiai turi su profesine veikla susijusių problemų, 52,2 proc. tyrimo dalyvių pasirinko teigiamus atsakymus, 26,5 proc. buvo neapsisprendę ir 21,3 proc. manė, kad vilniečiai tokių problemų nepatiria.

Analizuojant šiuos duomenis pagal lytį, pastebimas statistiškai reikšmingas vyrų ir moterų nuomonių išsiskyrimas. Vyrai 8,1 procentiniais punktais šią problemą žymėjo rečiau nei moterys, be to, moterys buvo labiau neapsisprendusios atsakinėdamos į šį klausimą. Taip pat verta paminėti, kad vyrai daugiau nei dvigubai dažniau teigė, kad su profesine veikla susijusių problemų neturi apskritai (43 pav.).

43 pav. Sutikimo su teiginiu, kad vilniečiams yra aktualių su profesine veikla susijusių problemų, palyginimas tarp vyrų ir moterų

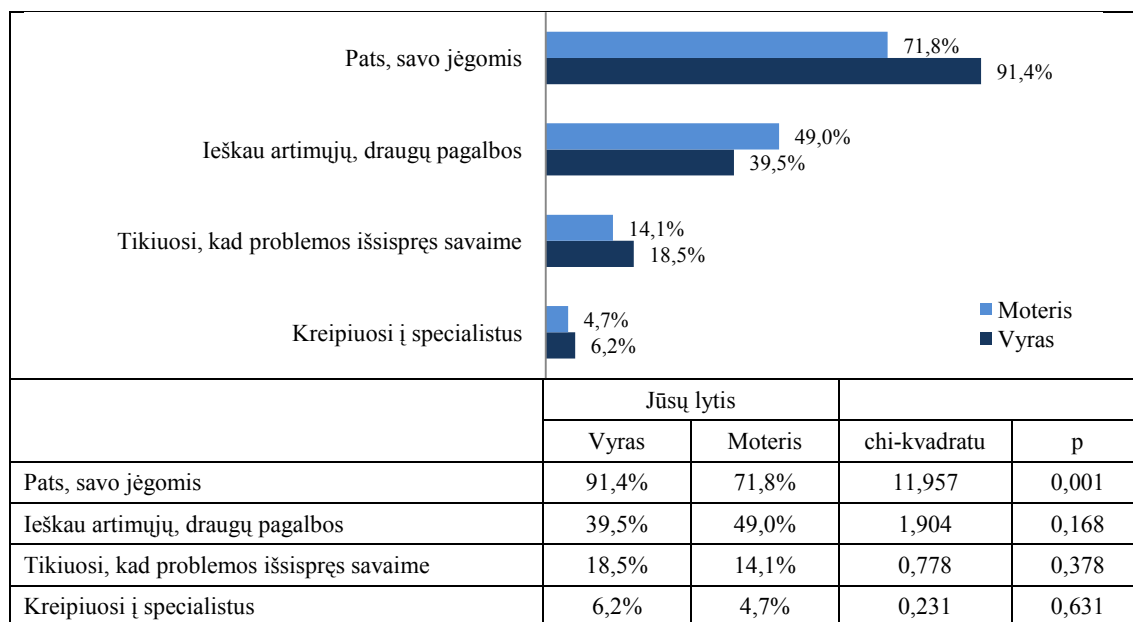
44 pav. Su profesine veikla susijusių problemų vertinimo skirtumai tarp vilniečių vyrų ir moterų

Analizuojant konkrečias su profesine veikla susijusias problemas, matomas didelis skirtumas darbo paieškos problemos vertinime. Šią problemą kaip aktualią vertina tik 17,3 proc. respondentų vyrų ir virš dviejų kartų daugiau moterų (38,9 %). Tai – statistiškai reikšmingas vertinimo skirtumas ($\chi^2=11,429$; $p=0,001$) (44 pav.).

Vilniečių vyrų ir moterų psichosocialinių problemų sprendimo būdų skirtumai

Atsakinėdami į klausimą, kaip sprendžia iškilusias problemas, respondentai galėjo pasirinkti kelis jiems tinkančius atsakymus. Savo jėgomis problemas linkę spręsti 78,7 proc. tyriamųjų, artimųjų ir draugų pagalbos ieško 45,7 proc. apklausos dalyvių, o į specialistus kreipiasi tik 5,2 proc. respondentų. Dar 15,7 proc. apklaustųjų tikisi, kad problemos išsispręs savaime.

Analizuojant atsakiusiuosius pagal lytį, stebimas statistiškai reikšmingas ($\chi^2=11,957$ ir $p=0,001$) savo jėgomis problemas sprendžiančių vyrų ir moterų išsiskyrimas. Didžioji dalis vyrų problemas linkę spręsti savo jėgomis (91,4 proc.), moterų – beveik 20 procentinių punktų mažiau (71,8 proc.). Taip pat galima pastebėti (nors šie duomenys nėra statistiškai reikšmingi, $p>0,05$), kad moterys dažniau ieško artimųjų ir draugų pagalbos, bet rečiau tikisi, kad problemos išsispręs savaime ir beveik visai nesikreipia į specialistus (45 pav.).

45 pav. Vyrų ir moterų problemų sprendimo būdų skirtumai

Galime manyti, kad apklausus daugiau respondentų, būtų gauti patikimesni duomenys, todėl prielaida, kad vilnietės moterys dažniau už vyrus ieško psichosocialinės pagalbos, pasitvirtintų.

Tyrimo duomenų aptarimas

Tyrimo duomenų analizės metu gauti rezultatai leidžia teigti, kad vilniečiai patiria įvairių psichosocialinių problemų. Analizuojant duomenis pagal įvairias populiacijos charakteristikas paaiškėjo, kad skirtingose populiacijos grupėse kai kurios patiriamos problemos yra nevienodai aktualios:

- respondentai, neturintys nuosavo būsto, labiau nerimauja dėl didėjančių nekilnojamojo turto kainų Vilniaus mieste ir prastos būsto kokybės. Juos labiau vargina ir finansinės bei psichologinės su būstu susijusios problemos;
- respondentus, gimusius ne vilniuje, labiau vargina transporto keliamas triukšmas;
- problemos, susijusios su viešuoju transportu, labiau vargina moteris, nei vyrus;
- moterys taip pat patiria daugiau psichologinių problemų, susijusių su saugumu mieste;
- su bendravimu susijusias problemas dažniau patiria respondentai, atvykę gyventi į Vilnių iš kitų vietovių. Didžiausiomis bendravimo kliūtimis jie laiko spartų didmiesčio gyvenimo tempą bei didelius atstumus mieste;
- moterys patiria ir daugiau su profesine veikla susijusių problemų, ypač darbo paieškose;
- iškilusias psichosocialines problemas vyrai, lyginant su moterimis, dažniau sprendžia patys, savo jėgomis.

Tyrimo metu nustatyti ir aukščiau aprašyti skirtumai tarp populiacijos grupių yra statistiškai reikšmingi ($p < 0,05$).

IŠVADOS

- Hipotezė H1 patvirtino. Nustatyta, kad 84,4 proc. vilniečių turi su gyvenamuoju būstu susijusių problemų. Turintiems nuosavą būstą, augančios jo kainos ir prasta kokybė yra mažiau aktualu nei būstą nuomojantiems ar gyvenantiems pas tėvus. Taip pat, turintiems nuosavą būstą, mažiau rūpi su būstu susijusios finansinės ir psichologinės problemos.
- Hipotezė H2 nepatvirtino. Nors transportas yra dažniausiai nepasitenkinimą keliantis triukšmo šaltinis, tačiau ne Vilniuje gimę miesto gyventojai transporto triukšmą akcentuoja labiau (63,2%) už gimusius Vilniuje (46,7%).
- Hipotezė H3 patvirtino. Nustatyta, kad 85,1 proc vilniečių turi su viešuoju transportu susijusių psichosocialinių problemų, ir moterims jos yra svarbesnės, nei vyrams.
- Hipotezė H4 patvirtino. Automobilių teršiamas oras yra dažniausiai nepasitenkinimą vilniečiams keliantis taršos šaltinis (77,8%), nepriklausantis nuo amžiaus (χ^2 -kvadratas=0,305, $p=0,581$).
- Hipotezė H5 patvirtino iš dalies. Nors su saugumu susijusios problemos finansinius rūpesčius kelia panašiai ir vyrams, ir moterims, tačiau psichologines problemas dėl nepakankamo saugumo moterys patiria kur kas dažniau (83,2%), nei vyrai (66,7%).
- Hipotezė H6 patvirtino. Vilniečiams, gimusiems ne Vilniuje, kyla daugiau su bendravimu susijusių problemų dėl spartaus gyvenimo tempo ir didelių atstumų.
- Hipotezė H7 patvirtino. Nustatyta, kad vilnietės moterys, dažniau patiria su profesine veikla susijusių problemų, be to, joms kyla dvigubai daugiau sunkumų ieškant darbo nei vyrams.
- Hipotezė H8 dalinai patvirtino. Vilniečiai vyrai kylančias psichosocialines problemas dažniau sprendžia patys, savo jėgomis (91,4% vyrai ir 71,8% moterys, skirtumai statistiškai reikšmingi – $p<0,05$). Taip pat matoma tendencija, kad moterys labiau linkę ieškoti draugų ir artimųjų pagalbos (49,0% moterys ir 39,5% vyrai), tačiau skirtumai dėl per mažo apklaustųjų skaičiaus nėra reikšmingi ($p>0,05$).

NAUDOTOS LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas dėl: Valstybinės triukšmo strateginio kartografavimo programos patvirtinimo. 2006, Nr. 581.
www.lrvk.lt/teises_aktai/files/2006/06/6691.doc [prisijungta 2007 11 28]
2. Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro, Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro, Lietuvos Respublikos Susisiekimo ministro įsakymas: Dėl Pasaulio sveikatos organizacijos chartijos „Transportas, aplinka ir sveikata“ įgyvendinimo. 2005, Nr. V-564/D1-339/3-312.
http://www.sam.lt/lt/main/teisine_informacija/ministro_isakymai?id=25994 [prisijungta 2007 11 28]
3. Adomaitytė I. Medikai – karo keliuose liudytojai // Lietuvos sveikata, 2007 m. lapkričio 15 – 21 d., Nr. 46 (730)
4. Adomavičius V. Automobilizacija ir jos problemos Lietuvoje. – Vilnius: Technika, 1991.
5. Adomėnas M., Augustinaitis A., Janeliūnas T. ir kt. / red. Stankevičienė I. Lietuvos tauta: būklė ir perspektyvos. – Vilnius: Versus Aureus, 2007.
6. Atliekų tvarkymas // Vilniaus miesto savivaldybės aplinkos apsaugos skyrius. 2007.
Vilniaus miesto aplinkos apsaugos internetinis puslapis:
<http://aplinka.vilnius.lt/Atliek%C5%B3tvarkymas/tabid/70/Default.aspx> [prisijungta 2007 11 28]
7. Awad E. M., Ghaziri H. M. Knowledge Management. – New Jersey: Prentice Hall, 2004.
8. Baltrėnas P., Kazlauskas D., Petraitis E. Testing on Noise Level Prevailing at Motor Vehicle Parking Lots and Numeral Simulation of its Dispersion // Journal of Enviromental Engineering and Landscape Management. 2004, Vo XII, No 1.
9. Baltrėnas P., Morkūnienė J. Investigation on Particulate Matter Concentration in the Air of Žvėrynas District in Vilnius // Journal of Enviromental Engineering and Landscape Management. 2006, Vol XIV, No 1.
10. Barsch H., Borner U., Brunner H. ir kt. / red. Grunert E. Globalinės problemos. – Vilnius: Briedis, 1998.
11. Baus H. M. The Master Crossword Puzzle Dictionary: The Unabridged World Bank. – Seattle: Barnes and Nobles Books, 1992.

12. Berend T., Marwijk H. W. J., Ader H. J. ir kt. The Four – Dimensional Symptom Questionnaire (4DSQ): A Valid Study of a Multidimensional Self – Report Questionnaire to Assess Distress, Depression, Anxiety and Somatization // BMC Psychiatry. 2006 Nr. 5.
<http://www.medscape.com/viewarticle/547551> [prisijungta 2007 11 28]
13. Bruzgulytė R. Vienatvė dideliame mieste // Vakarų ekspresas Klaipėdos kraštui. 2005 m. kovo 26 d.
<http://www.ve.lt/?data=2005-03-26&rub=1065924828&id=1111759970> [prisijungta 2007 11 28]
14. Burinskienė M., Jakovlevas – Mateckis K., Adomavičius V. ir kt. Miestotvarka. – Vilnius: VGTU, 2000.
15. Burinskienė M., Rudzikienė V. Želdynų įtaka gyvimo kokybei ir būsto kainai Vilniuje. Urbanistika ir architektūra. 2006, T. XXX, Nr. 1
16. Cambridge Advanced Learner's Dictionary Second Edition. – Cambridge: Cambridge University Press, 2007.
<http://dictionary.cambridge.org/define.asp?key=63866&dict=CALD> [prisijungta 2007 11 28]
17. Čiužas A. Gyvenimo lygio pokyčiai ir nepritekliaus raiška / red. Vosyliūtė A. Socialinės grupės: nepritekliaus žymės. – Vilnius: Socialinių tyrimų institutas, 2004.
18. Cummings B. Health: The Basics. – Boston: Pearson Education, 2003.
<http://www.emunix.emich.edu/~bogle/psychosocial.htm> [prisijungta 2007 11 29]
19. Dabartinės lietuvių kalbos žodynas (t. I–XX, 1941–2002): elektroninis variantas. - Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2005.
<http://www.autoinfo.lt/webdic/> [prisijungta 2007 11 03]
20. Daukantienė N. Darbo rinkos pokyčiai Lietuvoje: moterų ir vyrų padėties aspektai // Filosofija. Sociologija. 2006, Nr. 4.
21. Dobryninas A., Gaidys V. Ar saugi Lietuvos visuomenė. Lietuvos gyventojų viktimizacijos patirtis ir požiūris į baudžiamąją justiciją bei visuomenės saugumą. – Vilnius, 2004.
<http://www.nplc.lt/lit/lit36/lit36kn-liet.pdf> [prisijungta 2007 11 27]
22. Dombeck M., Wells- Moran J. Psychological Self – Tools. Online Self – Help Book. – Ohaio, 2006.
http://www.mentalhelp.net/poc/view_doc.php?type=doc&id=9695&cn=353
[prisijungta 2007 11 8]

23. Dovydenas V. Architektūra ir miesto triukšmas. Medžiaga lektoriui. – Vilnius: Žinija, 1979.
24. EURES informacija apie darbo rinką Vilniaus apskrityje, 2007.
Europos užimtumo tarnybos (EURES) internetinė svetainė:
<http://europa.eu.int/eures/main.jsp?acro=eures&lang=lt&catId=1&parentId=0>
[prisijungta 2007 11 28]
25. Evaluating Quality of Life in European regions and cities. Committee of the Regions of European Union. – Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 1999.
26. Europos Bendrijų Komisija. Komisijos komunikatas Tarybai ir Europos Parlamentui dėl : Teminės miesto aplinkos strategijos {SEC(2006)16}. 2006, Nr. KOM(2005) 718 galutinis.
http://ec.europa.eu/environment/urban/pdf/com_2005_0718_lt.pdf [prisijungta 2007 11 28]
27. Evans G. W. The Built Enviroment and Mental Health // Journal of Urban Health: Bulletin of the New York Academy of Medicine. 2003, Nr. 4.
28. Feeser K. Psychosocial Problems // Adolescence.
<http://people.uvawise.edu/kf5h/Classes/Supplements/Psychosocial%20Problems.pdf>
[prisijungta 2007 10 05]
29. Ford – Martin P. A. Psychosocial Disorders // Gale Encyclopedia of Medicine. Michigan: The Gale Group, 2002.
30. Gee G. C., Payne – Sturges D. C. Enviromental Health Disparities: A Framework Integrating Psychosocial and Enviromental Concepts // Enviromental Health Perspectives. 2004, Nr. 17.
http://www.medscape.com/viewarticle/497359_1 [prisijungta 2007 11 20]
31. Ginsberg L., Miller -Cribbs J. Understanding Social Problems, Policies, and Programs. – Columbia: University of South Carolina Press, 2005.
32. Gražulevičienė R., Lekavičiūtė J., Mozgeris G. ir kt. Autotransporto srautų keliamas triukšmas ir sergamumas miokardo infarktu Kauno mieste // Aplinkos tyrimai, inžinerija ir vadyba. 2003, Nr. 1 (23).
33. Griciūtė J. Lietuvos didžiųjų miestų darbo ištekliai // KU studentų mokslinė konferencija. Europinės integracijos kontekstai: (ne) pasiteisinę lūkesčiai, patirtis ir projektai, 2006. *Elektroninės bibliotekos* interneto svetainė:
http://www.elibrary.lt/resursai/Konferencijos/KU_34/KU_Jurgita_Griciute.pdf
[prisijungta 2007 10 05]

34. Grigas R. Gyvenimo būdas ir vilniečių nuostatos / red. Kazlauskienė. Vilnius ir vilniečiai: gyvenimo kokybės vertinimas. – Vilnius: Filosofijos, sociologijos ir teisės institutas, 1995.
35. Indrašienė V. Socialinio ugdymo technologijos. – Vilnius: Vilniaus pedagoginio universiteto leidykla, 2004.
36. Ivinskienė V. Atliekų tvarkymas Vilniaus mieste // Aplinkos apsaugos problemos Baltijos šalių didžiuosiuose miestuose. Konferencijos pranešimų tezės. – Vilnius: Spauda, 1994.
37. Johansen N. B. Pasitikėjimas didmiesčiuose // Sociumas. 1998.
<http://www.sociumas.lt/Lit/nr14/trust.asp> [prisijungta 2007 11 28]
38. Johnson L. C. Socialinio darbo praktika. Bendrasis požiūris. – Vilnius: VU Specialiosios psichologijos laboratorija, 2003, P. 71.
39. Joosten A., Mazeland H., Meyboom – de Jong B. Psychosocial explanation of complaints in Dutch general practice // Family Practice. 1999, Nr. 16: 245–249.
Internetinė Oxford Journals svetainė:
<http://fampra.oxfordjournals.org/cgi/content/full/16/3/245> [prisijungta 2007 11 28]
40. Juškevičius P. Gyvenimo kokybė ir darnioji plėtra urbanistikoje // Urbanistika ir architektūra. 2005, T. XXIX, Nr. 4
41. Juškevičius P. Miestų planavimas. – Vilnius: Technika, 2003.
42. Karalius A. Ar Vilniui reikia dviračių takų? Sociologinė patirties analizė ir metodinės išvados. – Vilnius: Diemedis, 1998.
43. Karalius A. Gyvenamosios aplinkos vertinimas / red. Kazlauskienė V. Vilnius ir vilniečiai: gyvenimo kokybės vertinimas. – Vilnius: Filosofijos, sociologijos ir teisės institutas, 1995.
44. Karalius A. Kas nepatinka vilniečiams Vilniuje. – Vilnius: Filosofijos, sociologijos ir teisės institutas, 1992.
45. Kardelis K. Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai. – Šiauliai: Lucilijus, 2007.11.29.
46. Kasparavičienė V., Trinkūnienė I. Vilniaus gyventojų tautinė sudėtis, tautiniai santykiai ir vertinimai // Vilniečio portretas: sociologiniai metmenys. – Vilnius: Filosofijos, sociologijos ir teisės institutas, 1995.
47. Klaus Ch. Vilniaus visuomeninio transporto eisme – chaosas // Vilniaus metro. 2007 m. balandžio 18 d.
Viešosios įstaigos „Vilniaus Metro“ internetinė svetainė:
http://www.vilniausmetro.lt/chaosas_eisme [prisijungta 2007 11 28]

48. Kočiūnas R. Psichologinis konsultavimas. – Vilnius: Lumen, 1995.
49. Lapkauskienė L. Psichikos sveikatos sutrikimai ir slaugos pagrindai. – Vilnius: Vilniaus kolegija, 2004.
50. LDB, Vilniaus darbo birža. 2007 metų III ketvirčio situacija. 2007.
Vilniaus darbo biržos internetinė svetainė:
http://www.ldb.lt/vilnius/_si.htm [prisijungta 2007 11 28]
51. Leliūgienė I. Žmogus ir socialinė aplinka. – Kaunas: Technologija, 1997.
52. Lemme B. H. Suaugusiojo raida. – Kaunas: Poligrafija ir informatika, 2003. P. 64, 325 – 326.
53. Lukoševičienė J. Moterų darbo paieškos problemos. – Kaunas: Gabija, 1998.
54. Lupeikienė L., Antinienė D., Ausmanienė N. ir kt. / red. Matulienė G. Psichologija Studentui. – Kaunas: Technologija, 2002.
55. Mackenbach J. P., Simon J. G., Looman C. W. N. ir kt. Self – assessed health and mortality: could psychosocial factors explain the association? // International Journal of Epidemiology. 2002, Nr. 31.
56. Matulionis A. Gyvenimo būdas ir požiūris į sveikatą // Miestiečiai. Vilniečių ir kauniečių tapatumo, savivokos bei požiūrių sociologinė analizė. – Vilnius: Lietuvos filosofijos ir sociologijos institutas, 1997.
57. Matulionis A., Mikšys A. Gyvenimo perspektyvos // Vilniečio portretas. – Vilnius: Filosofijos, sociologijos ir teisės institutas, 1995.
58. Morales A. T., Sheafor B. W. Social Work: A Profession of Many Faces. - Boston : Pearson, 2004.
59. Morkūnas Z. V. Normatyvinis miesto plėtros formavimas: koncepcijos bruožai / red. Kazlauskienė. Vilnius ir vilniečiai: gyvenimo kokybės vertinimas. – Vilnius: Filosofijos, sociologijos ir teisės institutas, 1995.
60. Myers D. G. Psichologija. – Kaunas: Poligrafija ir informatika, 2000. P. 325
61. Norkienė D. Visą parą dirbantis prekybos centras – galvos skausmas vilniečiams // Lietuvos žinios, 2007 vasario 03 d.
http://www.zaliejai.lt/temos/Naujienos/2007/2007-02-03_01?print=1 [prisijungta 2007 11 28]
62. Overcoming emotional and psychological problems // PDR Family Guide to Prescription Drugs 8th Edition. 2001, Nr. 8.
http://www.accessmylibrary.com/comsite5/bin/comsite5.pl?page=library&item_id=0286-32175508 [prisijungta 2007 11 28]

63. Perkauskas D. Oro kokybė Lietuvos miestuose // Aplinkos apsaugos agentūra, 2007.
Aplinkos apsaugos agentūros internetinė svetainė:
<http://193.219.133.6/aaa/pranesimai/okd/AAAPres%20konferencija%2004.%2013.ppt>
t [prisijungta 2007 11 28]
64. Physician's Desk Reference. 2007 Edition: Electronic Library. – Stanford: Thomson PDR, 2007.
65. Pikūnas J., Palujanskienė A. Asmenybės vystymasis. – Kaunas: Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras, 2001.
66. Pūras D. Visuomenės Psichikos Sveikata. Santrauka.
http://www.mf.vu.lt/Documents/Paskaitos/VPS_santrauka.doc [prisijungta 2007 11 28]
67. Raslanas S., Plat H. T., Verhaegh M. Analysis of Property Valuation Methodology of The Republic of Lithuania // Property Management. 2000, Vol. 4, No. 1.
68. Ratcliffe G. Jei stresas trukdo gyventi. – Kaunas: Dajalita, 2006.
69. Ratkevičienė V., Čiužas A. Požiūrio į darbą kitimas // Filosofija. Sociologija. 2003, Nr. 4.
70. Regioninės plėtros komitetas. Darbo dokumentas dėl būsto ir regioninės politikos. 2006, Nr. PE 380. 837 v01 – 00.
http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/documents/dt/638/638527/638527lt.pdf [prisijungta 2007 11 28]
71. Reid W. J. Task strategies: An empirical approach to social work practice. – New York: Columbia University Press, 1992.
<http://www.task-centered.com/probcntx.htm> [prisijungta 2007 10 05]
72. Rodiklių skelbimo kalendorius // Vilniaus teritorinė statistikos valdyba. 2007.
Vilniaus teritorinės statistikos valdybos internetinė svetainė:
<http://vilniustsv.stat.gov.lt/lt/news/view/?id=1784&PHPSESSID=15341b6cc30ba3ecc69268b6f13ca567> [prisijungta 2007 11 28]
73. Rubavičius V. Miesto tapatumas ir išskirtinumas globalizacijos sąlygomis // Urbanistika ir architektūra. 2005, T. XXIX, Nr. 4
74. Ruškus J., Merkys G., Gerulaitis D. Šeima, auginanti neįgalų vaiką, Lietuvoje: psichosocialinis portretas: tyrimo ataskaita. – Šiauliai : Šiaulių universiteto Socialinių tyrimų mokslinis centras, 2002.
75. Ruževičius J. Quality Management Subsystems And Their Impact On Business Competitiveness // Ekonomika. 2005, Nr. 71.
76. Satkūnas J. Miesto įtaka požemiui ir požemio atsakas miestui // Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos pranešimas. 2003.

- Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos internetinė svetainė:
http://www.lgt.lt/index.php?page=33&action=showFull&mod_id=69&id=89
[prisijungta 2007 11 28]
77. Savickas A. Darbas// Europa ir mes. Lietuvos gyventojų vertybės. Vilnius: Gervėlė, 2001.
78. Šešelgis K. Miestų raida: sąlygos ir rezultatai. – Vilnius: Technika, 1996.
79. Šimašius R. Privatizavimo socialinėje sferoje (ne) ribos // Konferencija: Liberalios socialinės politikos principai ir jų taikymas praktikoje, 2001.
Laisvosios rinkos instituto internetinė svetainė:
<http://www.lrinka.lt/Pranesim/SoclibRem.phtml> [prisijungta 2007 10 14]
80. Stanaitis A. Tautiniai pokyčiai Vilniaus mieste XX a. II pusėje // *Geografija*. 2003, T. 39 (1).
81. Svarūs faktai : socialiniai sveikatos veiksniai / redaktoriai: Wilkinson R. ir Marmot M. - Kaunas : Kauno sveiko miesto biuras, 1998.
82. Taršos mažinimo priemonės Vilniaus mieste. Pranešimas // Vilniaus miesto savivaldybės aplinkos apsaugos skyrius. 2006.
193.219.133.6/aaa/pranesimai/okd/Vilnius13AAA.ppt [prisijungta 2007 11 3]
83. Tidikis R. Socialinių mokslų tyrimų metodologija. – Vilnius: Lietuvos teisės universiteto leidybos centras, 2003.
84. Triukšmas ir sveikata // Vilniaus visuomenės sveikatos centro straipsnis. 2004.
http://www.vilniausvsc.lt/aplinka/triukšmas_ir_sveikata.htm [prisijungta 2007 11 28]
85. Tureikytė D., Lukoševičiūtė M., Juozeliūnienė I. ir kt. Profesinės karjeros projektavimas: darbo vertinimo ir lyties dimensijos // *Filosofija. Sociologija*. 2005, Nr. 2.
86. Urbonaitė I. Iš raudonųjų triukšmo zonų geriau išsikraustyti // *Sveikatos sodas*. 2007 m. balandžio 26 d.
<http://www.sveikatossodas.lt/index.php?lang=1&sid=288&tid=984> [prisijungta 2007 11 28]
87. Urmonienė M. Bendruomenė ir socialinės jaunimo problemos: istorinė lyginamoji analizė // *Filosofija. Sociologija*. 2004, Nr. 2.
88. Valstybinės visuomenės sveikatos priežiūros tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos 2006 m. veiklos (strateginio) plano įgyvendinimo ataskaita. 2007, Nr. VD₂ – 1.
http://www.vvspt.lt/aktai/ataskaitos/2006_VVSPT_galutine_ataskaita_2007_02_08.pdf [prisijungta 2007 11 28]

89. Vanagas J. Grabytė – Bėčienė K. Vilniaus ir Kauno dvimiesčio regiono gyvenimo kokybės tyrimai. – Vilnius: VGTU, 2004.
90. Vanagas J. Miesto sociologijos pagrindai. – Vilnius: Aldorija, 1996, P. 44, 41 – 102.
Veličkaitė L. Mus supančios aplinkos problemos // Moterų informacijos centras. 2005.
Moterų informacijos centro internetinė svetainė:
http://www.lygus.lt/ITC/files_naujienos/Moterys%20ir%20aplinka.doc [prisijungta 2007 11 28]
91. Vilniaus miesto bendrasis planas. Būklės analizė. Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimas dėl: Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano iki 2015 metų ir jo sprendinių tvirtinimo. 2007, Nr. 1-1519.
<http://www.vilnius.lt/bplanas/index.php?mid=24&lang=lt> [prisijungta 2007 11 28]
92. Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimas dėl: Triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklių tvirtinimo. 2007, Nr. 1 – 211.
<http://www.vilniausvsc.lt/2006/Triuksmo%20prevencijos%20taisykles.pdf>
[prisijungta 2007 11 28]
93. Vilniečiams gera savam mieste // Laikraštis, 2007 m. gruodžio 2 d.
<http://www.laikrastis.net/news.php?id=20070726-03.html> [prisijungta 2007 10 2]
94. VPK pažyma apie nusikalstamumą ir Vilniaus apskrities policijos įstaigų veiklą per 2006 metų 12 mėnesių. 2007.
http://vpk.5ci.lt/Default.aspx?Element=I_Manager2&TopicID=53&IMAction=ViewArticle&ArticleID=4196 [prisijungta 2007 11 28]
95. VPK suvestinė lapkričio mėn užregistruotų nusikaltimų. 2007.
Vilniaus vyriausiojo policijos komisariato internetinė svetainė:
<http://www.vilnius.policija.lt/index.php?lang=1&sid=75> [prisijungta 2007 11 28]
96. Weiten W. Psychology Themes and Variations. – Pacific Grove: Brooks/ Cole Publishing Company, 1989.
97. WordNet: An Electronic Lexical Database 3.0. – New Jersey: Cognitive Science Laboratory of Princeton University, 2006.
<http://wordnet.princeton.edu/perl/webwn?s=problem&o2=&o0=1&o7=&o5=&o1=1&o6=&o4=&o3=&h=> [prisijungta 2007 11 06]
98. Юцявичене П.А. Теория и практика модульного обучения : монография. - Каунас : Швиеса, 19

SUMMARY

Psychosocial Problems of Vilnians

Today's intense expansion of Vilnius and its suburban territories, and increasing number of inhabitants result in the city rapidly thriving up to the level of the most developed European cities with its density, economical/social progress and metropolitan lifestyle. However, the magnitude of problems alike to the world cities also grows simultaneously. In evaluation of citizens' quality of life it is often emphasized that such problems affect citizens' life conditions and standards negatively.

This master thesis explores the major substantial problems of Vilnius city and their occurrence in the citizen's everyday life.

The work comprises two parts: theoretical and practical. Theoretical part analyzes the main representative problems existing in the big cities. It overviews the perception of psychosocial problems and states citizens' problems in relation with the quality of life, as well as discusses the problems encountered by Vilnius' citizens.

The aim of practical (research) part is to confirm theoretical hypothesis about the kind of psychosocial problems that Vilnius' citizens come across. The results of survey where 230 Vilnians were interviewed, showed that they are faced with significant social and psychological problems related with living space, safety, pollution, transportation, work activities and communication.

Keywords: problem, psychosocial problems, social problem, psychological problem, quality of life, city.

SANTRAUKA

Psichosocialinės vilniečių problemos

Vykstant intensyviai Vilniaus ir jo priemiestinių teritorijų plėtrai, didėjant gyventojui skaičiui, miestas savo tankumu, ekonominiu - socialiniu progresu, miestietišku gyvenimo būdu sparčiai vejasi labiausiai išsivysčiusius Europos miestus. Tuo pat metu Vilniuje auga pasaulio miestams tapačių problemų mastai. Vertinant miestiečių gyvenimo kokybę, dažnai pabrėžiama, kad šios problemos neigiamai veikia miestiečių gyvenimo sąlygas ir kokybę.

Šiame magistro darbe nagrinėjamos aktualiausios Vilniaus miesto problemos ir tai, kaip jos pasireiškia kasdieniniame miestiečio gyvenime.

Darbas sudarytas iš dviejų dalių: teorinės ir praktinės. Teorinėje dalyje analizuojamos pagrindinės tipinės didžiuosiuose miestuose vyraujančios problemos. Apžvelgiama psichosocialinių problemų samprata, nustatomos miestų gyventojų problemos sąsajoje su gyvenimo kokybe, aptiriamos Vilniaus miesto gyventojų patiriamos problemos.

Praktinės (tyrimo) dalies tikslas yra patikrinti teorinėje dalyje iškeltas hipotezes apie tai, kokias psichosocialines problemas patiria vilniečiai. Tyrimo, kuriame dalyvavo 230 vilniečių, rezultatai parodė, kad Vilniaus miesto gyventojai patiria aktualių su gyvenamuoju būstu, saugumu, tarša, transportu, darbine veikla ir bendravimu susijusių socialinių ir psichologinių problemų.

Prasminiai žodžiai: problema, psichologinė problema, socialinė problema, psichosocialinės problemos, gyvenimo kokybė, miestas.

PRIEDAI

PSICHOSOCIALINĖS VILNIEČIŲ PROBLEMOS

Vilniaus sveikatos namų socialinė darbuotoja Asta Keršanskienė rašo magistro darbą ir prašo Jūsų pagalbos, atsakant į šios anoniminės anketos klausimus. Šios apklausos tikslas – išsiaiškinti Vilniaus gyventojų patiriamas psichosocialines problemas. Gauti duomenys bus apdorojami statistiškai ir naudojami tik moksliniame darbe. **Dėkojame už nuoširdų bendradarbiavimą.**

1. **Ar sutinkate su teiginiu, kad vilniečiams yra aktualių su gyvenamuoju būstu susijusių, problemų?**
(pažymėkite **vieną** Jums tinkantį atsakymą)
  - ☐ sutinku
  - ☐ labiau sutinku nei nesutinku
  - ☐ sunku pasakyti
  - ☐ labiau nesutinku nei sutinku
  - ☐ nesutinku
2. **Kokios su gyvenamuoju būstu susiję problemos Jums yra aktualiausios?**
(pažymėkite **visus** Jums tinkančius atsakymus)
  - ☐ nuolat augančios nekilnojamo turto kainos Vilniaus mieste
  - ☐ prasta Jūsų būsto kokybė
  - ☐ nekokybiškos komunalinės paslaugos
  - ☐ brangstančios komunalinės paslaugos
  - ☐ prasta aplinka (nesutvarkytos vaikų žaidimo aikštelės, kiemas)
  - ☐ nepakankamas Jūsų būsto dydis (vienam asmeniui tenkanti gyvenamoji erdvė)
  - ☐ kita (įrašyti): _____
  - ☐ tokių problemų neturiu
3. **Ar 2-ame klausime išvardintos problemos šiuo metu kelia Jums finansinių rūpesčių?**
(pažymėkite **vieną** Jums tinkantį atsakymą)
  - ☐ taip, tikrai
  - ☐ tikriausiai taip
  - ☐ iš dalies
  - ☐ nežinau
  - ☐ ne
4. **Ar manote, kad 2-ame klausime išvardintos problemos galėtų Jums kelti finansinių rūpesčių ateityje?**
(pažymėkite **vieną** Jums tinkantį atsakymą)
  - ☐ taip, tikrai
  - ☐ tikriausiai taip
  - ☐ iš dalies
  - ☐ nežinau
  - ☐ ne
5. **Ar 2-ame klausime išvardintos būsto problemos kelia Jums psichologinių problemų (nerimą, pyktį, susierzinimą, baimę)?**
(pažymėkite **vieną** Jums tinkantį atsakymą)
  - ☐ taip, tikrai
  - ☐ tikriausiai taip
  - ☐ iš dalies
  - ☐ nežinau
  - ☐ ne
6. **Ar sutinkate su teiginiu, kad Vilniuje yra aktuali triukšmo problema?**
(pažymėkite **vieną** Jums tinkantį atsakymą)
  - ☐ sutinku
  - ☐ labiau sutinku nei nesutinku
  - ☐ sunku pasakyti
  - ☐ labiau nesutinku nei sutinku
  - ☐ nesutinku
7. **Ar Jums kelia nepasitenkinimą triukšmas, susijęs su:**
(pažymėkite **visus** Jums tinkančius atsakymus)
  - ☐ transportu
  - ☐ gamyklų darbu
  - ☐ vykdomais statybos darbais
  - ☐ šventiniais renginiais
  - ☐ kaimynais
  - ☐ kita (įrašyti): _____
  - ☐ man triukšmas nepasitenkinimo nekelia
8. **Ar dėl triukšmo šiuo metu Jums kyla finansinių rūpesčių?**
(pažymėkite **vieną** Jums tinkantį atsakymą)
  - ☐ taip, tikrai
  - ☐ tikriausiai taip
  - ☐ iš dalies
  - ☐ nežinau
  - ☐ ne
9. **Ar manote, kad dėl triukšmo galite turėti finansinių rūpesčių ateityje?**
(pažymėkite **vieną** Jums tinkantį atsakymą)
  - ☐ taip, tikrai
  - ☐ tikriausiai taip
  - ☐ iš dalies
  - ☐ nežinau
  - ☐ ne
10. **Ar triukšmas kelia Jums psichologinių problemų (nerimą, pyktį, susierzinimą, baimę)?**
(pažymėkite **vieną** Jums tinkantį atsakymą)
  - ☐ taip, tikrai
  - ☐ tikriausiai taip
  - ☐ iš dalies
  - ☐ nežinau
  - ☐ ne
11. **Ar sutinkate, kad Vilniuje yra aktuali transporto problema?**
(pažymėkite **vieną** Jums tinkantį atsakymą)
  - ☐ sutinku
  - ☐ labiau sutinku nei nesutinku
  - ☐ sunku pasakyti
  - ☐ labiau nesutinku nei sutinku
  - ☐ nesutinku

12. **Kokios su viešuoju transportu susijusios problemos Jums yra aktualiausios?**
(pažymėkite **visus** Jums tinkančius atsakymus)
- ☐ nepatogūs maršrutai
  - ☐ brangstančios viešojo transporto paslaugos
  - ☐ ilgai trunkanti kelionė
  - ☐ nepatogus grafikas
  - ☐ perpildytas transportas
  - ☐ rizika užsikrėsti infekcinėmis ligomis
  - ☐ kita (įrašyti): _____
  - ☐ tokių problemų neturiu
13. **Ar su viešuoju transportu susijusios problemos kelia Jums finansinių rūpesčių?**
(pažymėkite **vieną** Jums tinkantį atsakymą)
- ☐ taip, tikrai
  - ☐ tikriausiai taip
  - ☐ iš dalies
  - ☐ nežinau
  - ☐ ne
14. **Ar manote, kad su viešuoju transportu susijusios problemos galėtų Jums kelti finansinių rūpesčių ateityje?**
(pažymėkite **vieną** Jums tinkantį atsakymą)
- ☐ taip, tikrai
  - ☐ tikriausiai taip
  - ☐ iš dalies
  - ☐ nežinau
  - ☐ ne
15. **Ar viešasis transportas ir su juo susijusios problemos kelia Jums psichologinių problemų (nerimą, pyktį, susierzinimą, baimę)?**
(pažymėkite **vieną** Jums tinkantį atsakymą)
- ☐ taip, tikrai
  - ☐ tikriausiai taip
  - ☐ iš dalies
  - ☐ nežinau
  - ☐ ne
16. **Kokios su kasmet didėjančiu transporto srautu susiję problemos Jums yra aktualiausios?**
(pažymėkite **visus** Jums tinkančius atsakymus)
- ☐ oro tarša
  - ☐ grūstys miesto gatvėse
  - ☐ parkavimo vietų trūkumas
  - ☐ didėjantis avaringumas
  - ☐ kita (įrašyti): _____
  - ☐ tokių problemų neturiu
17. **Ar didėjantis transporto srautas kelia Jums finansinių rūpesčių?**
(pažymėkite **vieną** Jums tinkantį atsakymą)
- ☐ taip, tikrai
  - ☐ tikriausiai taip
  - ☐ iš dalies
  - ☐ nežinau
  - ☐ ne
18. **Ar manote, kad didėjantis transporto srautas galėtų kelti Jums finansinių rūpesčių ateityje?**
(pažymėkite **vieną** Jums tinkantį atsakymą)
- ☐ taip, tikrai
  - ☐ tikriausiai taip
  - ☐ iš dalies
  - ☐ nežinau
  - ☐ ne
19. **Ar didėjantis transporto srautas ir su juo susijusios problemos kelia Jums psichologinių problemų (nerimą, pyktį, susierzinimą, baimę)?**
(pažymėkite **vieną** Jums tinkantį atsakymą)
- ☐ taip, tikrai
  - ☐ tikriausiai taip
  - ☐ iš dalies
  - ☐ nežinau
  - ☐ ne
20. **Ar sutinkate su teiginiu, kad Vilniuje yra aktuali taršos problema?**
(pažymėkite **vieną** Jums tinkantį atsakymą)
- ☐ sutinku
  - ☐ labiau sutinku nei nesutinku
  - ☐ sunku pasakyti
  - ☐ labiau nesutinku nei sutinku
  - ☐ nesutinku
21. **Pažymėkite Jums nepasitenkinimą keliančias su miesto užterštumu susijusias problemas:**
(pažymėkite **visus** Jums tinkančius atsakymus)
- ☐ mašinų išmetamosiomis dujomis užterštas oras
  - ☐ pramonės įmonių teršalais užterštas oras
  - ☐ mieste, apie buitinių atliekų konteinerius besimėtančios šiukšlės
  - ☐ gyvūnų ekskrementai
  - ☐ kita (įrašyti): _____
  - ☐ tokių problemų nepastebiu
22. **Ar su tarša susijusios problemos kelia Jums finansinių rūpesčių?**
(pažymėkite **vieną** Jums tinkantį atsakymą)
- ☐ taip, tikrai
  - ☐ tikriausiai taip
  - ☐ iš dalies
  - ☐ nežinau
  - ☐ ne
23. **Kaip manote, ar su tarša susijusios problemos galėtų Jums kelti finansinių rūpesčių ateityje?**
(pažymėkite **vieną** Jums tinkantį atsakymą)
- ☐ taip, tikrai
  - ☐ tikriausiai taip
  - ☐ iš dalies
  - ☐ nežinau
  - ☐ ne

24. Ar su tarša susijusios problemos kelia Jums psichologinių problemų (nerimą, pyktį, susierzinimą, baimę)?

(pažymėkite vieną Jums tinkantį atsakymą)

- ☐ taip, tikrai
- ☐ tikriausiai taip
- ☐ iš dalies
- ☐ nežinau
- ☐ ne

25. Ar sutinkate su teiginiu, kad Vilniuje yra aktuali saugumo problema?

(pažymėkite vieną Jums tinkantį atsakymą)

- ☐ sutinku
- ☐ labiau sutinku nei nesutinku
- ☐ sunku pasakyti
- ☐ labiau nesutinku nei sutinku
- ☐ nesutinku

26. Mieste jaučiatės nesaugus:

(pažymėkite visus Jums tinkančius atsakymus)

- ☐ dienos metu
- ☐ nakties metu
- ☐ viešųjų renginių metu
- ☐ naudodamiesi viešuoju transportu
- ☐ kita (įrašyti): _____
- ☐ visada ir visur jaučiuosi saugus

27. Nerimaujate dėl:

(pažymėkite visus Jums tinkančius atsakymus)

- ☐ savo artimųjų saugumo mieste dienos metu
- ☐ savo artimųjų saugumo mieste nakties metu
- ☐ savo būsto saugumo
- ☐ savo automobilio saugumo
- ☐ kita (įrašyti): _____
- ☐ nerimo nejaučiu

28. Ar su saugumu susijusios problemos kelia Jums finansinių rūpesčių?

(pažymėkite vieną Jums tinkantį atsakymą)

- ☐ taip, tikrai
- ☐ tikriausiai taip
- ☐ iš dalies
- ☐ nežinau
- ☐ ne

29. Kaip manote, ar su saugumu susijusios problemos galėtų Jums kelti finansinių rūpesčių ateityje?

(pažymėkite vieną Jums tinkantį atsakymą)

- ☐ taip, tikrai
- ☐ tikriausiai taip
- ☐ iš dalies
- ☐ nežinau
- ☐ ne

30. Ar su saugumu susijusios problemos kelia Jums psichologinių problemų (nerimą, pyktį, susierzinimą, baimę)?

(pažymėkite vieną Jums tinkantį atsakymą)

- ☐ taip, tikrai
- ☐ tikriausiai taip
- ☐ iš dalies
- ☐ nežinau
- ☐ ne

31. Ar sutinkate, kad didmiesčio gyvenimo būdas neigiamai veikia vilniečių bendravimą?

(pažymėkite vieną Jums tinkantį atsakymą)

- ☐ sutinku
- ☐ labiau sutinku nei nesutinku
- ☐ sunku pasakyti
- ☐ labiau nesutinku nei sutinku
- ☐ nesutinku

32. Pažymėkite Jūsų patiriamas su tarpasmeniniais ryšiais bei bendravimu susijusias problemas:

(pažymėkite visus Jums tinkančius atsakymus)

- ☐ dideliame mieste jaučiuosi vienišas
- ☐ nėra ryšio su bendruomene
- ☐ dideli atstumai trukdo tenkinti bendravimo poreikius
- ☐ spartus gyvenimo tempas trukdo bendravimui
- ☐ dėl tautinių skirtumų sunku bendrauti
- ☐ kita (įrašyti): _____
- ☐ tokių problemų neturiu

33. Ar su bendravimu susijusios problemos kelia Jums psichologinių problemų (nerimą, pyktį, susierzinimą, baimę)?

(pažymėkite vieną Jums tinkantį atsakymą)

- ☐ taip, tikrai
- ☐ tikriausiai taip
- ☐ iš dalies
- ☐ nežinau
- ☐ ne

34. Ar sutinkate, kad vilniečiams yra aktualių su profesiniu užimtumu susijusių problemų?

(pažymėkite vieną Jums tinkantį atsakymą)

- ☐ sutinku
- ☐ labiau sutinku nei nesutinku
- ☐ sunku pasakyti
- ☐ labiau nesutinku nei sutinku
- ☐ nesutinku

- 35. Pažymėkite Jums problemas keliančius darbinės veiklos aspektus:**
(pažymėkite **visus** Jums tinkančius atsakymus)
- ☐ ilgos darbo valandos
  - ☐ netenkinantis atlyginimas
  - ☐ sunku rasti darbą
  - ☐ vidinio pasitenkinimo nekelianti darbinė veikla
  - ☐ baimė prarasti darbą
  - ☐ varginantys profesiniai reikalavimai
  - ☐ nesutarimai su bendradarbiais ar viršininkais
  - ☐ profesinės veiklos ir šeimos gyvenimo nesuderinamumas
  - ☐ kita (įrašyti): _____
  - ☐ su darbine veikla susijusių problemų neturiu
- 36. Ar su darbine veikla susijusios problemos kelia Jums psichologinių problemų (nerimą, pyktį, susierzinimą, baimę)?**
(pažymėkite **vieną** Jums tinkantį atsakymą)
- ☐ taip, tikrai
  - ☐ tikriausiai taip
  - ☐ iš dalies
  - ☐ nežinau
  - ☐ ne
- 37. Kaip bandote spręsti iškilusias psichologines ir socialines problemas:**
(pažymėkite **visus** jums tinkančius atsakymus)
- ☐ pats, savo jėgomis
  - ☐ ieškau artimųjų, draugų pagalbos
  - ☐ kreipiuosi į specialistus
  - ☐ kita (įrašyti): _____
  - ☐ tikiuosi, kad problemos išsispręs savaime
- 38. Ar manote, kad iškilusias psichologines ir socialines problemas turėtų padėti spręsti kvalifikuoti specialistai (psichologai, socialiniai darbuotojai, kiti specialistai)?**
(pažymėkite **vieną** Jums tinkantį atsakymą)
- ☐ taip, tikrai
  - ☐ tikriausiai taip
  - ☐ iš dalies
  - ☐ nežinau
  - ☐ ne
- 39. Jūsų lytis:**
- ☐ vyras
  - ☐ moteris
- 40. Jūsų amžius:** _____ metų.
- 41. Jūsų tautybė:** _____.
- 42. Jūsų šeimyninė padėtis:**
- ☐ nevedęs / netekėjusi
  - ☐ vedęs / ištekejusi
  - ☐ našlys / našlė
  - ☐ išsituokęs / išsituokusi
  - ☐ gyvenu neregistruotoje santuokoje
- 43. Ar turite vaikų?**
- ☐ Taip
  - ☐ Ne
- 44. Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?**
- ☐ Taip
  - ☐ Ne
- 45. Jei Vilnius nėra Jūsų gimtasis miestas, iš kur atsikėlėte?**
- ☐ iš kaimo
  - ☐ iš nedidelio miestelio
  - ☐ iš rajono centro
  - ☐ iš didmiesčio
  - ☐ kita (įrašyti): _____
- 46. Jūsų išsilavinimas:**
- ☐ pradinis
  - ☐ nebaigtas vidurinis
  - ☐ vidurinis
  - ☐ aukštasis neuniversitetinis (ar baigę buvusias aukštesnias mokyklas ir kolegijas)
  - ☐ aukštasis universitetinis (taip pat nebaigtas aukštasis universitetinis – ne mažiau kaip 3 metai studijų)
- 47. Jūsų pagrindinė veikla:**
- ☐ dirbu (bet kuri veikla, duodanti pajamas)
  - ☐ studijuojau
  - ☐ esu motinystės atostogose
  - ☐ esu vaiko priežiūros atostogose
  - ☐ esu bedarbis (-ė), registruotas darbo biržoje
  - ☐ esu bedarbis (-ė), neregistruotas darbo biržoje
  - ☐ esu namų šeimininkas (-ė)
  - ☐ esu pensininkas (-ė) (nedirbantis)
- 48. Jūsų materialinė būklė yra:**
- ☐ labai gera
  - ☐ gera
  - ☐ vidutiniška
  - ☐ bloga (esu socialiai remtinas)
  - ☐ labai bloga (net ir socialinis rėmimas neleidžia tenkinti svarbiausių poreikių)
- 49. Jūsų būstas:**
- ☐ turite nuosavą
  - ☐ nuomojatės
  - ☐ gyvenate su tėvais

STATISTINĖS DUOMENŲ ANALIZĖS SKAIČIAVIMO ATASKAITA

Kokios su gyvenamuoju būstu susiję problemos yra aktualiausios: nuolat augančios nekilnojamo turto kainos Vilniaus mieste * Būstas

Crosstab					
			Būstas		Total
			turite nuosavą	nuomojatės / gyvenate su tėvais	
Kokios su gyvenamuoju būstu susiję problemas yra aktualiausios: nuolat augančios nekilnojamo turto kainos Vilniaus mieste	Ne	Count	35	30	65
		% within Būstas	51,5%	18,5%	28,3%
	Taip	Count	33	132	165
		% within Būstas	48,5%	81,5%	71,7%
Total		Count	68	162	230
		% within Būstas	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	25,652(2)	1	,000		
Continuity Correction(1)	24,052	1	,000		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 19,22.					

Kokios su gyvenamuoju būstu susiję problemos yra aktualiausios: prasta Jūsų būsto kokybė * Būstas

Crosstab					
			Būstas		Total
			turite nuosavą	nuomojatės / gyvenate su tėvais	
Kokios su gyvenamuoju būstu susiję problemos yra aktualiausios: prasta Jūsų būsto kokybė	Ne	Count	59	120	179
		% within Būstas	86,8%	74,1%	77,8%
	Taip	Count	9	42	51
		% within Būstas	13,2%	25,9%	22,2%
Total		Count	68	162	230
		% within Būstas	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	4,470(2)	1	,034		
Continuity Correction(1)	3,765	1	,052		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 15,08.					

Kokios su gyvenamuoju būstu susiję problemos yra aktualiausias: nekokybiškos komunalinės paslaugos * Būstas

Crosstab					
			Būstas		Total
			turite nuosavą	nuomojatės / gyvenate su tėvais	
Kokios su gyvenamuoju būstu susiję problemos yra aktualiausias: nekokybiškos komunalinės paslaugos	Ne	Count	54	140	194
		% within Būstas	79,4%	86,4%	84,3%
	Taip	Count	14	22	36
		% within Būstas	20,6%	13,6%	15,7%
Total		Count	68	162	230
		% within Būstas	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	1,782(2)	1	,182		
Continuity Correction(1)	1,290	1	,256		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 10,64.					

Kokios su gyvenamuoju būstu susiję problemos yra aktualiausias: brangstančios komunalinės paslaugos * Būstas

Crosstab					
			Būstas		Total
			turite nuosavą	nuomojatės / gyvenate su tėvais	
Kokios su gyvenamuoju būstu susiję problemos yra aktualiausias: brangstančios komunalinės paslaugos	Ne	Count	39	77	116
		% within Būstas	57,4%	47,5%	50,4%
	Taip	Count	29	85	114
		% within Būstas	42,6%	52,5%	49,6%
Total		Count	68	162	230
		% within Būstas	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	1,848(2)	1	,174		
Continuity Correction(1)	1,476	1	,224		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 33,70.					

Kokios su gyvenamuoju būstu susiję problemos yra aktualiausios: prasta aplinka (nesutvarkytos vaikų žaidimo aikštelės, kiemas)

* Būstas

Crosstab					
			Būstas		Total
			turite nuosavą	nuomojatės / gyvenate su tėvais	
Kokios su gyvenamuoju būstu susiję problemos yra aktualiausios: prasta aplinka (nesutvarkytos vaikų žaidimo aikštelės, kiemas)	Ne	Count	38	108	146
		% within Būstas	55,9%	66,7%	63,5%
	Taip	Count	30	54	84
		% within Būstas	44,1%	33,3%	36,5%
Total		Count	68	162	230
		% within Būstas	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	2,403(2)	1	,121		
Continuity Correction(1)	1,960	1	,162		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 24,83.					

Kokios su gyvenamuoju būstu susiję problemos yra aktualiausios: nepakankamas Jūsų būsto dydis (vienam asmeniui tenkanti gyvenamoji erdvė) * Būstas

Crosstab					
			Būstas		Total
			turite nuosavą	nuomojatės / gyvenate su tėvais	
Kokios su gyvenamuoju būstu susiję problemos yra aktualiausios: nepakankamas Jūsų būsto dydis (vienam asmeniui tenkanti gyvenamoji erdvė)	Ne	Count	57	125	182
		% within Būstas	83,8%	77,2%	79,1%
	Taip	Count	11	37	48
		% within Būstas	16,2%	22,8%	20,9%
Total		Count	68	162	230
		% within Būstas	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	1,288(2)	1	,256		
Continuity Correction(1)	,916	1	,339		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 14,19.					

Kokios su gyvenamuoju būstu susiję problemos yra aktualiausios: kita * Būstas

Crosstab					
			Būstas		Total
			turite nuosavą	nuomojatės / gyvenate su tėvais	
Kokios su gyvenamuoju būstu susiję problemos yra aktualiausios: kita	Ne	Count	68	161	229
		% within Būstas	100,0%	99,4%	99,6%
	Taip	Count	0	1	1
		% within Būstas	,0%	,6%	,4%
Total		Count	68	162	230
		% within Būstas	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,422(2)	1	,516		
Continuity Correction(1)	,000	1	1,000		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 2 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,30.					

Kokios su gyvenamuoju būstu susiję problemos yra aktualiausios: tokių problemų neturiu * Būstas

Crosstab					
			Būstas		Total
			turite nuosavą	nuomojatės / gyvenate su tėvais	
Kokios su gyvenamuoju būstu susiję problemos yra aktualiausios: tokių problemų neturiu	Ne	Count	55	154	209
		% within Būstas	80,9%	95,1%	90,9%
	Taip	Count	13	8	21
		% within Būstas	19,1%	4,9%	9,1%
Total		Count	68	162	230
		% within Būstas	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	11,606(2)	1	,001		
Continuity Correction(1)	9,960	1	,002		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 6,21.					

Ar su būstu susiję problemos kelia jums šiuo metu finansinių rūpesčių? * Būstas

Crosstab					
			Būstas		Total
			turite nuosavą	nuomojatės / gyvenate su tėvais	
Ar su būstu susiję problemos kelia jums šiuo metu finansinių rūpesčių?	Taip, tikrai / tikriausiai taip / iš dalies	Count	48	140	188
		% within Būstas	70,6%	86,4%	81,7%
	Ne / nežinau	Count	20	22	42
		% within Būstas	29,4%	13,6%	18,3%
Total		Count	68	162	230
		% within Būstas	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	8,042(2)	1	,005		
Continuity Correction(1)	7,017	1	,008		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 12,42.					

Ar manote, kad su būstu susijusios problemos galėtų Jums kelti finansinių rūpesčių ateity? * Būstas

Crosstab					
			Būstas		Total
			turite nuosavą	nuomojatės / gyvenate su tėvais	
Ar manote, kad su būstu susijusios problemos galėtų Jums kelti finansinių rūpesčių ateity?	Taip, tikrai / tikriausiai taip / iš dalies	Count	52	148	200
		% within Būstas	76,5%	91,4%	87,0%
	Ne / nežinau	Count	16	14	30
		% within Būstas	23,5%	8,6%	13,0%
Total		Count	68	162	230
		% within Būstas	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	9,359(2)	1	,002		
Continuity Correction(1)	8,093	1	,004		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 8,87.					

Ar būsto problemos kelia Jums psichologinių problemų (nerimą, pyktį)? * Būstas

Crosstab					
			Būstas		Total
			turite nuosavą	nuomojantės / gyvenate su tėvais	
Ar būsto problemos kelia Jums psichologinių problemų (nerimą, pyktį)?	Taip, tikrai	Count	48	142	190
		% within Būstas	70,6%	87,7%	82,6%
	Tikriausiai taip	Count	20	20	40
		% within Būstas	29,4%	12,3%	17,4%
Total		Count	68	162	230
		% within Būstas	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	9,710(2)	1	,002		
Continuity Correction(1)	8,558	1	,003		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 11,83.					

Ar Jums kelia nepasitenkinimą triukšmas, susijęs su: transportu * Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?

Crosstab					
			Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?		Total
			Taip	Ne	
Ar Jums kelia nepasitenkinimą triukšmas, susijęs su: transportu	Ne	Count	56	46	102
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	53,3%	36,8%	44,3%
	Taip	Count	49	79	128
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	46,7%	63,2%	55,7%
Total		Count	105	125	230
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	6,320(2)	1	,012		
Continuity Correction(1)	5,668	1	,017		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 46,57.					

Ar Jums kelia nepasitenkinimą triukšmas, susijęs su: gamyklų darbu * Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?

Crosstab					
			Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?		Total
			Taip	Ne	
Ar Jums kelia nepasitenkinimą triukšmas, susijęs su: gamyklų darbu	Ne	Count	93	115	208
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	88,6%	92,0%	90,4%
	Taip	Count	12	10	22
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	11,4%	8,0%	9,6%
Total		Count	105	125	230
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,775(2)	1	,379		
Continuity Correction(1)	,430	1	,512		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 10,04.					

Ar Jums kelia nepasitenkinimą triukšmas, susijęs su: vykdomais statybos darbais * Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?

Crosstab					
			Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?		Total
			Taip	Ne	
Ar Jums kelia nepasitenkinimą triukšmas, susijęs su: vykdomais statybos darbais	Ne	Count	62	86	148
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	59,0%	68,8%	64,3%
	Taip	Count	43	39	82
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	41,0%	31,2%	35,7%
Total		Count	105	125	230
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	2,366(2)	1	,124		
Continuity Correction(1)	1,960	1	,162		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 37,43.					

Ar Jums kelia nepasitenkinimą triukšmas, susijęs su: šventiniais renginiais * Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?

Crosstab					
			Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?		Total
			Taip	Ne	
Ar Jums kelia nepasitenkinimą triukšmas, susijęs su: šventiniais renginiais	Ne	Count	93	115	208
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	88,6%	92,0%	90,4%
	Taip	Count	12	10	22
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	11,4%	8,0%	9,6%
Total		Count	105	125	230
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,775(2)	1	,379		
Continuity Correction(1)	,430	1	,512		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 10,04.					

Ar Jums kelia nepasitenkinimą triukšmas, susijęs su: kaimynais * Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?

Crosstab					
			Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?		Total
			Taip	Ne	
Ar Jums kelia nepasitenkinimą triukšmas, susijęs su: kaimynais	Ne	Count	59	94	153
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	56,2%	75,2%	66,5%
	Taip	Count	46	31	77
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	43,8%	24,8%	33,5%
Total		Count	105	125	230
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	9,259(2)	1	,002		
Continuity Correction(1)	8,426	1	,004		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 35,15.					

Ar Jums kelia nepasitenkinimą triukšmas, susijęs su: man triukšmas nepasitenkinimo nekelia * Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?

Crosstab					
			Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?		Total
			Taip	Ne	
Ar Jums kelia nepasitenkinimą triukšmas, susijęs su: man triukšmas nepasitenkinimo nekelia	Ne	Count	80	102	182
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	76,2%	81,6%	79,1%
	Taip	Count	25	23	48
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	23,8%	18,4%	20,9%
Total		Count	105	125	230
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	1,011(2)	1	,315		
Continuity Correction(1)	,710	1	,399		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 21,91.					

Kokios su viešuoju transportu susijusios problemos Jums yra aktualiausios: nepatogūs maršrutai * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Kokios su viešuoju transportu susijusios problemos Jums yra aktualiausios: nepatogūs maršrutai	Ne	Count	75	113	188
		% within Jūsų lytis:	92,6%	75,8%	81,7%
	Taip	Count	6	36	42
		% within Jūsų lytis:	7,4%	24,2%	18,3%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	9,868(2)	1	,002		
Continuity Correction(1)	8,777	1	,003		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 14,79.					

Kokios su viešuoju transportu susijusios problemos Jums yra aktualiausias: brangstančios viešojo transporto paslaugos * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Kokios su viešuoju transportu susijusios problemos Jums yra aktualiausias: brangstančios viešojo transporto paslaugos	Ne	Count	70	92	162
		% within Jūsų lytis:	86,4%	61,7%	70,4%
	Taip	Count	11	57	68
		% within Jūsų lytis:	13,6%	38,3%	29,6%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	15,342(2)	1	,000		
Continuity Correction(1)	14,180	1	,000		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 23,95.					

Kokios su viešuoju transportu susijusios problemos Jums yra aktualiausias: ilgai trunkanti kelionė * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Kokios su viešuoju transportu susijusios problemos Jums yra aktualiausias: ilgai trunkanti kelionė	Ne	Count	39	78	117
		% within Jūsų lytis:	48,1%	52,3%	50,9%
	Taip	Count	42	71	113
		% within Jūsų lytis:	51,9%	47,7%	49,1%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,371(2)	1	,543		
Continuity Correction(1)	,221	1	,638		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 39,80.					

Kokios su viešuoju transportu susijusios problemos Jums yra aktualiausias: nepatogus grafikas * Jūsų lytis:

Kokios su viešuoju transportu susijusios problemos Jums yra aktualiausias: nepatogus grafikas

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Kokios su viešuoju transportu susijusios problemos Jums yra aktualiausias: nepatogus grafikas	Ne	Count	76	110	186
		% within Jūsų lytis:	93,8%	73,8%	80,9%
	Taip	Count	5	39	44
		% within Jūsų lytis:	6,2%	26,2%	19,1%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	13,570(2)	1	,000		
Continuity Correction(1)	12,307	1	,000		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 15,50.					

Kokios su viešuoju transportu susijusios problemos Jums yra aktualiausias: perpildytas transportas * Jūsų lytis:

Kokios su viešuoju transportu susijusios problemos Jums yra aktualiausias: perpildytas transportas - Jūsų lytis.

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Kokios su viešuoju transportu susijusios problemos Jums yra aktualiausias: perpildytas transportas	Ne	Count	40	49	89
		% within Jūsų lytis:	49,4%	32,9%	38,7%
	Taip	Count	41	100	141
		% within Jūsų lytis:	50,6%	67,1%	61,3%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	6,020(2)	1	,014		
Continuity Correction(1)	5,345	1	,021		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 31,34.					

Kokios su viešuoju transportu susijusios problemos Jums yra aktualiausios: rizika užsikrėsti infekcinėmis ligomis * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Kokios su viešuoju transportu susijusios problemos Jums yra aktualiausios: rizika užsikrėsti infekcinėmis ligomis	Ne	Count	65	91	156
		% within Jūsų lytis:	80,2%	61,1%	67,8%
	Taip	Count	16	58	74
		% within Jūsų lytis:	19,8%	38,9%	32,2%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	8,839(2)	1	,003		
Continuity Correction(1)	7,983	1	,005		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 26,06.					

Kokios su viešuoju transportu susijusios problemos Jums yra aktualiausios: kita * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Kokios su viešuoju transportu susijusios problemos Jums yra aktualiausios: kita	Ne	Count	80	148	228
		% within Jūsų lytis:	98,8%	99,3%	99,1%
	Taip	Count	1	1	2
		% within Jūsų lytis:	1,2%	,7%	,9%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,193(2)	1	,660		
Continuity Correction(1)	,000	1	1,000		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 2 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,70.					

Kokios su viešuoju transportu susijusios problemos Jums yra aktualiausios: tokių problemų neturiu * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Kokios su viešuoju transportu susijusios problemos Jums yra aktualiausios: tokių problemų neturiu	Ne	Count	60	128	188
		% within Jūsų lytis:	74,1%	85,9%	81,7%
	Taip	Count	21	21	42
		% within Jūsų lytis:	25,9%	14,1%	18,3%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	4,922(2)	1	,027		
Continuity Correction(1)	4,161	1	,041		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 14,79.					

Su viešuoju transportu susijusios problemos kelia finansinių rūpesčių * Jūsų lytis:

Su viešuoju transportu susijusios problemos kelia finansinių rūpesčių – Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Su viešuoju transportu susijusios problemos kelia finansinių rūpesčių	Taip, tikrai / tikriausiai taip / iš dalies	Count	25	82	107
		% within Jūsų lytis:	30,9%	55,0%	46,5%
	Ne / nežinau	Count	56	67	123
		% within Jūsų lytis:	69,1%	45,0%	53,5%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	12,321(2)	1	,000		
Continuity Correction(1)	11,369	1	,001		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 37,68.					

Su viešuoju transportu susijusios problemos kels finansinių rūpesčių ateity * Jūsų lytis:

Su viešuoju transportu susijusios problemos kels finansinių rūpesčių ateity – pasą lytis.

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Su viešuoju transportu susijusios problemos kels finansinių rūpesčių ateity	Taip, tikrai / tikriausiai taip / iš dalies	Count	21	74	95
		% within Jūsų lytis:	25,9%	50,0%	41,5%
	Ne / nežinau	Count	60	74	134
		% within Jūsų lytis:	74,1%	50,0%	58,5%
Total		Count	81	148	229
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	12,498(2)	1	,000		
Continuity Correction(1)	11,526	1	,001		
N of Valid Cases	229				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 33,60.					

Ar viešasis transportas ir su juo susijusios problemos kelia Jums psichologinių problemų? * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Ar viešasis transportas ir su juo susijusios problemos kelia Jums psichologinių problemų?	Taip, tikrai / tikriausiai taip / iš dalies	Count	21	96	117
		% within Jūsų lytis:	25,9%	64,4%	50,9%
	Ne / nežinau	Count	60	53	113
		% within Jūsų lytis:	74,1%	35,6%	49,1%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	31,127(2)	1	,000		
Continuity Correction(1)	29,605	1	,000		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 39,80.					

Pažymėkite Jums nepasitenkinimą keliančias su miesto užterštumu susijusias problemas: mašinų išmetamosiomis dujomis užterštas oras * Amžiaus grupė Crosstabulation					
			Amžiaus grupė		Total
			18-25	26-33	
Pažymėkite Jums nepasitenkinimą keliančias su miesto užterštumu susijusias problemas: mašinų išmetamosiomis dujomis užterštas oras	Ne	Count	36	15	51
		% within Amžiaus grupė	23,2%	20,0%	22,2%
	Taip	Count	119	60	179
		% within Amžiaus grupė	76,8%	80,0%	77,8%
Total		Count	155	75	230
		% within Amžiaus grupė	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,305(2)	1	,581		
Continuity Correction(1)	,147	1	,702		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 16,63.					

Mieste jaučiatės nesaugus: dienos metu * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Mieste jaučiatės nesaugus: dienos metu	Ne	Count	74	120	194
		% within Jūsų lytis:	91,4%	80,5%	84,3%
	Taip	Count	7	29	36
		% within Jūsų lytis:	8,6%	19,5%	15,7%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	4,654(2)	1	,031		
Continuity Correction(1)	3,871	1	,049		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 12,68.					

Mieste jaučiatės nesaugus: nakties metu * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Mieste jaučiatės nesaugus: nakties metu	Ne	Count	28	21	49
		% within Jūsų lytis:	34,6%	14,1%	21,3%
	Taip	Count	53	128	181
		% within Jūsų lytis:	65,4%	85,9%	78,7%
Total	Count		81	149	230
	% within Jūsų lytis:		100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	13,120(2)	1	,000		
Continuity Correction(1)	11,927	1	,001		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 17,26.					

Mieste jaučiatės nesaugus: viešųjų renginių metu * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Mieste jaučiatės nesaugus: viešųjų renginių metu	Ne	Count	54	81	135
		% within Jūsų lytis:	66,7%	54,4%	58,7%
	Taip	Count	27	68	95
		% within Jūsų lytis:	33,3%	45,6%	41,3%
Total	Count		81	149	230
	% within Jūsų lytis:		100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	3,277(2)	1	,070		
Continuity Correction(1)	2,789	1	,095		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 33,46.					

Mieste jaučiatės nesaugus: naudodamiesi viešuoju transportu * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Mieste jaučiatės nesaugus: naudodamiesi viešuoju transportu	Ne	Count	60	87	147
		% within Jūsų lytis:	74,1%	58,4%	63,9%
	Taip	Count	21	62	83
		% within Jūsų lytis:	25,9%	41,6%	36,1%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	5,597(2)	1	,018		
Continuity Correction(1)	4,938	1	,026		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 29,23.					

Mieste jaučiatės nesaugus: kita * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Mieste jaučiatės nesaugus: kita	Ne	Count	81	148	229
		% within Jūsų lytis:	100,0%	99,3%	99,6%
	Taip	Count	0	1	1
		% within Jūsų lytis:	,0%	,7%	,4%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,546(2)	1	,460		
Continuity Correction(1)	,000	1	1,000		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 2 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,35.					

Mieste jaučiatės nesaugus: visur ir visada jaučiuosi saugus * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Mieste jaučiatės nesaugus: visur ir visada jaučiuosi saugus	Ne	Count	60	137	197
		% within Jūsų lytis:	74,1%	91,9%	85,7%
	Taip	Count	21	12	33
		% within Jūsų lytis:	25,9%	8,1%	14,3%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	13,639(2)	1	,000		
Continuity Correction(1)	12,223	1	,000		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 11,62.					

Ar su saugumu susijusios problemos kelia Jums finansinių rūpesčių? * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Ar su saugumu susijusios problemos kelia Jums finansinių rūpesčių?	1,00	Count	42	90	132
		% within Jūsų lytis:	51,9%	60,4%	57,4%
	2,00	Count	39	59	98
		% within Jūsų lytis:	48,1%	39,6%	42,6%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	1,569(2)	1	,210		
Continuity Correction(1)	1,239	1	,266		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 34,51.					

Kaip manote, ar su saugumu susijusios problemos galėtų Jums kelti finansinių rūpesčių ateityje? * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Kaip manote, ar su saugumu susijusios problemos galėtų Jums kelti finansinių rūpesčių ateityje?	1,00	Count	48	94	142
		% within Jūsų lytis:	59,3%	63,1%	61,7%
	2,00	Count	33	55	88
		% within Jūsų lytis:	40,7%	36,9%	38,3%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,326(2)	1	,568		
Continuity Correction(1)	,184	1	,668		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 30,99.					

Ar su saugumu susijusios problemos kelia Jums psichologinių problemų (nerimą, pyktį, baimę?) * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Ar su saugumu susijusios problemos kelia Jums psichologinių problemų (nerimą, pyktį, baimę?)	1,00	Count	54	124	178
		% within Jūsų lytis:	66,7%	83,2%	77,4%
	2,00	Count	27	25	52
		% within Jūsų lytis:	33,3%	16,8%	22,6%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	8,219(2)	1	,004		
Continuity Correction(1)	7,300	1	,007		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 18,31.					

Pažymėkite Jūsų patiriamas su tarpasmeniniais ryšiais bei bendravimu susijusias problemas: dideliame mieste jaučiuosi vienišas
* Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?

Crosstab					
			Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?		Total
			Taip	Ne	
Pažymėkite Jūsų patiriamas su tarpasmeniniais ryšiais bei bendravimu susijusias problemas: dideliame mieste jaučiuosi vienišas	Ne	Count	96	105	201
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	91,4%	84,0%	87,4%
	Taip	Count	9	20	29
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	8,6%	16,0%	12,6%
Total	Count		105	125	230
	% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?		100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	2,858(2)	1	,091		
Continuity Correction(1)	2,223	1	,136		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 13,24.					

Pažymėkite Jūsų patiriamas su tarpasmeniniais ryšiais bei bendravimu susijusias problemas: nėra ryšio su bendruomene * Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?

Crosstab					
			Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?		Total
			Taip	Ne	
Pažymėkite Jūsų patiriamas su tarpasmeniniais ryšiais bei bendravimu susijusias problemas: nėra ryšio su bendruomene	Ne	Count	78	95	173
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	74,3%	76,0%	75,2%
	Taip	Count	27	30	57
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	25,7%	24,0%	24,8%
Total	Count		105	125	230
	% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?		100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,090(2)	1	,764		
Continuity Correction(1)	,022	1	,883		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 26,02.					

Pažymėkite Jūsų patiriamas su tarpasmeniniais ryšiais bei bendravimu susijusias problemas: dideli atstumai trukdo bendrauti *
Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?

Crosstab					
			Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?		Total
			Taip	Ne	
Pažymėkite Jūsų patiriamas su tarpasmeniniais ryšiais bei bendravimu susijusias problemas: dideli atstumai trukdo bendrauti	Ne	Count	90	87	177
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	85,7%	69,6%	77,0%
	Taip	Count	15	38	53
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	14,3%	30,4%	23,0%
Total	Count		105	125	230
	% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?		100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	8,356(2)	1	,004		
Continuity Correction(1)	7,472	1	,006		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 24,20.					

Pažymėkite Jūsų patiriamas su tarpasmeniniais ryšiais bei bendravimu susijusias problemas: spartus gyvenimo tempas trukdo bendravimui * Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?

Crosstab					
			Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?		Total
			Taip	Ne	
Pažymėkite Jūsų patiriamas su tarpasmeniniais ryšiais bei bendravimu susijusias problemas: spartus gyvenimo tempas trukdo bendravimui	Ne	Count	57	49	106
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	54,3%	39,2%	46,1%
	Taip	Count	48	76	124
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	45,7%	60,8%	53,9%
Total	Count		105	125	230
	% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?		100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	5,227(2)	1	,022		
Continuity Correction(1)	4,637	1	,031		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 48,39.					

Pažymėkite Jūsų patiriamas su tarpasmeniniais ryšiais bei bendravimu susijusias problemas: dėl tautinių skirtumų sunku bendrauti * Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?

Crosstab					
			Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?		Total
			Taip	Ne	
Pažymėkite Jūsų patiriamas su tarpasmeniniais ryšiais bei bendravimu susijusias problemas: dėl tautinių skirtumų sunku bendrauti	Ne	Count	97	107	204
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	92,4%	85,6%	88,7%
	Taip	Count	8	18	26
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	7,6%	14,4%	11,3%
Total		Count	105	125	230
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	2,617(2)	1	,106		
Continuity Correction(1)	1,984	1	,159		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 11,87.					

Pažymėkite Jūsų patiriamas su tarpasmeniniais ryšiais bei bendravimu susijusias problemas: tokių problemų neturiu * Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?

Crosstab					
			Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?		Total
			Taip	Ne	
Pažymėkite Jūsų patiriamas su tarpasmeniniais ryšiais bei bendravimu susijusias problemas: tokių problemų neturiu	Ne	Count	64	91	155
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	61,0%	72,8%	67,4%
	Taip	Count	41	34	75
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	39,0%	27,2%	32,6%
Total		Count	105	125	230
		% within Ar Vilnius yra Jūsų gimtasis miestas?	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	3,645(2)	1	,056		
Continuity Correction(1)	3,126	1	,077		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 34,24.					

Ar sutinkate, kad vilniečiams yra aktualių su profesiniu užimtumu susijusių problemų? * Jūsų lytis: Crosstabulation					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Ar sutinkate, kad vilniečiams yra aktualių su profesiniu užimtumu susijusių problemų?	1,00	Count	38	82	120
		% within Jūsų lytis:	46,9%	55,0%	52,2%
	2,00	Count	15	46	61
		% within Jūsų lytis:	18,5%	30,9%	26,5%
	3,00	Count	28	21	49
		% within Jūsų lytis:	34,6%	14,1%	21,3%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	14,007(1)	2	,001
Likelihood Ratio	13,625	2	,001
N of Valid Cases	230		
1,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 17,26.			

Pažymėkite Jums problemas keliančius darbinės veiklos aspektus: ilgos darbo valandos * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Pažymėkite Jums problemas keliančius darbinės veiklos aspektus: ilgos darbo valandos	Ne	Count	64	110	174
		% within Jūsų lytis:	79,0%	73,8%	75,7%
	Taip	Count	17	39	56
		% within Jūsų lytis:	21,0%	26,2%	24,3%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,766(2)	1	,381		
Continuity Correction(1)	,511	1	,475		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 19,72.					

Pažymėkite Jums problemas keliančius darbinės veiklos aspektus: netenkinantis atlyginimas * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Pažymėkite Jums problemas keliančius darbinės veiklos aspektus: netenkinantis atlyginimas	Ne	Count	25	58	83
		% within Jūsų lytis:	30,9%	38,9%	36,1%
	Taip	Count	56	91	147
		% within Jūsų lytis:	69,1%	61,1%	63,9%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	1,479(2)	1	,224		
Continuity Correction(1)	1,150	1	,284		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 29,23.					

Pažymėkite Jums problemas keliančius darbinės veiklos aspektus: sunku rasti darbą * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Pažymėkite Jums problemas keliančius darbinės veiklos aspektus: sunku rasti darbą	Ne	Count	67	91	158
		% within Jūsų lytis:	82,7%	61,1%	68,7%
	Taip	Count	14	58	72
		% within Jūsų lytis:	17,3%	38,9%	31,3%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	11,429(2)	1	,001		
Continuity Correction(1)	10,445	1	,001		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 25,36.					

Pažymėkite Jums problemas keliančius darbinės veiklos aspektus: vidinio pasitenkinimo nekelianti darbinė veikla * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Pažymėkite Jums problemas keliančius darbinės veiklos aspektus: vidinio pasitenkinimo nekelianti darbinė veikla	Ne	Count	46	88	134
		% within Jūsų lytis:	56,8%	59,1%	58,3%
	Taip	Count	35	61	96
		% within Jūsų lytis:	43,2%	40,9%	41,7%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,111(2)	1	,739		
Continuity Correction(1)	,037	1	,847		
Likelihood Ratio	,111	1	,739		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 33,81.					

Pažymėkite Jums problemas keliančius darbinės veiklos aspektus: baimė prarasti darbą * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Pažymėkite Jums problemas keliančius darbinės veiklos aspektus: baimė prarasti darbą	Ne	Count	58	110	168
		% within Jūsų lytis:	71,6%	73,8%	73,0%
	Taip	Count	23	39	62
		% within Jūsų lytis:	28,4%	26,2%	27,0%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,131(2)	1	,717		
Continuity Correction(1)	,043	1	,836		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 21,83.					

Pažymėkite Jums problemas keliančius darbinės veiklos aspektus: varginantys profesiniai reikalavimai * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Pažymėkite Jums problemas keliančius darbinės veiklos aspektus: varginantys profesiniai reikalavimai	Ne	Count	63	107	170
		% within Jūsų lytis:	77,8%	71,8%	73,9%
	Taip	Count	18	42	60
		% within Jūsų lytis:	22,2%	28,2%	26,1%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,969(2)	1	,325		
Continuity Correction(1)	,684	1	,408		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 21,13.					

Pažymėkite Jums problemas keliančius darbinės veiklos aspektus: nesutarimai su bendradarbiais ar viršininkais * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Pažymėkite Jums problemas keliančius darbinės veiklos aspektus: nesutarimai su bendradarbiais ar viršininkais	Ne	Count	72	122	194
		% within Jūsų lytis:	88,9%	81,9%	84,3%
	Taip	Count	9	27	36
		% within Jūsų lytis:	11,1%	18,1%	15,7%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	1,953(2)	1	,162		
Continuity Correction(1)	1,458	1	,227		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 12,68.					

Pažymėkite Jums problemas keliančius darbinės veiklos aspektus: profesinės veiklos ir šeimos gyvenimo nesuderinamumas *

Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Pažymėkite Jums problemas keliančius darbinės veiklos aspektus: profesinės veiklos ir šeimos gyvenimo nesuderinamumas	Ne	Count	57	99	156
		% within Jūsų lytis:	70,4%	66,4%	67,8%
	Taip	Count	24	50	74
		% within Jūsų lytis:	29,6%	33,6%	32,2%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,371(2)	1	,543		
Continuity Correction(1)	,213	1	,645		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 26,06.					

Pažymėkite Jums problemas keliančius darbinės veiklos aspektus: kita * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Pažymėkite Jums problemas keliančius darbinės veiklos aspektus: kita	Ne	Count	80	148	228
		% within Jūsų lytis:	98,8%	99,3%	99,1%
	Taip	Count	1	1	2
		% within Jūsų lytis:	1,2%	,7%	,9%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,193(2)	1	,660		
Continuity Correction(1)	,000	1	1,000		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 2 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,70.					

Pažymėkite Jums problemas keliančius darbinės veiklos aspektus: su darbine veikla susijusių problemų neturiu * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Pažymėkite Jums problemas keliančius darbinės veiklos aspektus: su darbine veikla susijusių problemų neturiu	Ne	Count	70	122	192
		% within Jūsų lytis:	86,4%	81,9%	83,5%
	Taip	Count	11	27	38
		% within Jūsų lytis:	13,6%	18,1%	16,5%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,784(2)	1	,376		
Continuity Correction(1)	,490	1	,484		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 13,38.					

Kaip bandote spręsti iškilusias psichologines ir socialines problemas: pats, savo jėgomis * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Kaip bandote spręsti iškilusias psichologines ir socialines problemas: pats, savo jėgomis	Ne	Count	7	42	49
		% within Jūsų lytis:	8,6%	28,2%	21,3%
	Taip	Count	74	107	181
		% within Jūsų lytis:	91,4%	71,8%	78,7%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	11,957(2)	1	,001		
Continuity Correction(1)	10,820	1	,001		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 17,26.					

Kaip bandote spręsti iškilusias psichologines ir socialines problemas: ieškau artimųjų, draugų pagalbos * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Kaip bandote spręsti iškilusias psichologines ir socialines problemas: ieškau artimųjų, draugų pagalbos	Ne	Count	49	76	125
		% within Jūsų lytis:	60,5%	51,0%	54,3%
	Taip	Count	32	73	105
		% within Jūsų lytis:	39,5%	49,0%	45,7%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	1,904(2)	1	,168		
Continuity Correction(1)	1,540	1	,215		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 36,98.					

Kaip bandote spręsti iškilusias psichologines ir socialines problemas: kreipiuosi į specialistus * Jūsų lytis:

Kaip bandote spręsti iškilusias psichologines ir socialines problemas: kreipiuosi į specialistus Jūsų lytis.

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Kaip bandote spręsti iškilusias psichologines ir socialines problemas: kreipiuosi į specialistus	Ne	Count	76	142	218
		% within Jūsų lytis:	93,8%	95,3%	94,8%
	Taip	Count	5	7	12
		% within Jūsų lytis:	6,2%	4,7%	5,2%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,231(2)	1	,631		
Continuity Correction(1)	,029	1	,865		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,23.					

Kaip bandote spręsti iškilusias psichologines ir socialines problemas: tikiuosi, kad problemos išsispres savaime * Jūsų lytis:

Crosstab					
			Jūsų lytis:		Total
			vyras	moteris	
Kaip bandote spręsti iškilusias psichologines ir socialines problemas: tikiuosi, kad problemos išsispres savaime	Ne	Count	66	128	194
		% within Jūsų lytis:	81,5%	85,9%	84,3%
	Taip	Count	15	21	36
		% within Jūsų lytis:	18,5%	14,1%	15,7%
Total		Count	81	149	230
		% within Jūsų lytis:	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,778(2)	1	,378		
Continuity Correction(1)	,479	1	,489		
N of Valid Cases	230				
1,00 Computed only for a 2x2 table					
2,00 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 12,68.					

Darbas baigtas: 2007 m. gruodžio 10 d.

Asta Keršanskienė

asta@agency.lt